

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ
A főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ

אורי קלט (מורה חדש)
עתון יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית
העורכת ד"ר נ. מרטון
העורך האחראי ד"ר ש.
המורה: מורה חדש בע"מ. ת"א. הנוב. 11.
XLVII. EVFOLYAM 727. szám
Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSO
Kiadó: Mizrách Chádás Ltd., Tel-Aviv.
Hátsószél 11. — POB. 331.
Telefon: 30011 - 12 - 13

A Biztonsági Tanács vietnami vitájában

Biztos többsége van az amerikai javaslatnak

Franciaország elítéli a bombázások felújítását, de tartózkodik a szavazástól

New York (UPI, IFP). — A Biztonsági Tanács tegnap az éjszakai órákban felújította a procedurális vitát az amerikai javaslatról, hogy a Tanács foglalkozzék Vietnami ügyével. Az amerikai javaslat megszavazása biztossá tinte a késő éjjeli órákban, miután a jordániai delegátus bejelentette, hogy támogatja azt és így biztosítva lett a 9 szavazat a 15 tagú Tanácsban. Mint ahogy a procedurális vitában a nagyhatalmak nem érvényesíthetik vétőjogukat, a javaslat megszavazásának nincs akadálya.

A jordániai delegátus, Valid M. Szádi, kedden éjjel türelmi időt kért a Tanácstól, miután világossá vált, hogy az ő szavazatától függ az amerikai javaslat sorsa. A tegnapi nap folyamán megbeszélést folytatott kormányával, majd közölte, hogy támogatja a javaslatot.

UNO-körökben valószínűnek tartották, hogy Franciaország tartózkodik a szavazástól.

Párizs (Reuter, UPI, IFP). — A francia kormány tegnap megtagadta a Biztonsági Tanácsa után nyilatkozatot, amely megkérdőjelezi az amerikaiak felújított légitámadásait Észak-Vietnam ellen. A nyilatkozat, amelyet De Gaulle államelnök személyesen fogalmazott meg, hangoztatja, hogy „a légitámadások felújítása hátráltatja a béke ügyét”.

A nyilatkozat a továbbiakban kiemeli, hogy a vietnami béke előfeltétele mindennemű katonai intervenció beszüntetése. „Sem az UNO, amelyben Dél-Vietnam nincs képviselve, sem Észak-Vietnam, sem pedig Kína nincs felhatalmazva arra, hogy beavatkozzék. A francia kormány véleménye az, hogy a problémát az öt nagyhatalomnak kell megoldani, azokkal az érdekeltekkel együtt, akik a genfi egyezményt annakide-

jén aláírták. Ebben az irányban kell tehát erőfeszítéseket tenni” — hangzik a nyilatkozat.

Robert J. McCloskey, az amerikai külügyminisztérium szóvivője már reagált a francia nyilatkozatra: „Örömmel fogadjuk minden francia, vagy más részről jövő kezdeményezést a genfi konferencia ismételt összehívására azzal a céllal, hogy biztosítsuk az 1954-ben és 1962-ben aláírt egyezmények betartását — mondotta. — Mi is egyetértünk azzal, hogy az vietnami népnek meg kell adni a lehetőséget, hogy saját maga döntson sorsáról és éppen ezért ellenezzük Észak-Vietnam szándékát, hogy erőszakkal kényszerítse akarát Dél-Vietnamra.

Ezt az álláspontot Arthur Goldberg világosan kifejtette az UNO Biztonsági Tanácsában.

Koszinig szovjet miniszterelnök Moszkvában Mohamed Hasim Maivandval afgán miniszterelnök tiszteletére rendezett fogadáson azzal vádolta az Egyesült Államokat, hogy a bombázások felújításával a világbéket veszélyeztetik.

Ifjabb Chabib Bourgiba tuniszi külügyminiszter 52 tagú amerikai újságírócsoport előtt

KÁLLAI MEGHIVTA az egyiptomi miniszterelnököt

Kállai megjegyzés nélkül vette tudomásul Muchieddin Izrael-ellenes támadását

Kairó. (Reuter). Zacharie Muchieddin egyiptomi miniszterelnök tegnap bejelentette, hogy elfogadta Kállai Gyula magyar miniszterelnök meghívását és Magyarországra látogat.

A két miniszterelnök kétórás megbeszélést folytatott különböző nemzetközi problémákról, így a vietnami kérdésről. Kállai ismertette kormány álláspontját a leszerelés a békés együttélés és más aktuális nemzetközi kérdésekben.

Machmud Riad egyiptomi külügyminiszter elmondta az újságíróknak, hogy a felek új kulturális, turisztikai és légiszállítási együttműködésről szóló egyezményt irnak alá. Egyiptomi-magyar gazdasági bizottság létesül, amely a megállapodások végrehajtásával foglalkozik majd.

A felek vasárnap folytatják a tárgyalásokat, amikor is az egyiptomi miniszterelnök ismerteti a magyar vendégekkel kormány álláspontját azokban a kérdésekben, amelyek a mai megbeszéléseken merültek fel.

Diplomáciai körökben felütnést keltett, hogy Kállai Gyula kedden este a tiszteletére rendezett banketten megjegyzés nélkül vette tudomásul Muchieddin egyiptomi miniszterelnök Izrael-ellenes kirohását. Muchieddin miniszterelnöki minőségében először beszélt erről a témáról és az ismert arab frazeológia minden Izrael-ellenes jelszavát felhasználva kijelentette, hogy a közkeletű béke nem állhat helyre, amíg Izrael létezik és „a cionisták a nyugati nagyhatalmak segítségével imperialista bázis céljaira létesítették a zsidó államot”. Kállai válaszbeszédében nem érintette az izraeli kérdést.

Időjárás

A meteorológiai intézet jelentése szerint a felhős, esős időjárás ma folytatódik. Maximális hőmérsékletek: Jeruzsálem 8, Tel Aviv, Haifa, Tibériás, Afula, Naharia, Lud 16, Cfat 7, Názáret 11, Beér Séva 15, Ejlát 18 fok.

„Arnyékkormány alakult Rhodesiában Ian Smith megbuktatására”

A rhodesiai igazságügyminiszter szerint az angol kormány áll a hatalomátvétel terve mögött

Salisbury (Reuter, IFP). — Desmond Lardner-Burke rhodesiai igazságügyminiszter tegnap azt mondta a parlamentben, hogy „arnyékkormány” alakult Rhodesiában, melynek tagjai olyan személyekből kerültek ki, akik a multban politikai szerepet vittek az országban. „Céljuk a Smith-kormány megbuktatása. Az „arnyékkormány” mögött Humphrey Gibbs volt kormányzó áll, vagy esetleg maga Wilson angol miniszterelnök” — hangozott a miniszter, aki a továbbiakban azt mondta, hogy amennyiben az „arnyékkormány” valóban kísérletet tesz a hatalom átvételére, úgy a Smith-kormány úgy fogja kezelni őket, mint ahogyan azokkal kell bnni, akik vérontást akarnak előidézni. „Az angolok terve ugyanis az, hogy zúrvart keltessenek és azt kihasználva, katonai intervenciót alkalmazzanak”.

A miniszter mindezek nyomán kérte, hogy három hónappal hosszabbítsák meg a rendkívüli állapotokat Rhodesiában. Lardner-Burke szerint az arnyékkormány tagjai rendszeresen tartanak

megbeszéléseket, hogy felkészüljenek arra az esetre, ha hatalomátvételre szőlítja fel őket Gibbs, vagy Wilson. Végezetül ismételt felszólította az említett személyeket, hogy fontolják meg lépésüket, mert „a kormány irgalmatlan lesz velük szemben”.

Johannesburgi jelentés szerint nem járt eredménnyel az a délafrikai kísérlet, hogy petroliumot szállítsanak Rhodesiának. Az első 30 tonnás tartályautó, amely kedden elindult Rhodesia felé, dolgozókat visszafordult.

Valószínűnek tartják, hogy a nemzetközi közlekedés nem hajlandó erre a célra petroliumot adni.

ABA EVEN NEW YORKBAN

Pénteken találkozik U Tant főtítkárral

New York. (STA, Reuter). — ABA Even izraeli külügyminiszter tegnap Franciaországból megérkezett New Yorkba. Közvetlen érkezése után vette kézhez Lester Pearson kanadai miniszterelnök meghívását, melyet elfogadott és közölte, hogy február 11-én fog találkozni a kanadai miniszterelnökkel.

Holnap, pénteken U Tant UNO főtítkárral találkozik. Jelen lesz Michael Comay, Izrael állandó UNO megbízottja.

Drága, szeretett férjem, fivértünk, sógorunk, nagybátyánk, barátunk,

BLUMENFELD HERMAN (Hersi)

Jád — Beszterce — Dés — Haifa
59 éves korában, tragikus szerencsétlenség áldozata lett. Földi maradványait ma, esütörtök (יום ישיב) délután helyezük örök nyugalomra a khayat-beachi temetőben. A temetés és külön autóbussz pontosan 2 órakor indul a haifai Rámbám kórháztól.
Vigasztalhatatlan felesége Szerén, (szül. Salamon), a család nevében

Megrendülve fejezzük ki részvéttünket

a BLUMENFELD-CSALÁDNAK

CVI BLUMENFELD

időelőtti halála fölötti gyászában

CIVÉ TAMBUR
igazgatósága és dolgozói

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy hűgöm

WEISZ SZARÁ

Kolozsvár — Herzia
hosszas szenvedés után elhunyt.
Temetése ma, esütörtökön 1 órakor lesz a herziai Weizmann síkúnyozóból, 15/14.
Weisz Vilmos és kiterjedt családja

GOLDA MÉIR VÁLLALJA a Mápáj főtítkári tisztségét

A pártközpont ma választja meg

Többheti huza-vona után Golda Méir volt külügyminiszter tegnap este beleegyezett abba, hogy vállalja a Mápáj főtítkári tisztségét. A Mápáj titkári széke megüresült, amikor Reuven Bárkát, aki eddig ezt a feladatot négy éven át ellátta, bekerült a Kneszetbe. Golda Méir először kerekén visszautasította a főtítkári tisztséget, elsősorban azért, mert nem látta biztosítva az ideológiai munkát és a szervezeti munkához szükséges költségvetést. Ugyancsak kifogásai voltak egyrészt a Mápáj vezetősége, másrészt pedig az Uj Rend közös vezetősége körében fel-

UJ NÁCISZERVEZETET LEPLEZTEK LE NYUGAT-NÉMETORSZÁGBAN

Egy aktív örmester a vezetője

Bonn, (Reuter). A nyugat-német hatóságok — beleértve a katonai kémelhárítót is, — náci szervezetet fedeztek fel, amely hivatalosan leszerelt katonák testülete volt és a „Rohamsisak federáció” nevet viselte. A vezetők között, akik a náci rendszert Németország „igazi államformájának” tekintik s azt hangoztatják, hogy az országnak ismét erőskezü „vezérre” van szüksége, számos aktív katona is van.

A mozgalom egyik irányítója Hans Josef Schaedler 27 éves aktív örmester, akit a vizsgálat befejeztéig felfüggesztették állásából. Schaedler részt vett a mozgalom alakuló gyűlésén, amelyen a

merült torzalkodások és elmentések miatt is.

Mint jelentették, a Mápáj 9 tagú bizottságot nevezett ki, hogy megfelelő örökösöt találjon Bárkát helyébe. A bizottság kezdetül fogva Golda Méir kinevezését szorgalmazta, a volt külügyminiszternek azonban hosszas rábeszélés után csak tegnap este adta beleegyezését. Golda Méir döntése után ma összeül a Mápáj titkársága és központi, hogy hivatalosan is megválassza Golda Méirt. Valószínűnek tartják, hogy Golda Méir mellett háromtagú titkárság fog működni Srágá Necer, Jiszráél Jesájahu és J. Szoroka részvételével.

szónokok a náciizmust dicsőítették és megbélyegezték a demokráciát.

De Gaulle tábornok francia elnök február 21-én tartja első sajtófogadását újból megválasztása óta.

Pakisztán keleti részében tegnap lezuhant egy polgári helikopter és 22 utasa életét veszítette.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy drágánk

HIRSCH DEZSÓ

Marosvásárhely
1966 január 21-én Frankfurt am Mainban elhunyt.

Gyászolják: felesége Hilda, fia Ávi-Michél és családja

Korszerű főzés vitaminokkal hogyan?

az EGESZSÉGÜGYI

Uitoil

- A+D vitamint tartalmaz
- C. D. eljárással finomítva páratlan sűtőszé, főzéshez és salátákhoz.
- Magas polunsaturates (fel nem szívódó olajsavak) tartalma csökkenti a vér-colesterolt és esetleg szívrohamotól óvhat meg.

C.D. ETZ HAZAITH

TAK repülő-
Reuter). —
pilotársaság
tén három
és kilenc
és Addis
des járatán
Szomáliába
repülőtar-
elmondotta,
utasa fey-
te a pilótát
föltöztetésé-
zen el Szob-
títék, a gép
szállt le és
ni bántódá-
T
YBAN
tek fölött
s rábizták,
törvényke-
Nemzeti
épviseleivel
on. Ez szín-
volt, mert
kérdések
rekben az
tokat Dov
bbi igaz-
minőség-
s, Dov Jo-
zett levél-
szövegze,
való ki-
tárgyalá-
st senkitől
t és sem-
angzott el
sban. Az
bucú kül-
élen Szen-
upán any-
mondani,
ny olyan
Dov Jo-
ról eddig
szágiton
egy te-
mi tulaj-
yautó, a-
pszfé Je-
án-soréki
ejszál
llása
Husz-
Fejszál
p kény-
t végre
ánia déli
ssz idő-
ek vol-
tűtjüket
tervez-
rek két
aanban,
n meg-
z autó,
ba vitte
ben
ye-
töt-
nyit,
56-
tem.
os-
mét
el
azon
éty-
abb,
ált-
ket,
sság
meg
elk
nyit.
za-
ne-
AG

Viszály a szakszervezetekben a Mápáj és az Achdut Háávoda között

Nem tartják tiszteletben az együttműködési megállapodást

Tel Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Mááráhon belül (a Mápáj és az Achdut Háávoda pártközössége) komoly nézeteltérések merültek fel az utóbbi időben a különböző munkástanácsokban való együttműködés és a bérpolitika terén. A probléma hisztadruti vonalon azért éleződött ki, mert ott a két párt külön-külön frakciót tart fenn és az általános megegyezős értelemben, a felmerülő kérdések megbeszélését kell folytatniuk és ha azok nem vezetnek eredményre, egy felső paritásos bizottságnak kell döntenie.

A választások után rövid idő alatt kiderült, hogy ez a rendezés nem funkcionál úgy, ahogy azt megtervezték. Míg felsőbb síkon — így a Hisztadrut központi vezetőségében — az Uj Rend két pártja közötti harmonia többé-kevésbé biztosítva van, a vidéki helyeken és a helyi szakszervezetekben néha igen komoly torzalkodás tapasztalható, ami gondot tölti el mindkét párt vezetőségét. Az egyes szakszervezetekben, így elsősorban a mezőgazdasági munkásokban kiéleződött a viszony, mert az

Achdut Háávoda, be nem várva a két párt közötti konzultációt, bejelentette, hogy 20 százalékos béremelést követel és más szakszervezetekben is kiéleződött a viszály a bérpolitika körül.

Rámutatnak arra, hogy az Achdut Háávoda szakszervezeti bizottsága „önálló politikát” folytat és

ahelyett, hogy a Mápájjal koordinálná álláspontját, a Mápámot is be akarja vonni

abban a reményben, hogy az Achdut Háávoda állásfoglalása képezi majd a kompromisszumot a Mápám szélsőséges és a Mápáj langyosabb bérkövetelése között.

A közeli napokban a Mápáj és az Achdut Háávoda vezetői tüzetes tárgyalásba kezdenek az ügyek rendezésére. A Mápáj második garnitúrájában egyre fogy a türelme az Achdut Háávoda irányában, ami igen feszülté teszi a viszonyt a munkástanácsokban.

MEGEGYEZÉS VÁRHATÓ AZ ARGAMAN MUNKÁSAINAK KÖVETELÉSEIRŐL

Tel Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A szakszervezeti központ tegnap jóváhagyta a bné-bráki Argaman gyár alkalmazottainak az üzem áttelepítésével kapcsolatos követeléseit, amelyek miatt az alkalmazottak a közelmúltban egyhónapos sztrájkot rendeztek.

A szakszervezeti központ három főkövetelést hagyott jóvá, mégpedig

azok az alkalmazottak, akik a gyárral együtt áttelepülnek Jávneba, megfelelő

összeget kapjanak ottani lakásvétel céljára,

azok, akik nem költöznek át és tovább akarnak dolgozni, oda és vissza utazásban részesüljenek,

végül, akik lemondanak a további munkáról, magasabb végkielégítést kapjanak, mégpedig szolgálati évük szerint.

A szakszervezeti központ e követeléseket most a gyár igazgatója elé terjeszti és abban reménykednek, hogy az Argaman teljesíteni fogja azokat.

Lemond a Technion igazgatósága — ha nem gondoskodnak költségvetéséről

A 39 millió font kiadásra csak 26 millió font a fedezet

Haifa. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Technion igazgatósága benyújtja lemondását az esetekben, ha a kormány megfelelő anyagi támogatással sűrűsösen nem gondoskodik az intézet zavartalan működésének feltételeiről — közölte tegnap Alexander Goldberg, a Technion elnöke az intézet szenátusának rendkívüli ülésén.

Goldberg kijelentette, hogy az idei tanévben sincs lehetőség a Technion költségvetésének egyensúlybáhozatalára, miután az előirányzott 39 millió fontos kiadásokból a kormány csak 19 millió fontot fedez és más forrásokból mindössze 7 millió font bevételre számíthatnak. A szükséges bevételek biztosítása nélkül nem lehet sző rendszeres tervezésről és vezetésről.

Ha a pénzügyi helyzet nem hozza ki rendbe sűrűsösen, a jelenlegi körülmények között az intézet csak a tanulmányi színvonal drasztikus leszállításával, vagy a növekedékek számának jelentős csökkentésével folytathatja működését — jelentette ki Goldberg.

Dr. Goldberg ma végső erőfeszítéseket tesz Szápir pénzügyminiszternél a Technion katasztrófális anyagi helyzetének megmentésére.

Autóbazár a Sálom torony parkolóján

A Sálom toronyban lévő Bét Hárechevben minden szerdán délután 4 és 7 óra között autóbazárt rendeznek a jövőben. Dávid Musinszki, a Bét Hárechev igazgatója elmondta, hogy ezekben az órákban a tulajdonában lévő tágas parkolóhelyen lesznek az autóládák és vásárlók, akik a helyszínen lévő modernül felszerelt garázsban vizsgálhatják meg a járműveket. Az autóládák és vásárlók közötti közvetlen kapcsolat nyomán mindössze 4 százalékra esőkken a közvetítési díj, míg általában a különböző autógynökök minimálisan 10 százalékos közvetítési díjat hajtanak be. A Bét Hárechevben 1500 autó számára van parkolóhely, azonban ma mindössze ennek csak a felét használják ki. A parkolási díj az első órában 60 ágorá, a második órában fél font és az ezt követő minden órában további 40 ágorá.

A Technion szenátusa teljes mértékben támogatja Goldberg és határozatot hozott, hogy az elnök kényszerlemondása esetén nem hajlanak együttműködni semmiféle újonnan kinevezett igazgatóssággal.

A Technion 1200 főnyi, nem tudományos személyzetének intézőbizottsága egyébként

vasárnap a haifai Hisztadrut jóváhagyásával egynapos sztrájkot hirdet, minthogy a Technion igazgatósága nem teljesítette ígérteit és február elsején nem folyósította a bérkülönbözeti hátralékok 50 százalékát a személyzetnek. A tanári testület az ország összes főiskoláinak tanári karával együtt február 7-től kezdve lép sztrájkba.

NÉGY HÉT ALATT 13 HALOTT AZ UTAKON

A súlyos sebesültek száma 182

A Balesetmegelőző Tanács tegnap tette közzé az új év első négy hetéről szóló véres statisztikáját. A hivatalos aadatok szerint 1961 január 1 és 29 között közlekedési balesetek során 13 személy halt meg és 182-en súlyosan megsebesültek. A hónap utolsó hetében, január 23 és 29 között 4 halottja és 54 súlyos sebesültje volt a 49 súlyosabb közlekedési balesetnek.

Súlyosabb közlekedési balesetnek számít, ha halott, vagy legalább egy súlyos sebesült van. Január utolsó hetében, 49 közlekedési balesetben 25 gyalogjáró, 25 magánautó, 13 teherautó, 3 autobus, 4 taxi és 9 tömpemotorkerékpár és 2 ke rékpar vett részt.

A felsőbbíróság bírálja a rendőrség kihallgatási módszereit

Ejjelel 11 órakor kezdtek egy idős vádlott vallatását

A felsőbbíróság, amely a megvesztegetés miatt elítelt dr. Jiszrael Arci volt adóhivatalnok fellebbezését tárgyalta, tegnap többségi ítéletében súlyos bírálatot gyakorolt a megvesztegetés elforgatása miatt letartóztatott idős és szivbeteg dr. Arcit kihallgató Benjamin Ziegel rendőrszázados és Azriel Dan rendőrőrmester felett. Mint emlékeztetés, dr. Arci a telavivi jövendőmi adóhivatal egyik főtitkárja volt, aki megvesztegetést kapott három adóhivatali tanácsostól és ezért a járásbírósal feléi börtönre ítélte és 300 fontra bírságotlta. Dr. Arci fellebbezett a törvényszékhez, amely helyben hagyta az alsófoku ítéletet. Ezután dr. Arci és az ügyész-

ség a felsőbbíróságoz fordult, amely helytárolt az ügyészsal álláspontjának és további vádpontok figyelembevételével egyévi börtönre és 3 ezer font bírságra súlyosította az alsófoku ítéletet.

Dr. Mose Landau és dr. Benjamin Hálévi főbírók ítéletükben a rendőrsézt és a rendőrőrmester viselkedését is boncolgatták. Türetlenül nek találták, hogy az idős és szivbeteg embert éjszaka 11 óra után kezdtek vallatni több mint 2 és fél órán át és a kihallgatás közben dr. Arcit sértő kifejezéseket használtak, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy megsebzgyenítsék és megtörjék esetleges ellenállását.

Keresem Etust és Sárít

akik Nagyóánya környékén zárltak és más társnőkkel együtt velem voltak Auschwitzban a 21-es és 27-es blokkban és a repülőgépgyárban, a thuringiai Mühlhausenben.

Felszabadultunk Bergen-Elsbenben. Kérem jelentkezzenek igazolás végett.

Mózes Piroska

Beér Séva, Mesek Ezer 523/1

HIREK

ELŐFIZETÉSI DÍJ: HAVONTA 9.— IL. Tel-Aviv, POB. 831. (Kéziratokat nem őrzünk meg és azok visszaküldését nem vállaljuk.) Fiókkidőhivatalok:

HAIFA:

G r ü n b e r g e r, Shapira 13, tel. 62453

Irodai órák után:

telefon: 527010.

JERUZSÁLEM:

L a n d a u

E r d ő s

Javec 7. Tel. 26046.

Gázolt a jeruzsálemi autóbusz. Súlyos közlekedési baleset történt tegnap délbén Jeruzsálemben a Máchéne Jehuda piac közelében. Egy 18-as jelzésű autóbusz, amelyet Szmán Ben Szimántov sofőr vezetett, déli 2 órakor elgázolt egy 45 év körüli asszonyt, aki nem a gyalogjárók számára jelölt helyen haladt át az úttesten. Az asszonyt, aki nem voltak személyazonossági iratok, súlyos állapotban vitték a Hadassza-kórházba, ahol még tegnap este is eszméletlenül feküdt.

Száz font bírság egy lopott zsák narancsért. A telavivi bíróság tegnap ítélezte egy 17 éves fiú felett, aki egy zsák narancsot lopott Szavionban. A zsák narancs értéke mindössze 8 font 80 ágorá, de a fiú száz font bírságot fizet és további 200 font garanciát tett le, hogy a következő három évben nem fog „talált narancsot hazavinni”. A fiú ugyanis azzal védekezett, hogy Szavionban, az egyik villa előtt hevert a zsák narancs, amelyet vállára vett azzal a szándékkal, hogy megkeresse a gazdáját. A bíróság figyelembe vette, hogy a fiatal ember állandó munkahelyen dolgozik és havi keresete mindössze 250 font.

Pánik a Meá Seárimban egy raktár beomlása miatt. A szerdára virradó éjszaka kisebb pánikot okozott a Jeruzsálemi Meá Sárím negyedben egy épület beomlása. — Ejfélel után néhány család arra riadt fel, hogy a közlekedésben az eszések következtében — egy raktár. Hamarosan kiderült, hogy az ijedtségben kívül senkinek nem történt semmi baja. Tegnap reggel kiszálltak a városi mérnöki hivatal alkalmazottai, hogy megvizsgálják a raktár beomlásának okát.

Tíz hónap egy járőkelő asszony molesztálásáért. Benjámin Ben Susán jeruzsálemi lakos drágán fizette meg, hogy a nyitl utcán megsejti egy idegen asszony hátsórészét. A jeruzsálemi törvény szerk hármastanácsa 10 hónapra börtönbe küldte az aszfaltbetyárt, akit a múltban asszonyoknak az után való molesztálása miatt már 9 hónapi feltételes börtönbüntetésre ítéltek és 500 fontra bírságotlta. Magányos nőknek nyitl utcán való viszatérő molesztálásáért súlyos eseként könyvelte el a törvényszék.

Lázadó szavazás Kirját Gát munkástanácsában. — A Hisztadrut szervezési osztályának tilalma ellenére tegnap este összeült Kirját-Gát munkástanácsa és Ábrahám Schaechtert, az Uj Rend képviselőjét választotta meg titkárnak. Schaechter választása mellett szavazott az Uj Rend 8, a Rafi 2 és a Mápám 1 képviselője. A Független Liberális Párt 6 képviselője bojkottálta az ülést, arra való hivatkozással, hogy törvénytelen, mert a Hisztadrut vezetőségének tilalma ellenére hívták össze. A Hisztadrut eddig azért halogatta a munkástanács üléseinek összehívását, mert módot akart nyújtani arra, hogy a koalícióba bevállassák a független liberálisokat is. — A független liberálisok megválasztását egyedül az Achdut Háávoda megbízottai ellenétek.

Letartóztatták fedezetlen csekk kiadásáért. A rendőrség letartóztatta Jákov Nidán-Nicán haifai lakost, akit fedezetlen csekk kibocsátása miatt már régóta körznek. Nidán-Nicán tegnap került bíróság elé, amely 15 napi vizsgálati fogságba helyezte. A rendőrség képviselője elmondta, hogy a szélhámos három bankban nyitott folyószámlát és az ott kapott csekk-könyvekkel járt bevásárolni ékszer- és bútortárgyakba. A vádirat szerint Nidán-Nicánnak több ezer font értékű árut sikerült kicsalni a fedezetlen csekkkel. A rendőrség szerint a dimonai, beér-sévali és tel-avivi rendőrség is közözi hasonló vétség miatt a szélhámost.

Utazni jobb

A herzliai rendőrség és a város polgárai tegnap délután órákon át keresték Ábrahám Köhen 5 éves kislfiút, aki nyomtalanul eltűnt szüleinek Náchlál Ádán lévő lakásáról. Végülis az esti órákban az egyik herzliai mozi bejáratánál ácsorogva találták meg a kislfiút. Rövid nyomonozás után kiderült, hogy a gyermek édesanyja néhány ágorát vásároljon, de a kislfiú inkább az autóbuzson való utazást választotta és így jutott el a moziig, ahonnan nem tudott hazamenni.

Bezár a tibériási Chemar balatni-gyár. A tibériási Chemar kópádó-gyár, amely a Szolel Bone leányvállalata, tegnap közölte munkásaival, hogy rentabilitás hiánya miatt bezárja az üzemet. Az igazgatóság szerint a jövőben a migdál-háemeki üzemben fogják összpontosítani a balatni gyártását. A munkások képviselői alaplatannak minősítették azt, hogy az üzem ráfizetéssel dolgozik és ezt azzal magyarázták, hogy a gyár összes termékeit a Szolel Bone veszi át, mégpedig a szokásos napiárnál jóval alacsonyabban. Szerintük a vállalat igazgatósága nem hajlandó modernizálni a gyárat, amivel lényegesen emelkedne az üzem termelőképessége.

Cipőket dobta egymáshoz a mozikban. Parázs verekedés tört ki pár nappal ezelőtt Báb Jámban, az Acmaut mozikban. A rendbontás során néhány felhevült fiatal ember cipőket dobott egymáshoz és az egyik 17 éves suhanc cipőt a mozi vászna alatt lévő keskeny szinpadon kötötték ki. A verekedők közül két suhanc tegnap került a tel-avivi járásbíró elé, aki péntekig vizsgálati fogságot rendelt el ellenük.

Bné-brákiak! Február hó 3-án, csütörtök este 7.30-kor nyilik meg az ivrit tanfolyam kezdőknek, Grosz Eliezer tanár vezetésével. Haladók tanfolyamának kezdete 8.30-kor. Dániel-utca—Jeruzsálem. Dániel-utca—Jeruzsálem. Dániel-utca—Jeruzsálem. Dániel-utca—Jeruzsálem.

Hatikva negyedik suhancok tárgyalása. A telavivi bíróság tegnap kezdte tárgyalni annak a 28 fiatal embernek és suhancnak az ügyét, akiket tavaly októberben rendbontás vádjával tartóztattak le a tel-avivi Hatikva negyedben. A vádlottak közül 25-en tagadták a két vádpontot, amely szerint zavarták a járműforgalmat és törvénytelenül csoportosultak. Mindössze három fiú akadt, aki hozzátartozóinak megkérdésére után beismerte a második vádpontot, a törvénytelen csoportosulást vádját. Ennek a három fiatalembernek az ügyében február 28-án hirdet ítéletet a bíróság, míg a többiek ügyét elnapolták a jövő hónap közepéig, amikor megkezdődik a vád tanuinak kihallgatása.

WIZO — NATANJA Hétfőn febr. 7-én este 8 órakor moádonunkban

Dr. Feuerstein Emil tart előadást az izráeli múzeumokról, vetített képekkel és magyarázattal. Beléptidj 1.— font. Kedden reggel 7 órakor a Herzl—Sáár-Hágáj-u. sarkáról indulunk a jeruzsálemi kirándulásra.

Éhségstrájkjal fenyegetőznek a Szárina munkásai. A kirját-smónai Szárina gyár 30 munkása tegnap közölte, hogy 24 órán belül éhségstrájkba kezd Jeruzsálemben az ipar- és kereskedelemügyi miniszter hivatala előtt. A munkások már három hete strájkolnak, mert a gyártulajdonos be akarja zárni az üzemet. Aloni, a kirját-smónai munkástanács titkára tegnap közölte, nincs semmi oka annak, hogy a gyárat azonnal üzembe ne helyezték a tulajdonosai. A titkár hangoztatta, hogy a Szrígé Chácor kötszövgyár igazgatói hajlandók a Szárínát üzembe helyezni, feltéve, ha megfelelő anyagi segítséget kapnak, ez pedig az ipar- és kereskedelemügyi minisztertől függ. A sztrájkoló munkások megakadályozták, hogy a Szárina területéről elszállítsák a gépeket, a nyersanyagokat és a készárut.

EGYSZOBAS, ÖSSZKOMFORTOS LAKÁS Tel-Avivban, Jabotinsky-u. komplett berendezve, telefonnal, azonnalra kiadó. — Érdeklődni a 443496 telefonon célelőtt, vagy délután 5—6 között. Ügynökök mellőzést kérjük.

A Bné Herzl

ezúton hívja meg tagjait és barátait február 6-án, vasárnap este 8-9-kor, Tel-Aviv, Ibn Gvirol 68. sz. a.,

Ciment Imre

tanár „Ikarostól a Gemini 7-ig” című rendkívül érdekes előadására.

Párizs jóváhagyta a luxemburgi egyezményt

Párizs. (Reuter) — A francia kormány tegnap formálisan is jóváhagyta a luxemburgi egyezményt, amely lehetővé teszi Franciaország visszatérését a Közöspiacba. A francia kormány egyben politikai együttműködésre is felközlította a Közöspiac tagállamait. A francia nyilatkozat megállapítja, hogy a luxemburgi egyezmény megfelelő módon szabályozza a Közöspiac végrehajtó bizottságának működési területét, továbbá most megvan a lehetőség a mezőgazdasági Közöspiac éltrehozatalának.

Interpelláció a villany drágulása ügyében

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Kneszet levette tegnap a napirendről Smuel Tamir (Gáchál) képviselő javaslatát, aki a villany drágulását kívánta szóbahozni. Jehuda Sáári fejlesztési alminiszter, aki először szözlalt fel új minőségében, a javaslattevővel vitába szállva kijelentette, hogy egyelőre még semmilyen döntés sincs az áram fogyasztói árának emeléséről. Az alminiszter beismerte, hogy ilyen javaslatot tárgyalnak, de az még meglehetősen kezdeti stádiumban van. Az alminiszter ígéretet tett, hogy az illetékes fórum döntéséről kellő időben értesíteni fogják a Ház pénzügyi bizottságát. Ezt követően vette le a napirendről a Kneszet Smuel Tamir javaslatát és elutasította Meír Willner (új kommunista) alternatív javaslatát is, hogy tegyék át a kérdést bizottsághoz.

OLVASSA EL

MA MEGJELENT LEGFRISSEBB SZAMAT

amely gazdag hírvagyot, riportokat, filmrovatot, keresztrejtvényt, horoszkópot és az aktuális képek egész sorát tartalmazza.

Legördült a függöny...

Incze Sándor halálára

Tegnap ismét telt ház volt a newyorki Henry Miller színházban. Ezen az előadáson azonban a főszereplő — nem volt jelen.

Csak szelleme, az életet de-rüs és szép oldaláról megvilá-gító aforizmái, barátai, hívei, tisztelői voltak a színpadon és a nézőtérben. Ez a szereplés azonban sokkal elevenebb módon hozta a Broadway színpadára vissza a főhőst, mint talán sok más tényle-ges, élő fellépés a színház vilá-gában. Incze Sándor eseté-ben ismét bebizonyosodott, hogy csak azok halnak meg igazában, akik megszűnnek létezni a Nagy Kaszás érke-zésével az emberek szívé-ben is.

Ha ez a tétel áll és érvé-nyes, — Incze Sándor ma is él, továbbra is itt jár közöt-tünk.

Az ő szellemi magvetése olyan mély gyökereket eresztett felbecsülhetetlenül hatal-mas olvasó és tisztelő-táborá-körében, hogy egy ilyen ember legfeljebb csak lehunyja a szemét, de szemhéja alatt mintha kissé huncut módon még egyet kacsinatana a többiek felé. Incze Sándor nem adja meg magát, Incze Sándort nem lehet eltemetni. Lát-tuk ezt tavaly nyáron is, amik-or itt járt Izraelben. Nevé-nek pusztá meghirdetése vá-rázkálást ébresztett a határt a magyar jövőről. Jöttek az em-berek sokszázas tömegekben, városokból és falvakból, hogy lássák a két lábón járó, meg-tesztelt Színházi Életet, a-mely elválaszthatatlanul egy-beforrott az ő nevével. Három és négy évized távlatá-ból is, — a hatalmas idő és térbeli kiesés után — mág-nesként vonzotta egykori ol-vasóit, akik az általa kreált és szerkesztett Színházi Élet egészen egyedülálló műfaját olvasták, kedvelték, pártfo-golták.

Bebizonyosodott, hogy Incze Sándor maradványait alkotott és nem élt hiába. Mint egy nagy rabbihoz a tanítványok, úgy járultak előadásaira, hogy arát, törekény alakját lás-sák, hangját, szellemét, mind-ig eredeti, bölcs életfilozó-fiával ötvözött megállásait magukba szívják. Bizonyára a sors keze volt abban, hogy élete alkonyán még megada-tott neki Izrael földjének ut-baejtése. Nem egyszer mon-dotta — az előadásokon és a sok-sok éjszakába nyúló be-szélgetések során, — hogy csak most, Izrael megismeré-s után látja teljesnek és be-teljesedettnek életét.

Pedig sohasem volt cionista. Még csak azt sem mon-dotta magáról, hogy tudatos, vagy „jó zsidó” lett volna.

De a külső asszimiláns réteg alatt őszinte, meleg zsidó szív dobogott Incze Sándorban. Itt derült ki Izraelben, hogy kü-lönösebb dobérgés nélkül éve-ken át, mondhatnánk inkogni-tóban, valahogy a kulisszák mögött, ahonnan egy életen át az ő színházi világának szálait irányította, Incze Sándor folyamatosan adakozott New Yorkban az Egyesült Zsidó Gyűjtőakciónak, Izrael ügyének.

Incze Sándor 1910-ben, Ko-lozsvárott indította el útjára a Színházi Életet, amelyet ha-marosan Budapestre vitt át. Ez a hetilap egészen a máso-dik világháború kitöréséig élt és virágzott. Olyan sajtós, az újság-technika magyaror-szági forradalmát képező han-got és színt vitt a sajtóba, a-mely új zsanert adott a szer-kesztésben, a tördelésben, min-denekelőtt pedig mondanivaló-jának hangjában és a lapcsi-nálás ötletességében. Incze Sándor nem véletlenül lett a Mr. Színházi Élet. Gazdagok és szegények, egyszerű em-berek és intellektuelek, — vala-mennyien olvasták.

Sulya, befolyása, a színházi út az irodalmi életben belüli valóságos tartalma legendás volt. A legközvetlenebb, leg-szorosabb ismeretség és ba-rátság fűzte kora valamennyi számottevő művészehez, író-jához, tollforgatójához, akik-kelem csak személyes char-me-ja, lebilincselő egyénisége révén, de önmaga által felépí-tett szerkesztői rangjával is egyenértékű lett.

Nem véletlen, hogy a ma-gyar faszista rendszer és an-nak mindenható sajtódiktató-ra, az átkosmélkü Kolozsvá-ry Borcsa Mihály első nek-éppen a Színházi Életet til-totta be a világháború kitö-rése előtt, mert abban min-denekelőtt jellegzetes zsidó sajtótermékét látott, amely a Nyugat és a demokrácia ügyét és elveit szolgálta. Ko-lozsváry Borcsák nem téved-tek ezalkalommal kiértékelé-sükben, mint ahogy nem té-vedett Márai Sándor sem, aki a Színházi Élet betiltásá-nak napján úgy parentálta el az „Újság” hasábjain a hetilap-ot, ahogy csak halottakat szokás. A többi között ezt ír-ta: „Mától kezdve ismét lesz-nek házbérgondjai a magyar írónak...”

Lapjának betiltása már kül-földön érte Incze Sándort, aki Amerikában is nagyrészt az egykori, magyarországi fényből, az Európából áthö-zött gazdag múltból merített. A Broadway ugyanugy ismer-te és elismerte, mint egykor a Színház Élet sokszázszes olvasótáborá. Éveken át ő állt a newyorki „Stage” (Szín-pad) szerkesztője, az élén és egy héttel előttről még társszerkesztője volt a „Theat-er Arts” (Színházművészet) című folyóiratnak. Közben számos produkciót hozott ki. Az ő nevéhez fűződik a „Gigi”

Mert a vér nem válik viz-zé. A kolozsvári Stern-gyerek, aki chéderbe is járt és soha-sem tagadta meg zsidóságát, — jöllehet nem is fitogtatta, — lényében, sorsában, halála

napjág jellegzetes magyar zsidó maradt.

Elsősorban magyar zsidó-kat ütött szíven a hír mult szerdán, amikor New York-ban a St. Clair-kórházban a két nappal korábban kapott agyvérzés következtében örök-re elnémult és távozásával lezárta 77 éves ragyogó élet-művét. És mint ahogy nem-csak felesége, Peggy asszony lett szegényebb Incze Sándor halálával, az egyetemese ma-gyar zsidóság sorában is újabb, hatalmas rés keletke-zett, amit soha többé, senki, nem tud pótolni.

★

Dr. Zeév Zeltner, a tel-avivi törvényesítési elnöke, „botránynak” minősített egy szerződést, amely a bné-bráki városához és egy épít-kezési vállalkozó között jött létre. A megállapodás értel-mében ugyanis a vállalkozó, aki hat üzlethelyiséget épí-tés engedély nélkül, meg-kapja a szükséges engedélyt négy üzlethelyiségre, míg kétfőt ingyen a városházának ad, — az utólagos engedély fejében.

„Ha egy hatóság hajt végre ilyen ügyleteket, akkor maga hinti el azt az érzést, hogy lehet és szabad tör-vénytelen cselekedeteket végrehajtani,

amelyeket azután megválta-nak különböző üzleti tran-zakciókkal” — hangzik a törvényesítési elnök ítéletének indoklása a Cion Babil 45 éves rámtá-gáni építkezési vállalkozó ellen folyó perben. Babil azzal vádolják, hogy csalárd úton 9 ezer fontot vett fel Jakov Soforirtól, az egyik üzlethelyiség megvá-sárlójától. A vállalkozó azzal az ürüggyel adta el a helyi-seget, hogy a bné-bráki vá-rosháza építkezési bizottsága már jóváhagyta a Ceitlin

világsikere, a Bromfield és Vadnay által összeállított „West of the Moon” színpad-ról vitele. Ő nyitotta meg az utat az amerikai színpadhoz Gaál Franciska számára, mint ahogy az ő telefonja, névjegye, ajánló sorai nyitot-ták meg az ajtókat számos magyar-zsidó tehetség előtt, akik a film és színház újvilá-gi bástyáit rohamozták.

Tavaly, amikor itt járt kö-zöttünk, napról-napra csodál-tuk hihetetlen szellemi és testi vitalitását. Sokszor a fiatalok is tultett. Mert test-ben ugyan törekényebb lett, lélektben és szellemben azon-ban örökifjú maradt és mind-végig humorral, megértéssel, megbecsátással és lényéből fakadó szeretettel vi-szonyult a külvilághoz. Ez volt az ő csodafegyvere. Ez tartotta fiatalon és szellemi frissességben, ez segítette át abban, hogy apró emberként nyelvtöltegetésin könnyedén teltegye magát és haladjon saját útján.

Nem lehet azt mondani, hogy Incze Sándor félt a ha-láltól. Jellemző, hogy a ta-

valy májusban Tel Avivban vele készített interjú alkalmával azzal adta át az e cikl-ben is szereplő fényképét, hogy ez a felvétel megtalál-ható már a New York Times-nél is.

— Tudod, fiam, — mondta akkor — a New York Times előre elkészíti a hírességek életrajzát és kliséjét az elha-lalozás esetére. Ezt a képet erre az alkalomra adtam nekik, ti pedig az Új Keletben ennek révén, az én jóvoltom-ból, egyszer megelőzhetitek a New York Timest...

Mit adunk volna mi és annyi sok más tisztelője, ha ezt a képet még hosszú-hoss-zú évekig a képtárházban őrizhetjük volna. Incze Sándor parádés színházi életéről azonban legördült a függöny, s a newyorki Henry Miller színházban tegnap Gilbert Mil-ler és Billy Rose — életének két nagy barátja — már csak róla tudtak emlékezőadást rendezni, ő maga már végleg lelépett az élet és az élete tartalmát jelentő színházak színpadáról.

Dán Ofry

Törvényesített illegális építkezés

FURCSA TRANZAKCIÓ A BNÉ-BRÁKI VÁROSHÁZÁN

A tel-avivi törvényesítési elnöke botránynak minősítette a város és egy építkezési vállalkozó közötti szerződést

Dr. Zeév Zeltner, a tel-avivi törvényesítési elnöke, „botránynak” minősített egy szerződést, amely a bné-bráki városához és egy épít-kezési vállalkozó között jött létre. A megállapodás értel-mében ugyanis a vállalkozó, aki hat üzlethelyiséget épí-tés engedély nélkül, meg-kapja a szükséges engedélyt négy üzlethelyiségre, míg kétfőt ingyen a városházának ad, — az utólagos engedély fejében.

„Ha egy hatóság hajt végre ilyen ügyleteket, akkor maga hinti el azt az érzést, hogy lehet és szabad tör-vénytelen cselekedeteket végrehajtani,

amelyeket azután megválta-nak különböző üzleti tran-zakciókkal” — hangzik a törvényesítési elnök ítéletének indoklása a Cion Babil 45 éves rámtá-gáni építkezési vállalkozó ellen folyó perben. Babil azzal vádolják, hogy csalárd úton 9 ezer fontot vett fel Jakov Soforirtól, az egyik üzlethelyiség megvá-sárlójától. A vállalkozó azzal az ürüggyel adta el a helyi-seget, hogy a bné-bráki vá-rosháza építkezési bizottsága már jóváhagyta a Ceitlin

utca 20 alatt lévő helyiségét, jöllehet tudta, hogy a városi mérnöki hivatal lebontási végzést adott ki ellene az il-lektelen építkezés miatt.

A tanuvallomások során kiderült, hogy Babil 1964 novemberében írta alá a szer-ződést a városházával, miszerint „mindössze 1 font el-lenében” rendelkezésre bo-csát két helyiséget, a másik négy üzletre vonatkozó en-gedély ellenében. Az engedélyt azonban nem kapta meg, mert

a városi mérnök ellenelte az egyezményt, illetőleg ra-gaszkodott a lerombolási végzés végrehajtásához.

A bíró kétezer font pénzbüntetésre és 12 havi felté-teles elzárásra ítélte a vád-lottat, amiért csalárd úton, illetőleg városházi engedély nélkül, megtevesztő módon eladta az üzlethelyiséget. Ez-zel egyidejűleg, dr. Zeltner utasítást adott, hogy az íté-let másolatát juttassák el a belügyminiszternek és az ál-lami főellenőrnek, hogy azok „fogantossítsák a szerintük szükséges lépéseket ebben a szerintem botránnyal határos ügyben”.

PÉSZÁCHRA

Amcor

FRIZSIDER

Rendeljen most „Amcor” frizsidert és ezzel biztosí-totta, hogy megkapja az ünnepre.

A téli könyvpiacon újdonsága!

Megjelent
PLESZ ARTUR:

ÁRNYJÁTÉKOSOK

CIMÜ REGÉNYE, AMELY FOLYTATÁSOS KÖZLESEKBE IS ATÜTŐ SIKERT ARATOTT

Rendelje meg: az Új Kelet bizományosainál, vagy a TARBUT könyvtárban, Tel-Aviv. Hásáron 21.

Az újságokból

Fordulat az adózási politikában

(HAAREC, független polgári lap). — A Kneszet asztalára helyezett 4.5 milliárd fontról szóló költségvetés egyes részleteihez még nem tudunk hozzászólni. Az előbbi költségvetéshez viszonyítva, mindenesetre, többszázalékos emelkedést mutat, ami maga is ellentétben van a kormány által állandóan hangoztatott úgynevezett „lefekeszett” gazdasági vonallal. Az 1966/67-es költségvetés tervezetében nemcsak a fogyasztási adókat, de a jövedelmi adót is emeli a kormány. Teszi ezt annak ellenére, hogy az utóbbi években hangoztatott politikája szerint, az adóemelésel éppen az ellenkezőjét értük el annak, amit elérni akartunk. Talán nem tévedünk, ha az egyes adók emelését a koalícióban most már helyfoglaló Mápám befolyásának köszönhetjük.

Ha a kormány ezt a tervét valóban végrehajtja, tulajdonképpen minden könnyítést jammivé tesz, amelyet az úgynevezett Cádok-bizottság javaslata alapján nyújtott eddig. Politikai realitással kifejezve, ez azt jelenti, hogy a kormány mindazt visszaveszi a választások után, amit annakelőtte beígért. A pénzügyminiszter erőfeszítése a kiegyensúlyozott költségvetés elérésére nagyon tiszteletre-méltó, de ezekkel az eszközökkel nem fogja elérni, mert a most tervezett adóemelések az egyik oldalán az inflációt fogják erősíteni, a másik oldalon pedig a közép- és kis-keresetűek körében egyre inkább érezhető létfenntartási nehézségeket. Hogy a költségvetési tervezet maga Cádok miniszter és a független liberálisok is elfogadták, az csak az izraeli politikusok nagyon is rugalmas lelkiismeretére mutat.

Az új költségvetés rejtélyei

(HAMODIA, az Agudát Jiszráel lapja). — A pénzügyminiszter által beterjesztett új költségvetés 15 százalékkal magasabb az előző költségvetés összegénél és alapjában véve a bér és árak emelkedését alapulvéve, az a 150 millió szaporulat rendes körülmények között nem esne súlyosan a latba. A hiba ott van, hogy a 150 millió többlet további adóemeléseket von maga után. Szápir miniszter érthetően, egy kiegyensúlyozott költségvetésre törekszik, de nem gondol arra, hogy az eddigi kormányigazgatás és adó-visszatérítésekkel szemben követett mostani adóemelések rendkívül rossz hatást fog gyakorolni a közönségre.

Kérdézzük: mi történt a Cádok-féle bizottság utasításával és általában az adók csökkentésére törekvő politika alkalmazása óta? Mi nem a nagyjövedelműeket védjük, hanem a közép- és kisjövedelmű embereket és az 5-600 fontos jövedelem igazán nem mondható nagy jövedelemnek. Szerintünk az adóemelés helyett még mindig járhatóbb út lenne az adómorál növelése, az adóbehajtás szorgalmazása és a mammutjövedelemmel rendelkezők tényleges és reális megadóztatása. Nem hisszük, hogy a rengeteg bér- és áremel-kezés és a véget nem érő sztrájkok után nehezen magá-hoz térő izraeli gazdaságnak éppen erre az adóemelésre van most szüksége.

Új veszély: a muzulmán egység

(HAJOM, független polgári napilap). — Egyelőre nem tudjuk megállapítani, vajon a muzulmán államok új csoportosulásának a gondolata Teheránban, vagy pedig Szaudiában született-e meg. Fejszál király, a jelek szerint, Husszein jordániai királyt nem tudta rávenni az új egyesüléshez való csatlakozásra, ami érthető is. Jordánia helyzete mindenképpen rosszabb Szaudiánál és ezen-kívül sokkal közelebb van az egyiptomi és szíriai határhoz, mint amaz.

A szauidai király szerint a csatlakozáshoz minden muzulmán államnak joga van, ennél fogva könnyen megtör-ténhetik, hogy a szent Mekka városában megrendezendő muzulmán csúcskonferencián Nasser is meg fog jelenni, nehogy ott valamilyen ellene irányuló határozat szület-son meg. Így tulajdonképpen nem nagyon érthető, hogyan gon-dolja Fejszál, Perzsia segítségével, az erős Nasser-ellenes front kialakítását.

Fejszál király a konferencia sikere érdekében Palesz-tina kérdéséről sem feledekezik meg és ha Sukeiri felsza-badító alakulatának ellene is van, mindenesetre elismer-szavakkal emlékeznek meg a volt jeruzsálemi mufti műkö-déséről. Bárhol alakuljon is az új muzulmán egyesülés dolga, mégha ez az arab kormányok közötti újabb ellen-tétekre vezetne is, nem hisszük, hogy mindez a mi hely-zetünkön bármilyen mértékben is könnyítene. Nasser jé-meni kalandja ugyan némileg csökkentette a reánk nehe-zedő nyomást, azonban az egyes arab államok közötti ellen-tétek kimélyülése csak fokozni fogja a közelkeleti fegyver-kezési versenyt. Márpedig nem kétséges, hogy minden fegyver, ami az arab államok birtokában van, a legnagyobb fenyegetést Izrael számára jelenti.

A halál aratása az országutakon egyre tart

(DAVAR, a Hesztadrut lapja). — Az országúti halál aratása egyre folyta-tódik. Nincs nap, amely ne hozná meg a maga halálos közlekedési szerencsétlenségét. A napokban egy anya kisfiával együtt esett áldozatul közúti baleset-nek. Az 1965-ös év megdőbötntő statisztikája szerint 335 volt a halottak száma és 12 ezer a sebesülteké az országúti balesetek következtében. Szabad-e nekünk mindezt to-vább is összetett kezekkel nézni? Hiszen ilyen formában senki, aki a háza kapuját elhagyja, nem biztos benne, hogy családjaéhoz vissza is tér.

A Kneszet pénzügyi bizottsága a gazdasági és a bel-ügyi bizottságot bízta meg a balesetek okainak újabb ala-pos kivizsgálásával, de vajon ennek a bizottságnak a javas-latait több figyelemre fogják-e méltatni az illetékesek, mint az ugyanilyen feladattal két évvel ezelőtt kiküldött bizottságét? Az akkori bizottság 23 javaslata között sze-repelt, többek között, az óvatos vezetőknek az ösztönzésé és példaként való odaállítása a sofőrök összessége elé. A bi-zottság ugyanakkor évi tíz fontos járulék behajtását ja-vasolta minden autövetetőtől egy biztonsági alap számára és ezekből az összegekből kellett volna dotálni a közúti balesetek megelőzésére alakult tanácsnak a kiadásait és az óvatos vezetők között kiosztott díjakat is. Nem tudjuk, hogy a balesetek megelőzésére életrehívott tanács ezeknek a javaslatoknak miért csak évekkal később szentel figyel-met, miért nem fogadta el a tíz fontos fizetések behaj-tását és milyen összegből akarja egyébként is dotálni a balesetek megelőzésére szolgáló kiadásokat és a kiosztandó díjak összegét?

Magyar-zsidó történetek

héberül

(Szipuré ám jöhudijim mé Hungáriá)

val kimagaslik a kartársai közül, amit még ez a szűkre szabott füzetecske is bizonyít.

(Löwenkopf Kálmán)

Hadd álljon itt néhány néphumor a Bribram könyvéből:

A FÉRGES SZILVA

Egy istentagadó zsidó súlyosan megbetegedett. Nagy félelem fogta hát el, hogyan álljon majd az égi törvényszék elé olyan sok bűnnel terhelve.

Mit tett a zsidó? Érezvén utolsó óráját, hivatva a rabbit, hogy mondja el vele a „Viduj”-t, a gyónási imát.

Nagy volt a rabbi meglepetése, amidőn az ima után a beteg egy ferges szilvát kért környezetétől, hogy azt megegye.

A rabbi megmagyarázta neki, hogy a zsidó előírások szerint fergeset nem szabad fogyasztani, s ha mégis megenné, a megtérésnek nem lesz foganatja.

A beteg azonban mindenképpen ragaszkodott hozzá.

Legalább azt magyarázd meg nekem — kérte a megdöbbent rabbi —, hogy amidőn a földi életet elhagyod, miért ragaszkodsz éppen egy ferges szilvához?

— Oka van ennek — magyarázta a beteg. — Jól tudom én, hogy a túlvilágon mi vár énám rengeteg bűnöm miatt és ha majd suhog a bot a hátamon, tudni akarom, mikor kerül a sor a ferges szilváért. Így tudni fogom, hogy ez az utolsó bűnöm, többet nem ütnek...

*

JÖTEKONYKODÁS

Vétkezett a zsidó, beállított hát a rabbihoz, szabna ki penitenciát nagy bűnére.

— Mi a bűnöd? — kérde a rabbi.

— Súlyos bűn terhel engem, rabbi — siránkozott a

hívó —, nem börtöltem tegnap, támuiz 17-én.

— Jaj nekem, hogy ilyen kell hallanom tőled, aki eddig a legcsekélyebb parancsot is betartottad, éppen most botlottál meg!

— Bizony, nagy az én bűnöm, de jócskekedet is végeztem, ez bizonyára enyhíteni fogja. Hozzájárultam egy szegény lány férjhezmeneteléhez.

— No, ez valóban dicséretes dolog — olvadozott a rabbi —, ennek a gyümölcsét ezen a világon fogod élvezni és a tőkéjét a jövővő világon.

— De mondd csak — szólott újra a rabbi —, én téged üres zsebbel embernek ismerlek, honnan tettei szert olyan összegre, hogy egy szegény leányt kiházíthattál?

— Hát az úgy volt: A böjt napján felkeltem korán hajnalban, imádkoztam, megcsókoltam a mezuzát és elindultam a dolgom után. Az utam egy folyó mentén vezetett és észrevettem, hogy két zsidó-lány mos, közben meg tereferélnek. Azt mondja az egyik: „Tudod-e, hogy ma támuiz 17-ike van és minden jó zsidónak böjtölnie kell?” — „Tudom”, feleli a másik, persze, hogy tudom, de bárna amnyi ezreszel szaporodna a hozományom, ahány zsidó ma jól befrüstökölt! Amidőn ezt

hallottam — folytatja a zsidó —, megsajnáltam szegény teremest, hazasiettem, szoltam a házam népének, a szomszédoknak és ismerőseimnek, megkértem őket, hogy igyanak, egyenek, így járuljanak hozzá annak a szegény lánynak a hozományához...

*

AZ ELTÖRT POHÁR

A rabbinak kegyetlen, rossz felesége volt és ha dühbe jött, megzavarodott és csapdosta a földhöz a poharakat és minden, ami a keze ügyébe került. A rabbi látván felesége dührohámát, szeliden odaszólt neki: Értethetlen előttem, hogy tud valaki saját magának kárt okozni, poharakat összezúzni. Én életemben csupán egyetlen poharat törtem el, a chupá alatt, és azt se tudom magamnak se megbocsátani.

*

KANTORPRÓBA

Egy hitközség zeneileg képzetlen, kellemes, tenor-hangú kántort keresett. Jött is egy galíciai kántor és bemutatkozott a hitközségi elnöknek, aki elküldte a karmesterhez, hogy vizsgáztassa.

— Hogyan fogja a „Vesomru”-t énekelni — kérdezte tőle a karmester — á-mollban, vagy c-mollban?

— No, hallja! — dörgött a kántor — Cén mol?! In einmol iz gomist genig?!

NAPROL-NAPRA

A képzelt beteg esete Nicosiában

A Kneszet büféjében az új települések orvoshiányával kapcsolatban mesélte el az egyik képviselő a következő esetet, amelyet egy Ciprusból jött turista beszélt el neki:

Egy Nicosiától messzefekvő falubeli paraszt azzal a késsel fordult az egyik nicosiai orvoshoz, szeretné, ha sürgősen kiszálna vele a falujába, ahol az egyik családtag nagy betegen fekszik. A paraszt megkérdezte, mibe kerül az orvos kijövele, mire az két ciprusi fontban jelölte meg a kiutazás és a vizit költségeit.

A paraszt minden további nélkül beleegyezett és az orvossal együtt elindultak a község felé. A községbe megérkezve kérte az orvostól, hogy álljon meg, mert le akar szállni. Egyben átnyújtotta az orvosnak a kikötött két fontot is.

— Dehát hol van a beteg? — kérdezte az orvos.

Mire a paraszt: „Nincs doktor uram semmiféle beteg, csak sürgősen szerettem volna hazajönni. Az egyik taxi sofőrtől megkérdeztem, hogy mennyiért hozna haza és ő 3 fontot kért. Hát ezért...”

Minden rossznak van jó oldala is

A napokban a tel-avivi „Aszuta” kórházban az izraeli kórházak vezetői or-

szágos értekezletre jöttek össze. A tárgyalásokon a jeruzsálemi Hadassza kórház vezetője, dr. Mann, a kórházvezetők és adminisztrátorok hiányáról beszélt, szerinte a kórházi vezetők hiányát nemcsak a határmenti egészségügyi intézmények, de a nagyvárosok kórházai is erősen érzik.

Erdekes, hogy éppen az országos értekezletre összereseglett kórházvezetők első ülésének a megnyitása előtt az egyik kórházigazgató a mellette ülő kollegához a következő vicces megjegyzéssel fordult:

„Most, hogy az ország összes kórházi vezetőit itt látom, biztos vagyok benne, hogy ezekben az órákban minden a legnagyobb rendben van!”

Mikor a kollegája azt kérdezte tőle, hogyan állíthatja ezt, hiszen az összes felelős vezetők távol vannak, az illető ezt válaszolta: „Eppen ezért mondom!”

Egy ki nem fizetett befektetés

A Hisztadrut külön bizottságában a CIM vállalat nehéz helyzetéről tárgyaltak és különösen az új nagy luxushajónak, a „Salom”-nak, a rossz üzleti eredményeiről. A kormányral és a Szochnuttal együtt a Hisztadrut birtokolja ugyanis a CIM-nek a részvényeit.

Az elkeseredett hangú tárgyalás közben A. Becker, a Hisztadrut főtájkára így fakadt ki:

„Ugyátszik, hogy a béke érdekében eszközölt minden befektetés kifizető ma, csak éppen az nem, ame-

Jiddis Komédia Színház,
H. LIPMAN
„A lug in ír lébn”
2 felvonás
Rendező: HENDIK ZEISEL
Főszerepben:
Eny Liton, Izsák Havis

Péntek, febr. 4.,
GIVATAJIM
„Hadar” 8.45

Hétfő, febr. 7.,
ZICHRON-JAKOV
8.30

Kedd, febr. 8.,
ASKEKON
„Eszer” 8.30

Szerda, febr. 9.,
JAZUR
„Tamar” 8.30

Csütörtök, febr. 10.,
ASDOD
„Eszer” 8.30

Péntek, febr. 11.,
BEER-SEVA
„Keren”, 8.30

LICA AVRON
bemutatja
a kiváló színművésznőt
Judit
Kronenfeld
A
»HAJNTIKE
KINDER«
címmű két felvonásos —
4 kép — zenés színműben.

UTOLSÓ ELŐADÁSOK

Csütörtök, febr. 3.,
ASDOD
„Dagon”, 8.30

Péntek, febr. 4.,
TEL-CHANAN
„Kol” 8.45

Hétfő, febr. 7.,
BAT-JAM
„Bat-Jam”, 9., utóljára

Kedd, febr. 8.,
AKKO
„Gán Eden” 9-kor

A
JOSZEF LICHTENBERG
színház örömmel mutatja
be a jiddis színpad
új csillagát

GIZI KIRSCHEN
zenés vígjátékát 6 képben

„Szerelem és gyűlölet”

Csak 16 éven felülieknek.

Csüt. febr. 3.
GIVAT ALLJA-JAFFA
„Gal-Ron”, 8.45

Péntek, febr. 4.,
JEHUDIA
„Jahud” 8.45

Szombat, febr. 5.,
JERUZSALEM
„Binjáné Háumá”
kisterem, 8.30

Hétfő, febr. 7.,
AFULA
„Kol-Ron” 8.45

Kedd, febr. 8.,
GEDERA
„Bét Rachel” 8.45

Szerda, febr. 9.,
RAMLE
„Ayalon” 8.45

P. Gorenstein bemutatja
a legnagyobb zsidó operettet

A BOSZORKÁNY

Abrahám Goldfaden 2 felvonásos operettje

LYA KÖNIG

a jiddis színpad legnagyobb művésznőjének felléptével

Vezényel: Marcel Kreisler

Atdolgozta és rendezte: Cvi Stolper

Csüt. febr. 3.,
RAMATAJIM
„Bét Hápoálim” 8.30

Péntek, febr. 4.,
GIVATAJIM
„Noga”, 8.45
az egész környéknek

Szombat, febr. 5.,
TEL-AVIV
„Ohel-Sém” 6.45-9.15
utóljára

Vasárnap, febr. 6.,
KIRJAT-ONO
8.30

Ügyeletes gyógyszerárak
Tel-Avivban:
„Jehuda Hálévi” Rech. Jehuda
Hálévi 91. tel: 615159, Minialy,
Alija 11. tel: 612471, „Nordau”,
Ben Jehuda 183. tel: 242673.
Jeruzsálemben
Opiatka Rech. Jaffo 110. tel: 24021.
Haifan
Balfour, Mászadá 1. tel. 62289.

Megfogadták a tanácsot

Mao Ce-tung, a kommunista Kína elnöke pár hónappal ezelőtt a kínai fiatalok köteleességévé tette, hogy tanuljanak meg úszni. Ugy látszik, hogy ennek eredményeként érkezik naponta sok kínai menekült úszva Macauba.

1966 II 3 Uj Kelet 5

ÚJ

חמד
בנינה לבנה כלילת שונו
חחחח חחחחחח
16%
שונו חלב עם חלה
תנובה

CHEMED
KÖVER FEHÉR TURÓ
PASZTORIZÁLT TEJBŐL
a kitünő, pikáns ízű turó
TNUVA

Bolondok hajója

R e g é n y
Írta: KATHERINE ANNE PORTER

30.

Nem tehet mást, beletörődik, hogy nem látja többé ezen a nyomorult világon, s azon igyekszik, hogy ne keményítse meg szívét a szegényekkel és szerencsétlenekkel szemben — márpedig ezek a förtelmes spanyolok szegények is, szerencsétlenek is. Mindig mélységesen hitt abban, hogy az emberi lények nem kívánnak mást, csak békességet és boldogságot, mindenki a maga módján: csak hogy bennük van a rossz szellem, s emiatt nem hagyják egymást békén. Az egyik ember vágya beleütközni a másikba, s kénytelen a maga javát más kárára kivívni. Legalábbis úgy látszik. Isten bocsásson meg mindnyájunknak.

*

Herr Löwenthal rosszkedvűen sétált egyedül, miután felrakta imaszíjait, s elmondta reggeli imádságát. Sötétben borongott Herr Rieber viselkedése miatt. Nem beszélt vele gorombán, mert Herr Rieber alig is szólt hozzá, s udvarias kérdéseire csak egy mordulást kapott válaszul. Inkább az volt a baj, hogy úgy viselkedett, mintha egyedül lakna a kabinban, s őt illetné meg az egész. Ugy lökte félre Löwenthal holmiját, mintha szemét került volna útjába. Egyszer szándékosan lesöpörte a porlór minden toalettszerét a földre, eltört egy üveg finom arcvizet, és még annyi tisztesség sem volt benne, hogy úgy tegyen, mintha véletlenül történt volna.

Ha Herr Löwenthal beakasztotta a pizsamáját a kis szekrénybe Herr Rieber ruhái mellé, Herr Rieber kellemtelen, undorodó arcot vágott, két ujjal megfogta a pizsamát, leakasztotta és a földre dobta. És a tetejébe a magabiztos szemtelensége, mintha tudná, hogy tehet, mit akar, nem kell félni a következményektől!

Herr Löwenthal ellenkezés nélkül tűrt mindent, s arra a keserves döntésre jutott, hogy csendben alkalmazkodjon, és amennyire lehet, türelmesen kivárja a szörnyű helyzet végét. Idejének nagy része azzal telt el, hogy olyan helyet keresett a holmijának, amire Herr Rieber semmiképpen sem formálhat jogot. Ujra bőrdobozba rakta holmiját és mintakollekcióit, újonnan vásárolt toalettszerét táskába, és az egészet a fekvőhelyekkel szemközti sarokban, a pamlag alatt helyezte el. Aztán megint csak ott talált mindent a földön, a szoba közepén, máskor meg hegyén-hátán az egészet az alsó ágyon. Ennek sosem lesz már vége, az nyilvánvaló. Herr Löwenthal fanyar humorral kezdett már úgy gondolni Herr Rieberre, mint a mesebeli gonosz német házimanóra, a Polstergeistre. Semmiféle Polstergeist nem lehetne állhatatosabb a gonoszágban. És ha már ilyen korán kezd, mit talál még ki Herr Polstergeist, míg elérkeznek Bremerhavenbe, hogy unalmassá ne váljék?

Ezt a sötét kérdést forgatta fejében Herr Löwenthal a fedélzeten, és benézett az ablakon a kis könyvtárszobába, ahol a mise folyt. Visszatartotta magát, hogy ki ne köpjön, míg a hívők látótávolán kívül nem került. A szája addigra megtelt nyállal az undortól. Áthajolt a korláton, és a szárazföldi patkány szokásához híven, szél ellen köpött, s a szél visszafújta az arcába. Hogy az átka így visszazállt rá, egész lényét babonás rémület árasztotta el, mintha egerek futkároznának a véreben, és tetőtől talpig ráznák az idegeit. — Isten óvjon — mondta fennhangon, igaz jámborsággal, s reszketve hanyatlott a legközelebbi nyugágyra.

Garza atya néhány perc múlva kilépett, szemmeláthatóan felfrissülten és kiegyensúlyozottan vallásos kötelességének teljesítése után. Felemelte reverendáját, szögletes, csontos kezét nadrágzsebébe mélyesztette, s egy csomag cigarettát húzott elő. Carillo atya csatlakozott hozzá. Mindketten barátságosan mosolyogtak Herr Löwenthalra, aki nem látta őket, bár rájuk szegezte tekintetét.

— Jó reggelt — mondta a két atya szeretetre méltóan rossz németességgel, és Garza atya még hozzátette: — Milyen csodaszép napunk van. — Lassú léptekkel mentek tovább, de Herr Löwenthal nyomorúsága mélységében csak akkor hallotta őket, mikor már elmentek. Nagy nehezen megemberelte magát.

— *Grüss Gott* — mondta gyámoltalanul az üres levegőbe és a hullámokat görgető keserves tengerbe.

Minthogy nem volt lutheránus pap a hajón, a vasárnapi istentiszteletet a kapitány vezette. Tizenegy órakor dr. Schumann és Frau Schmitt kivételével asztalának valamennyi vendége összegyűlt a nagyszalonban, csatlakozott hozzájuk Herr Wilibald Graf az unokaöccsével, Herr Glocken, a Lutz család és Baumgartnerék meg a fiuk, Hans. Sőt Wilhelm Freytag is ott maradt a szertartás alatt, mert ő éppen a szalonban tartózkodott. A kapitány legparancsolóbb hangján néhány verset olvasott fel a Szentírásból, elmondta a megfelelő imákat, és gyülekezete tisztelettudóan, lehajtott fejjel hallgatta. Valamennyien együtt énekeltek néhány szép, szívderítő dicsőítést, melegen áradó hangjuk az egész hajón hallaszott, még a bárban is, ahol a mixer elgondolkodó, elégedett arccal hallgatta, időnként bölintott, és velük dúdola az éneket.

Frau Hutten, Frau Rittersdorf és Frau Schmitt a fedélzet árnyékos oldalára húzódtak, hogy ott várja ki vasárnapi téltelenségben az ebédidőt. Nem messze tőlük Herr professor Hutten dr. Schumann-nal és a kapitány-nal beszélgetett. Halk hangon, komolyan tárgyaltak valamit, az asszonyok már látták, hogy úgysem tudják kihallgatni őket. Frau Hutten Bébé fülét gyömszőlve tapintatos csendbe merült, mert észrevette, hogy Frau Rittersdorf jegyeztet a naplójába.

„Annak a fiatal amerikai párnak — írta Frau Rittersdorf csinos betűvel — valójában nagyon hétköznapi neve van: Scott és Brown. Bizonyára Braun-nak hívták azelőtt — lehet, hogy a fiatal nő német származású, bár borzadok még ettől a gondolatától is. Nálánál kevésbé németet nehezen képzelek el, bármilyen tekintetben. — Angyalának és drágámnak becézik egymást. Persze, ez elég rossz izlésre vall, s azonkívül erős túlzás is, mert egyikük sem vonzó egyéniség, a legkevésbé sem. A lány száraz kóró, mint a legtöbb amerikai nő — még a legszebbekben sincsen igazi üdösség, inkább olyanok, mint a fakulárnak induit festett fa. Ennek az az oka, mint a hozzáértőtől hallom, hogy szinte általános szokás szerint már pubertásban vagy még előbb elvesztik szüzességüket, és utána a legkicsapongóbb életmódot folytatják. De ez a fiatal nő éppenséggel nem szép; úgy képelem, még néhány évvel fiatalabb korában is elég nehézségbe ütközhetett, hogy legdrágább kincsét elveszítse. Ami a fiatalembert illeti, alig hiszem, hogy ennél különb nőt találna magának, de nem is érdemel jobbat.”

Visszatette tollát a könyv kis rekeszébe, kényelmesen hátrátámaszkodott, s úgy gondolta, megfizetett a párocskának, amiért első látásra félrevezették.

Eppen Frau Hutten akarta megszólítani, mikor figyelmét Herr Rieber és Fräulein Spöckenkieker különös viselkedése vonta magára. Legkevésbé sem épületes módon dulakodtak egymással a korlátnál. A hölgy zöld-fehér mintás sálja Herr Rieber nyaka köré volt csavarva, s Fräulein Spöckenkieker szorosra húzta a két csücskét. Frau Rittersdorfnak elállt a lélegzete egy pillanatra.

LEVELEK A SZERKESZTŐHOZ

Miből adódik a bankok horribilis jövedelme?

B. lapjuk január 24-i számában a közgazdasági hírek között egy nagy munkásbankról van szó, amely múltvitte forgalmát tekintve belépett „a milliárdosok sorába”.

Hadd mondjam el a bankkal történt esetemet. Nyolc évvel ezelőtt történt alijárássom után a Szochnut egy 900 fontos kölcsönt szavazott meg nekem, amelyet az illető bank kellett, hogy folyósítson. A bank az én esetemben nem elégedett meg két kezessel, hanem három jótállót követelt. A különféle költségek és kamatok levonása után 775 fontot kaptam kézhez.

A törlesztéseknek pontosan eleget tettem, kivéve egyhónapi késést, amikor munka nélkül voltam. A kölcsön visszatérítése után 3 vagy 4 évvel a banktól felszólított kaptam, hogy a kölcsönből fennmaradt hátralékot haladéktalanul fizessem be. Ementem a bank-

hoz és bemutattam a hiánytalan visszafizetésről szóló összes nyugtáimat. Ennek ellenére valami 30-40 fontot követeltek rajtam az egyhónappal később fizetett részlet azóta eltelt időre eső kamataiért.

Hogy miért 3-4 év múlva állott elő a bank ezzel a követeléssel, arra megfelelő választ nem kaptam. Ezzel szemben azt az ajánlatot tették nekem, hogy a kölcsön folyósításakor kötelezően jegyzett részvényem eladására adjak a banknak megbízást. Megmagyarázták, hogy az idők folyamán annak az értéke emelkedett, hogy abból a bank teljes követelését ki fogom tudni fizetni.

Kérdezem önöket, hogy korrekt eljárás-e ez egy nagy izraeli bank részéről egy nehezen kereső oléval szemben?

T. I., Jeruzsálem
(Teljes név és cím a szerkesztőségben)

Egy keresztény ember mentőmunkájáról

Nem éppen a dr. Török Sándor ügyével kapcsolatban, de más hasonló esetben is szeretnék pár szót szólni egy keresztény családnak a mentőmunkájáról.

Egy Müller Alfréd nevű emberről és feleségéről van szó, aki 1944 nyarán a Klauzál utca 13 szám alatt „menekült konyhát” nyitottak, amelyben a háztömb zsidó fiataljait foglalkoztatták, hogy közben minden jóval ellátták őket, amiket a mi gyerekeink már akkor régen nem is láttak.

Felesége, aki képzett ápolónő volt, a Klauzál-tér 9 szám alatt gyorssegély-tanfolyamot nyitott és ott is ugyanazt a fiatalságot foglalkoztatta. Ez a foglalkoztatás és a részükre nyújtott védelem kimérték meg nemcsak a gyermekeinket, de bennünket is az állandó félelemtől és rettegetől.

Friem Emma, Haifa

lanatra. Igen, ez a lány úgy tesz, mintha csokrot akarna kötni Herr Rieber álla alá, de valójában kiszorította a szuszt belőle. A férfi levegő után kapkodott, egyszerűben eltűnt ragyogó mosolya, és kékes sápadtság öntötte el. Fräulein Spöckenkieker akkor meglazította a csomót, s a jó humorú mártír pantomimjátékkal ábrázolta visszatérését az életbe.

Frau Rittersdorf felháborítónak minősítette ezt a magatartást. A férfi méltóságához nem illik, hogy a nő szerelmi üldözésének engedjen, ha mégolyan ellenállhatatlanok is a bájai. Sokkal tisztességesebb az ellenkezője, mert az asszonyiség koronája: szenvedés a szerelemért. Frau Rittersdorf testén érzi az izgalom lett úrrá, amint megpróbálta elképzelni, mi történt volna, ha ő bármily játékosan is megpróbálja fojtogatni Ottóját.

— Menjünk sörözni — kiabált Herr Rieber széles jövedvében. Zsebre gyűrte a sálát, de kilógott belőle, mint valami farok, s azzal a szemérmetlen pár megróvó pillantások kíséretében elrohant.

Frau Rittersdorf édeskés, kenetes hangon jegyezte meg Frau Huttennek: — Ha az ember mindig a látásból ítélne, hányszor lenne kénytelen a legrosszabbra gondolni!

Frau Hutten lustán megmozdult, és rövid gondolkodás után békétűrőbben válaszolt: — Ó, úgy látszik, egyikük sem házasság. S ki tudja, talán házasság lesz belőle.

A kis Frau Otto Schmitt is bátorkodott hozzászólni. — Párnak elég furcsa. Én szívesebben látom, ha a férfi magasabb, mint a nő.

Ezután megállapították, hogy Thiele kapitány, Herr Professor Hutten és dr. Schumann még mindig beszélget biztonságos távolban. Szabadjára eresztették tehát női nyelvüket, nem kellett attól tartaniuk, hogy kihallgatják őket a férfiak. Az ilyen beszélgetést mindig kicsinyesnek, méltatlannak tartják, és a férfias csúfolódás céltáblájának.

— Ugy hallom, Fräulein Spöckenkieker elvált asszony — mondta Frau Rittersdorf. — Üzletasszony, mint értesülök, a fehérenműszakmában. Három üzlete van, és ragaszkodott a leánynevéhez. Nem csodálom, hogy se férje, se modora.

— Én a házasságkötésünk után tovább akartam tanítani — közölte asszonyi büszkeséggel Frau Hutten. — A férjem azonban hallani sem akart róla. A család fenntartója a férj, mondta nekem, s az asszony teremt boldog otthon mindkettőjüknek. Ez a nő szent hivatása, és mindenáron meg kell akadályozni, hogy eltérjen ettől. Így is történt. Attól a naptól fogva mostanáig csak házimunkát végeztem, illetve titkári teendőket a férjem mellett.

— Én sok évig tanítottam — szólalt meg Frau Schmitt és elpirult. — Ugyanabban az iskolában, ahol a férjem. Szegény, nem volt valami egészséges, a háború óta pedig rokkantnak számított. Nem tudott teljes tanári állást ellátni: fontos volt, hogy ne terheljék túl. Gyerekeink nem volt, mi mást tehettem volna? Egyszerű kis háztartásunk nem adott annyi munkát. Nem, igazán boldog voltam, hogy segíthetek a férjemnek. De azért nekünk is megvolt a boldog otthonunk. — Hanglejtése szeliden védekező és elégedett volt.

— Végül is ebben nem köthetjük magunkat merev szabályokhoz. Minden a férj kívánságától függ — állapította meg Frau Hutten. — Mert én csak annak éltem, hogy a férjem kedvére tegyek. Nem is szerettem hánytorgatni, micsoda élet volt abban a vad, idegen országban, mert végre mindnyájan hazamegyünk. Csak-hogy most már otthon is más lesz — mondotta Frau Rittersdorfnak fordulva. — Minden megváltozott. 1912-ben mentünk ki Mexikóba, s nem láttuk előre, milyen katasztrófa fenyegeti szeretett hazánkat. Szerencsére a professzornak nagyon rossz a látása, és ifjúsága óta bokasüllyedésben is szenved... szoba sem jöhetett, hogy a frontra küldjék...

— Szerencsére? — visszhangozta Frau Rittersdorf, s felhúzta ívelt szemöldökét. — Szerencsére az én férjem pompás, tökéletes fizikumú férfipéldány volt, százas; három évet szolgált a fronton, méghozzá elmondhatom, a csata sűrűjében. Emberfeletti bátorsága elismeréséül vaskeresetet kapott, s elesett a harctéren... Nem borzasztó, hogy a háború az ilyen férfiakat, a bátrabbakat, a nemeslelkűeket, az egészséges testűeket, a pótolhatatlan apákat pusztítja, s a csökkent értékűek maradnak a fajfenntartásra?! Ó, hányszor tettem fel magamnak ezt a kérdést az elmúlt években, mióta egyedül vagyok, de erre nincs válasz!

— A világnak tudósokra és gondolkodókra éppúgy szüksége van, mint katonákra — mondta Frau Hutten megértően, bár az élő ellenérv lehetett volna: bámulta a szellemi teljesítményeket, és készséggel hajlott meg az az erkölcsi fensőbbesség előtt. — De tökéletesen megérttem az érzelmeit ebben a kérdésben.

— Férjem — mondta Frau Schmitt — hős katona és nagyszerű tudós volt egyszermind. Ezek nem összeférhetetlen tulajdonságok. Férjem...

Elhallgatott, hosszú lélegzetet vett, s mikor kifújta, kicsordultak könnyei, mint amikor vizet szivattyúznak a kútból. Arca remegett, vakon tapogatózott a zsebkendőjéért. — De most már évek óta élőhalott — mondta fuldokolva —, évek óta élőhalott.

(Folytatása következik)

KÁLLAI GYULA

Népes küldöttség élén Egyiptomban tartózkodik a magyar miniszterelnök

Horthy Miklós és Rákosi Mátyás börtönét személyes élmények alapján képes össze hasonlítani Kállai Gyula, akár a mai magyar rendszer jónéhány vezetője. 1939-ben ismerte meg először a rabkiszót, s 1951-ben újabb megismerkedésével.

1939-ben fiatal újságíróként bukott le, mint az illegális kommunista párt tagja, 1951-ben pedig a Magyar Népköztársaság külügyminiszterként tartózkodott itt. Akkor már két esztendeje ült a Bem-rakparti minisztériumban. Elődjét szintén abból a székéből hurcolták börtönbe. 1949-ben Kállai Gyula váltotta le Rajk Lászlót.

központ kulturális osztályának vezetője, 1949-51-ben pedig külügyminiszter.

Három évig ült börtönben. Nem volt az ügyében nyilvános tárgyalás, a közvélemény

tájékoztatókat nem tartotta Rákosi fontosnak: miért tartóztatták le az ország külügyminiszterét. Majdnem egyidőben történt ez a belügyminiszter letartóztatásával. Kádár

János volt a belügyminiszter neve.

Körülbelül egyszerre szabadultak is. Kádár János az egyik budapesti munkás-kerület pártbizottságának élére került, Kállai pedig a könyvkiadás munkáját koordináló hatóság, a Kiadói Főigazgatóság vezetője lett, később népművelési miniszterhelyettes. Rákosi leváltása után, 1956 nyarán visszatért a pártközpontba, a kulturális osztály élére.

Az ÁVO-börtönben elszentelt mult teremtette meg a közös nevezőt Kádár János és Kállai Gyula között. Amikor 1956 novemberében Kádár János átveszi a vezetést, egyik legbizalmasabb embereként ott van mellette Kállai Gyula. Előbb pártfunkcionárius, a Központi Vezetőség titkárságának a tagja, aztán művelődésügyi, majd államminiszter. 1959-ben a minisztertanács első elnökhelyettesévé választják és néhány hónappal ezelőtt, amikor Kádár János visszavonult a kormány éléről, hogy minden idejét a pártfőtitkári funkció maradtalan ellátásának szentelje — Kállai Gyula lett a miniszterelnök.

Benedek Pál

Rövidfilmek a Picasso-kiállításon

Délután 2 és 4 között mutatják be a nagy művészről szóló filmeket

A tel-avivi Picasso-kiállítás, amely már egy hónapja folyik, eddig százezer felrögt és diák tekintette meg. Dr. Chajim Gamzu, a tel-avivi múzeum igazgatója tegnap közölte, hogy már ettől a héttől kezdve naponta délután 2 és 4 óra között Picassoról és művészetéről szóló rövidfilmeket fognak vetíteni a Helena Rubinsteni pavilonban. Azért választották ezt az időpontot a filmek vetítésére, mert viszonylag ezekben az órák-

ban van a legkevesebb látogatója a kiállításnak. A művészi rövidfilmek megtekintéséhez nem kell külön jegyet váltani.

Dr. Gamzu azt is közölte, hogy a múzeumnak szándékában áll további művészeti rövidfilmeket beszerezni és azokat rendszeresen vetíteni. Ismertette még az Eszak-Tel-Avivban épülő új múzeum terveit is. Elmondotta, hogy a múzeum új épületében 500 férőhellyel rendelkező koncertterem lesz.

Hétfőre sztrájkot hirdettek a Bank Jisráél alkalmazottai

A bank nem járul hozzá a semleges döntőbíróhoz

A Bank Jisráél alkalmazottai tegnapi közgyűlésükön elhatározták, hogy a jövő héten hétfőn, február 7-én általános sztrájkba kezdenek, ha a bank igazgatósága addig nem egyezik bele, hogy követeléseiket semleges választott döntőbíró elé hozzák. Az üzemi bizottság szóvivői elmondották, hogy január 10-én a Hisztrádrut kérésére elálltak a sztrájkotól, amelyet azért akartak megtartani, mert a Bank Jisráél igazgatósága az 1964-1965 évi fizetésrendezések ügyében nem volt hajlandó alávetni magát a megállapodásnak, hogy a Bank Jisráél alkalmazottainak fizetését a pénzügyminisztériumi tisztviselők bére szerint állapítsák meg.

A Hisztrádrut által kijelölt két szakértő ehelyett újra osztályozta őket munkabeosztásuk és feladatkörüik szerint és a tisztviselők — állításuk szerint — így hátrányos helyzetbe kerültek. A Bank Jisráél alkalmazottai ultimátumszerű követeléseiket Dávid Horovitz bankkormányzó elé terjesztették és közölték vele, hogy ha vasárnapig nem kapnak választ, akkor másnap huzamosabb sztrájkba kezdenek.

Lelőttek egy luddi arabot, amint át akart szökni Gázába

Folyik a nyomozás a Mice Rámonnál történt lövöldözés ügyében

Tel Aviv. (Az Új Kelet katonai tudósítójától). — Az elmúlt éjjel egy izraeli katonai járőr lelőtt egy arabot, aki át akart szökni a gázai sávba. Az incidens éjjel fél 12-kor zajlott le, amikor a járőr észrevett egy sötétben surranó alakot, amint a határ felé vette útját. A járőr megállásra szólította fel, mire futásnak eredt. A katonák fegyverüket használták és csak aztán derült ki, hogy az illető Husszein Abbad El Muadi luddi arab lakos. A hadsereg szóvivője közölte, hogy a lelőtt arab zsebében személyazonossági igazolványt és más iratokat is találtak. El Muadi 1927-ben született és nőtlen volt.

leplezett arab kémszervezetekkel.

Tegnap reggel a Negevben egy izraeli járőr nyomozni kezdett merénylők után, akik rálöttek egy autóra, amely az éjjeli uton haladt. Mint megírtuk az incidens kezdete 6 óra tájt zajlott le, amikor egy sportkocsira, Mice Rámontól tíz kilométernyire délre rálöttek. Az autó utasai hallották a lövéseket, de folytatni akarták útjukat. A kocsit azonban találat érte, amely leállította a motort. Kivándulók és más utasok nyújtottak segítséget a sportkocsi utasainak és értesítették a hatóságokat.

Egyelőre nem találtak a helyszínen nyomokat és így azt sem lehet még tudni, hogy helyi, vagy a határon túlról jött merénylők működtek-e ott.

John Steinbeck meglepő nyilatkozata:

„Dédapám missziós feladatot töltött be a Szentföldön”

Az Izraelben tartózkodó Nobel-díjas amerikai író elmagyarazza látogatásának családi hátterét

— Dédapám, a XIX. század negyvenes éveiben a Szentföldön járt családjával és talán lelke mélyén ez az ösöm vezérelt, a kor megvalósítottam régi tervemet és Izraelbe utaztam — írja John Steinbeck, a világhírű

A mezőgazdasági kiképzés során akarta lelükben elvetni a kereszténység gondolatának magvát.

Ját és szomszédjai is komoly összegekkel járultak hozzá a szentföldi missziós küldetéséhez. Az akkori fogalmak szerinti modern ekéket vásárolt és kovács szerszámokat különböző munkaeszközök készítésére.

Feleségével, három leányával és Charles nevű fiavérel indult útnak. Viszontagságos utazás után érkezett meg a Szentföldre, ahol a török tisztviselők nem nagy lelkesedéssel fogadták. Csak amikor az önkéntes hittérítő nagyobb összeget nyomott a markukba, voltak hajlandók egy kisebb földterületet bérebeadni neki.

A föld már megvolt, azonban

Dixon nem talált zsidókat, akik hajlandók lettek volna nála dolgozni.

A zsidóknak ugyanis éppen elég bajuk volt a törökökkel és ezért nem akartak további bonyodalomba keveredni, hogy a törökök által még a zsidóknál is jobban gyűlölt kereszténynek dolgozzanak — írja Steinbeck. Miután nem volt kit áttéríteni, nem akadt, aki megművelje a földet sem. Dixon, aki izig végig yankee volt és gyűlölte a rabizolgaságot, nehezen tudott földmunkásokat verbuválni, mert több mint száz évvel ezelőtt a Szentföldön még pénzért vásárolták a munkásokat.

A Dixon-család azonban keményen kitartott és sikerült virágzó kis gazdaságot teremteni. Eközben

állandó harcot folytattak a tolvajokkal és nem egyszer csak a csoda mentette meg őket a fegyveres beduin rablóktól.

Az egyik beduin-banda egy éjszaka puskatűzet zúdított Dixon házára, ahol nem volt lőfegyver. A makacs yankee-

nek sikerült az éjszaka leple alatt a jaffai amerikai konzulátusra vinni feleségét és gyermekeit, de mire visszatért a farmjára a beduinok már agyonlőtték Charles nevű fiavérét, aki ott maradt, hogy vigyázzon a gazdaságra.

Az akkori hatóságok remek megoldást találtak Charles Dixon gyilkosainak megbüntetésére.

Azt ajánlották Steinbeck dédapjának, hogy megtorlasként öljön meg egy beduint.

A rabló beduin-törzsek jól ismerték ezt a retorziós elvet és az esetleges vérbosszú megelőzéseként addig fokozták támadásaikat, amíg Dixon jobbnak látta a távozást. A jaffai amerikai konzul viselte Dixon és családjának útiköltségét vissza Amerikába. Így ért véget John Steinbeck dédapjának szentföldi látogatása.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei

TEL-AVIV

A HOH tagjait ezúton hívjuk meg dr. Eber Majer zli. 10 éves halálának évfordulójának emlékestjére melyet a Bné Brit Rend Ester Hármák utca, 7. sz. alatti otthonában (Tel-Avivban) vasárnap 1966 február hó 6-án este 8 órakor a többi egyesülettel és a családdal együttesen, tartunk meg. Dr. Eber a romániai zsidóság és cionizmus vezéregyénisége volt, aki szorosán együttműködött az erdélyi magyar-zsidó cionista vezetőkkel, így dr. Marton Ernővel, zli. egyesületünk volt elnökevel. Az emlékestet minél szamosabban jelenjenék meg.

Munkát keres a tel-avivi HOH útján: Onálló könyvelő, autójátszsi engedéllyel is rendelkező megfelelő szerény állást keres. Diplomás metapelet privát családnál keres elhelyezkedést.

Keresések

Alábbiak saját érdekükben jelentkezzenek a HOH titkárságánál. Tel-Aviv, Hájárkon-u. 61. a délelőtti órákban:

Lusztig (Lusztig) Charlotta, azelőtt Engelmann, született Gries, volt bajai lakos. — Teller Hajnal, szül. Pollák, Beregszászon született, volt szolnoki lakos. Edith Weisz, szül. Engler (özü. Iszáké) volt szabadkai lakos. Gál Edit, szül. Klein, lakott: Maria Hagáil (?) D. Astrat (?) Stern Izraelnek, aki Migdál Ászálonban, Reh. Avoda 133. sz. alatt lakott és elhalálozott, jelentkezzenek örökösök. (Tevstvere, Sára-Dvora Stern), Friedman Margareta szül. Drucker, született 1924-ben Miskolcon. Steiner Lilly, aki Szentes Chana-u. 26. alatt lakott — Givát Rámában. Bloch Lajos, apja neve Fritz Bloch, anyja Laura szül. Weisz. — Neshel Rosa Ha szül. Neumann, azelőtt Kirját Elizer, Haifa. Weiss Zsuzs (Hermann), aki 1959-ben Kfár Pinesben lakott.

NATANJA

Meghívó. — Kultúrrendezvényünk keretében, február 6-án, vasárnap este 8.30 órakor a mozdomban (Soham-u. 6.) Berger Marcel újságíró előadása „Egy újságíró feljegyzései” címen. Az érdekes előadásra ezúton hívjuk meg Natanja magyarul beszélő közönségét. — Terembér hozzájárulás 75 ágora.

PETACH-TIKVA

Február 5-én, szombat este 8 órakor a Bét Hátmádban (reh. Salomon 12) kultúr-estünk. Műsor: Ráv dr. Jákov József: „Tu biszál, az ujjáadás szép ünnepe” Fuldai Zsuzsa szavalóművész: Szavalt. Dr. Benedek Pál: „Legszébb muzsika a nevetés”. Salomon Béla eredeti vidám jelölt hangszalagról. Vajda Zoltán: Zárszó. Költséghozzájárulás: 1 font.

RECHOVOT

Singer József rendőrezredes a HOH t. elnöke és neje Tubi tisztelgete a HOH vezetősége 1966 február 5-én, szombat este 8-kor nagyszabású fogadást rendez a HOH kultúrothonban (Jákov 36). Singer József két hónapi amerikai és kanadai tartózkodása alatt több magas színvonalú előadást tartott a rehovoti HOH kultúrothonba javára. A rehovoti HOH vezetősége ezúttal szeretettel meghívja tagjait a Singer fogadó-estére. Kérjük tagjainkat, hogy részvételüket idejében jelentsek be Klein Lajos alelnökünk kezében. Singer ezredes ezúttal szíves beszámolókat tart amerikai élményeiről, valamint az amerikai Magyar Esítő Világszövetséggel kialakult kapcsolatainkról.

Keresés

Hari Reinhornt, Sasiból, kereset David Abramovits. Címe: Haifa, Tirát Hákmel, Sikun Giora, blokk 218/b., Sechternél.

amerikai író a londoni Daily Mail hasábjain megjelent levelében, amelyben elmagyarázta váratlan izraeli látogatásának hátterét.

Steinbeck elmondja, hogy dédapjának szentföldi zárandoklátat nagyanyja és annak nővére mesélték el neki, amikor még kisgyerek volt. Ez a nagymama és testvére biztos forrásból tudták a történeteket, mert ők is a Szentföldön jártak a mult század negyvenes éveiben.

Steinbeck dédapját, Dixonnak hívták, aki izig-végig földműves volt és egy virágzó farm tulajdonosa Massachusetts államban.

Az öreg Dixon egy nap elhatározta, hogy a Szentföldre utazik és egyéni elgondolása szerint a keresztény vallásra fogja téríteni a zsidókat.

Az amerikai farmer eredeti módot választott a zsidók megtérítésére; meg akart tanítani őket a modern mezőgazdálkodásra, hogy ez által emelje életmódjukat és biztos megélhetésük legyen.

Tehát...

az **OBG**

üzletben találkozunk

ahol

szezonvégi kiárusítás

van és csakis ott kaphatjuk meg a minőségéről közismert minden készáru a

20% engedményt ami tulajdonképpen dupla engedmény, mert az általános drágulás ellenére az O. B. G. nem emelte az árakat tavaly óta.

OBG

HABIMAH

Tel-Aviv, febr. 3., csütörtök
OLIVER
A kisteremben
NEM FELUNK
VIRGINIA WOLFTÓL
Haifa, febr. 3., csütörtök
A KÜLVÁROS

Izraeli Opera

Szombat, febr. 5.,
RIGOLETTO

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

Előadások kezdete:
3.30 - 7.15 - 9.15
ALLENBY: Hova lett a szerelem
ARMON DAVID: Moszkvai kőrseta
BEN JEHUDA: Casanova 70
CAFON: Darling
CHEN: A szerelem művésze
GAT: A szerelem érvényében
GORDON: A gyűlölet lángjai
ESZTER: ABC gyilkosok
HOB: Mirage
MAXIM: Gyilkol, vagy gyógyít
MUGRABI: Egy katona apja
PHIR: Kínai kaland
PRON: A harmadik nap
SDEROT: Borzalmas gyilkosság
TAMAR: Az F. B. I. 117-es ügy-
nöke Braziliában
TCHÉLET: O sole mio
TEL-AVIV: Von Ryan expressz
FARON: Dr. Fu Manchu
ZAMIR: A tókiói olimpiász
BAT-JAM
OREN: A gyűjtő
SAVYON: Jonny Gítár
GIVATAJIM
HADAR: Az F. B. I. 117-es ügy-
nöke Braziliában
NOGA: Becket,

Bizalmatlansági indítvány az adó-emelés miatt

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Gáchál bizalmatlansági indítványt tett a kormány ellen. A 6-ik Kneszetben ez az első bizalmatlansági indítvány, amit a Gáchál azzal indokol meg, hogy a kormány felelős tényezői, ígéretüket megszegve, emelik az adókat, hozzájárulnak a drágításokhoz és ezzel előmozdítják az inflációs tendenciát. A bizalmatlansági indítványt előrelátólag hétfőn fogja a Ház tárgyalni.

A Kol Jisráél lázadó bemondója

Megtagadta a Volkswagen reklámszövegének felolvasását

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Jáel Ben Jehuda, a Kol Jisráél izraeli születésű héber bemondója megtagadta tegnap a rádió kereskedelmi reklámszövegében a Volkswagent reklámozó hírbemondását. A szöveget már felhívták a mikrofonnál ülő bemondónak, aki éppen a lemezjátékot működtette. Amikor a szöveget átolvasta és látta, hogy miről van szó, közölte, hogy nem hajlandó azt bemondani. Minthogy pillanatnyilag más bemondót a közelben nem találtak, mozgósították a Kol Jisráél vezetőségének egyik tagját, Nakdimon Rogelt, az üzembetűzési főosztály vezetőjét. Az osztályfőnök nyomban megjelent a helyszínen és követelte, hogy a bemondó olvassa fel a kezében lévő szöveget. Minthogy közben a lemez már befejeződött, közölte, hogy a rendkívüli nyomásnak engedve, a bemondó végül felolvasa a Volkswagen reklámt, de az osztályfőnökkel való megbeszélés alapján nyomban panaszíratot szerkesztett, amelyet benyújtott a Kol Jisráél vezetőségéhez. Ebben egyben kérte, hogy lelkiismereti okok miatt mentesítsék a német cégek reklámjainak a rádióban való felolvasásától. Ugyanakkor ismeretessé vált Jeruzsálemben, hogy az egyik állami hivatalban olyan munkabajbővest ellenőrző óraszerkezetet működtetnek, amelynek alkotórészeit Németországban gyártották. Ennek a hivatalnak egyik vezető tisztviselője, aki olaszországi származású, megtagadta, hogy munkába jövelekor ez a szerkezet ellenőrizze munkáját. A hivatal beletörődött a tisztviselő magatartásába és megengedték, hogy külön aláírással igazolják a munkába való megérkezését.

DR. FOERDER MEGMARAD a gazdasági miniszterek bizottságában

Jizhár Hárari is a kinevezés ellen szavazott a Kneszetben

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Dr. Jesájahu Foerder, a Nemzeti Bank elnöke változatlanul megmarad abban a tisztségében, amelyre a kormány kinevezte, amikor a gazdasági miniszterek szakkbizottságában helyet biztosított számára olyan minőségben, amit egyébként csak miniszterek töltenek be. E kinevezés országsszerte nagy felzúdulást keltett, mert abban különböző szakkörök illetékességi összehúzóást láttak. A kormány most az állami jogtanácsos szakvéleményét is figyelembe véve úgy döntött, hogy Foerdert rendkívüli tanácsosnak tekintik ebben a bizottságban korlátozott jogkörrel.

Az ügy tegnap foglalkoztatta a Kneszetet is, amikor Szurkisz Rafi képviselő napirendi javaslatát tárgyalást követelt a kérdéssel a Ház plenáriumban. Az igazságügyminiszter válasza után a Ház 40:31 szavazattal levette a napirendről a Rafi javaslatot. Sapira igazságügyminiszter a többi között rámutatott arra, hogy 1955-ben, 56-ban és 59-ben a Ben Gurion kormányok ideje alatt Foerder éppenugy betöltötte a Rafi által most kifogásolt szerepkört, mint az elmúlt négy esztendőben. Sapira felemlítette,

תן חיוך!

M A MIFAL HAPAJISZ HUZAS

A Dán adótarozása miatt

Csaknem leálltak az autóbuszok Tel Avivban és környékén

A kooperativa esedékes szubszidiáját kifizették a 2 millió 300 ezer fontos tartozás számlájára

Tel Aviv és a környező városok, ahol a Dán autóbuszai közlekednek, majdnem autóbusszolgálatát nélkül maradt ma, csütörtökön reggel. Az adóhivatal ugyanis tegnap reggel elrendelte a Dán jegykészletének lefoglalását, miután a kooperativa 2.3

millió font jövedelmi adóval számítottak, hogy az autóbusszok egyrésze még tegnap délután leáll, de túlnyomó többségüknek csak ma kellett volna garázsa vonulni, mert a jegyárutóknál elegendő jegytartalék volt.

Bár Zeév közlekedési államtitkár, az adóhivatal lépése után nyomban beavatkozott és gyors akciója következtében sikerült átmeneti megoldást találni az adóviszályra, amely a közlekedés megbénulásához vezetett volna. A közlekedésügyi minisztérium tegnap sürgősen átutalt a kincstárnak egy-millió fontot.

Ez az összeg annak a szubszidiumnak felel meg, amelyet a Dan az elmúlt hónapok során felgyülemlett deficitje hozzájárulásaként ka-

pott volna. A közlekedési államtitkár intézkedése a kooperativa tudta nélkül történt és az intézkedés hírülvétele után a Dán sietve hozzájárult Bár Zeév tevékenységéhez, sőt további 300 ezer fontot fizetett ki a jövedelmi adóhivatalnak.

KETTŐS ERŐFESZÍTÉS

(COPYRIGHT BY „MAARIV”)

A Ben Barka ügy újabb áldozata — egy párizsi rendőrtiszt

Ben-Barka felesége intette férjét a párizsi utazástól

Párizs (Reuter, UPI, IFP). — A Ben Barka ügy — közvetett módon — további halális áldozatokat követelt, amikor tegnap egy közönséges bűnöző, akinek a rendőrség szerint nem volt kapcsolata a Ben Barka ügygel, agyonlőtt egy rendőrtisztet, két másikat pedig megsebesített.

Az eset úgy történt, hogy a Ben Barka elrablásának és meggyilkolásának ügyében nyomozást végző rendőrszolgálat tagjai tartott az egyik hírhedt bárban, amely a Rue d'Armaillé-n van, a Diadalív közelében. A rendőrtisztek egy Julien Le-Ny nevű gengsztert kerestek, akinek része volt Ben Barka elrablásában. Le-Ny nem volt a bárban, viszont találtak egy régóta körözött másik bűnözőt, aki Bordeaux vidékén követett el rablásokat.

A rendőrtisztek felszólították a bűnözőt, akinek neve Christian David, hogy kö-

vesse őket és az engedelmességet is. Amikor azonban be akarták ültetni az autóbába, azt mondta, hogy bent felejtette esőkabátját. Egy rendőr kíséretében visszament a bárba, majd amikor ismét visszajött a kabáttal, annak zsebéből revolvert rántott elő és közvetlen közelről rálőtt Maurice Calibert 34 éves rendőrtisztre,

aki két golyótól találva esett össze, majd rövid idő múlva meghalt. Két tisztásra megsebesült. A bűnözőnek sikerült elmenekülni és a rendőrség körözi. Kairó (IFP). — Aisa Ben Barka, a meggyilkolt Mahdi Ben Barka felesége, aki fiával és négy gyermekével Kairóban él, úgy nyilatkozott, hogy figyelmeztette férjét vezetés útja előtt, mert balsejtelmek voltak. Az asszony az egyik egyiptomi

hetilapnak adott nyilatkozatában azt mondta, hogy mielőtt Ben Barka elindult volna Egyiptomból, a marokkói helizetről beszélt vele. „Hasszán király amnesztiát ígért a politikai üldözötteknek és egyesek valószínűleg tartották, hogy tanácskozássra hívja meg Ben Barkát. En azonban rossztól tartottam és figyelmeztettem férjemet, hogy ne induljon útnak” — mondotta Ben Barka felesége.

Koszigin garanciát ígér

A SZOVJETUNIO NEM VET BE ATOMFEGYVERT

A genfi konferenciához intézett jegyzék az atomfegyver elterjedésének megakadályozását követeli

Moszkva, (Reuter, UPI). Koszigin szovjet miniszterelnök tegnap bejelentette, hogy kormánya hajlandó garanciát adni arra, hogy nem fog atomfegyvert alkalmazni olyan államok ellen, amelyeknek területén nincs ilyen fegyver — amennyiben azok hajlandók aláírni az atomfegy-

ver elterjedésének megakadályozását követeli. Moszkva, (Reuter, UPI). Koszigin szovjet miniszterelnök tegnap bejelentette, hogy kormánya hajlandó garanciát adni arra, hogy nem fog atomfegyvert alkalmazni olyan államok ellen, amelyeknek területén nincs ilyen fegyver — amennyiben azok hajlandók aláírni az atomfegy-

ver elterjedésének megakadályozását követeli. Moszkva, (Reuter, UPI). Koszigin szovjet miniszterelnök tegnap bejelentette, hogy kormánya hajlandó garanciát adni arra, hogy nem fog atomfegyvert alkalmazni olyan államok ellen, amelyeknek területén nincs ilyen fegyver — amennyiben azok hajlandók aláírni az atomfegy-

A levelet tegnap tette közzé a TASS-iroda azonban nem közölték, hogy azt mikor juttatták el a genfi konferenciához.

A konferencia, amely négy havi szünet után most újította fel tevékenységét, a Szovjetunio és az Egyesült Államok javaslatát tárgyalja az atomfegyver elterjedésének megakadályozásáról, azonban egyik sem tartalmazza azokat a feltételeket, amelyeket Koszigin hangoztat.

Szíriai tüz egy kinereti rendőrségi motorcsónakra

A hadsereg szóvivője közli: Tegnap este 8 óra 25 perckor a szíriai Kfár Akab hadállásból tüzet nyitottak egy izraeli rendőrségi motorcsónakra. A csónak visszalépett és folytatta körútját. A tüzelés két percig tartott. Izraeli részről nem történtek sebesülések. Izrael panaszt nyújtott be az izraeli-szíriai fegyverszüneti vegyesbizottsághoz.

AKAR

lakást venni, vagy eladni? Autót? Telket? Üzletet? Munkahelyet keres, vagy bármilyen szolgáltatásra van szüksége?

Tegyen közzé apró, de nagyon eredményes hirdetést a

„KOL-BO-JEDIOT”-ban,

a „Jediot Achronot” napilap apróhirdetési rovatában és meglepi az eredmény.

Bővebb részletek erről az új szolgáltatásról a „Dácháf” minden fiókjánál és a Jediot Achronotnál, országsszerte. Figyelem! A „Dácháf Café”-n, Tel-Aviv. Dizengoff 116., nyitva minden nap, éjfélig. „Dácháf”, Kikár Málché Jisráél, ma este 9-ig tart nyitva.

Hirdessen

„KOL-BO-JEDIOT”-ban

1966 FEBRUAR 4.

שנת תשכ"ו

A drágaság nyomában (I.)

„A túlzott bérköveteléseket kell megfékezni”

— Abba P. Lerner, a telavivi egyetem közgazdaságtan-professzora elárulja az Uj Kelet olvasóinak az infláció megfékezésének titkait —

Négy hónappal ezelőtt foglalta el katedráját Lerner professzor a telavivi egyetem közgazdaságtudományi fakultásán. Mégsem „új ember” Izraelben. A nemzetközi híri tudós 1953—56 között a kormány gazdasági tanácsadója volt. Oroszországi születésű, Angliában nevelkedett, számos amerikai és angliai egyetemen tanított. A világ jónéhány egyetemén egykori tanítványaiból professzorok lettek, és mesterük, Abba P. Lerner könyveit kötelező tananyagként tekintik. Munkássága során a praktikus gazdaságtan ügy-szólóján valamennyi területével foglalkozott, tanítványai szerint a logikus okfejtés, a világos stílus, az áltudományos módszerektől való sok fényévnyi távolság jellemző a professzorra.

— Megfékezhető az infláció, professzor ur?

— Szerintem nincs ok a borúlátásra. Volt már sokkal rosszabb is...

— Mikor?

— Például az ötvenes évek elején. Akkor nagyobb és veszélyesebb infláció volt, mert munkanélküliség és áruhiány is nehezítette a helyzetet. Most viszont általános bőség van.

— Hogyan tudta megfékezni akkor a kormányzat az ármelegedést?

— A mainál szerencsésebb bérpolitikával.

— Miért helytelen jelenleg a gazdasági kormányzat magatartása?

— Mert nem állnak ellen a túlzott bérköveteléseknek. Ha követelőzni kezd egyik, vagy másik termelő-reteg, biztos, hogy eredményes lesz az akciója. És aztán láncreakció-szerűen megy tovább a folyamat. Az irrealisan magas bérek megdrágítják a termelést, s a különbözőzetet a gyáros áthárítja a fogyasztóra. Minden megdrágul, s akkor már teljesen logikus, hogy más rétegek is béremelést követeljenek. És megint előlrol...

— Hogyan javíthat tehát professzor ur szerint a bérből, illetve fizetésből élő ember a helyzetén?

— Csak a modernebb, célirányosabb gyártási módszerek bevezetése, a gyártási folyamatok megfelelő átszervezése útján érhetünk el tényleges eredményeket.

— Csak akkor emelkedhet reálisan, és nem csupán névlegesen a fizetés értéke, ha előbb azonos arányban emelkedik a munka termelékenysége is.

— Van-e a takarékoságnak is szerepe a drágasági hullám megfékezésében?

— Csak akkor, ha a kormányzat kényszertakarékosságot ír elő, amely minden polgárra egyaránt kötelező. Arányos alapon, a keresete szerint. Ha az egyénre bízunk a dolgot, akkor semmi értelme a takarékoságnak. Akkor mindenki azt várja, hogy a szomszédja takarékoskodjék helyette. Különben is, az ilyen takarékoság munkanélküliséget eredményez.

— Miért?

— Mert ha az emberek nem költik el a pénzüket, az áru a kereskedő nyakán marad, nem rendel újabb portékát a gyárostól, aki a veszteségektől való félelmében csökkenti a termelést, kénytelen a munkáselbocsátás módszeréhez folyamodni. A munkanélküliség mesterséges előidézése egyébként eléggé ismert módszer

az infláció megfékezésére, de Izraelben ez nem járható út. Bevándorlási országban folyamatos foglalkoztatásról kell gondoskodni minden réteg számára.

— A font újabb leértékelése megoldaná-e az inflációs problémát?

— Sajnos, állandó folyamat mostanában a font leértékelődése. Nem csak egyféle módja van ennek. Ami néhány év előtt Izraelben történt — egyik napról a másikra megvalósított leértékelés — az egy drasztikus módszer. De valójában most mi történik? A vámok emelkednek. Az importőr három fontért kapja ugyan a dollárt, de további egy font vámat is fizet, vagyis négy

fontba kerül neki a dollár. Az exportőr pedig egyidejűleg prémiumot kap a rendes

árón felül. Mi más ez, mint a font leértékelése?

— Milyen szerepe van tehát az exportnak az infláció megfékezésében?

— Nagyon fontos szerepe. Ha a gyárak minél inkább szem előtt tartják, hogy a

Írta: Benedek Pál

fontba kerül neki a dollár. Az exportőr pedig egyidejűleg prémiumot kap a rendes

ABBA P. LERNER

árón felül. Mi más ez, mint a font leértékelése?

— Milyen szerepe van tehát az exportnak az infláció megfékezésében?

— Nagyon fontos szerepe. Ha a gyárak minél inkább szem előtt tartják, hogy a

külföldi igényeknek megfelelően termeljenek, akkor a hazai piacra is jobb áru kerül. Egyre modernizálják a termelési módszereket. A termelékenység emelkedik. S a mi országunk esetében ezerszeres a fontossága ennek, mert nagyon hozzászoktunk a külföldi kölcsönkhoz, jóvátétel bevételéhez. Most új korszak követezik. A gazdasági önállóság korszaka. Csak abban az arányban fogunk tudni a világpiacra vásárolni Izrael számára nélkülözhetetlen import-cikkeket, amilyen arányban exportálunk. Különben nem tudunk majd fizetni. Eddig könnyebb volt. Kölcsönpénzekkel, jóvátétel pénzekkel egyenlítettük ki a tartozást.

— Hogyan foglalná össze a tennivalókat professzor ur?

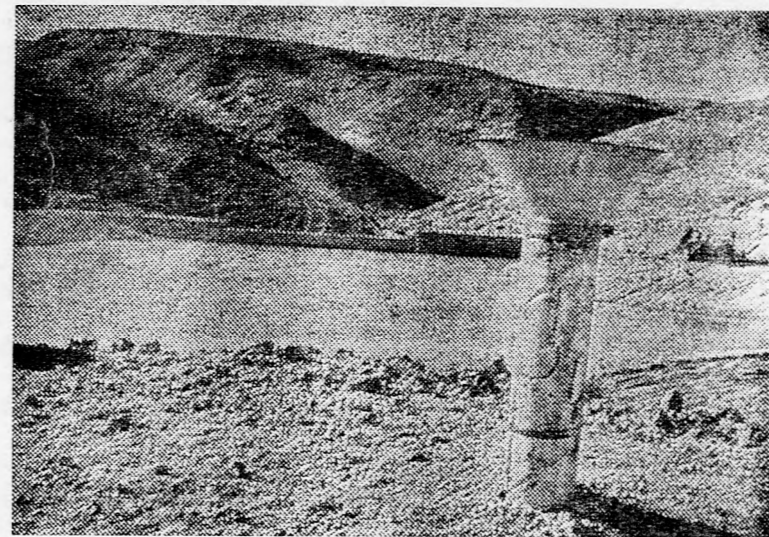
— A bérkövetelési mozgalom szinte járvány manapság. Nagyon veszélyes járvány. A kierőszakolt bérkülbözet révén nem emelkedik a dolgozók életszínvonal, mert az árak nagyon gyorsan felszöknek. A kormányzatnak és a munkások, illetve alkalmazottak szervezeteinek együttes programra van szüksége az infláció megfékezésére. De nem jelszavakra, hanem a gazdasági stabilitás reális alapjaira kell építeni ezt a programot. Az ügy nem kilátástalan.

A csapadék összegyűjtése a Negevben

Ritkán történik meg, hogy a téli hónapok folyamán ilyen hosszú ideig tartó száraz, eső nélküli periódus áll be, mint az idén. Amikor az ember ezekben a száraz napokban egy vátik negevi telepessel találkozik, maga is részese lesz a mezőgazda őszinte fájdalomának afelett,

az utakon, a hidakon és gyakran egész jisuvoakat öntöttek el, sőt több esetben elmosták a termőföldet is. A károk miliónos összegekre rугtak és nagymennyiségű vizet vesztek kárba. Most azonban megváltozik a helyzet képe.

A negevi telepések és az illetékes hatóságok közös erő

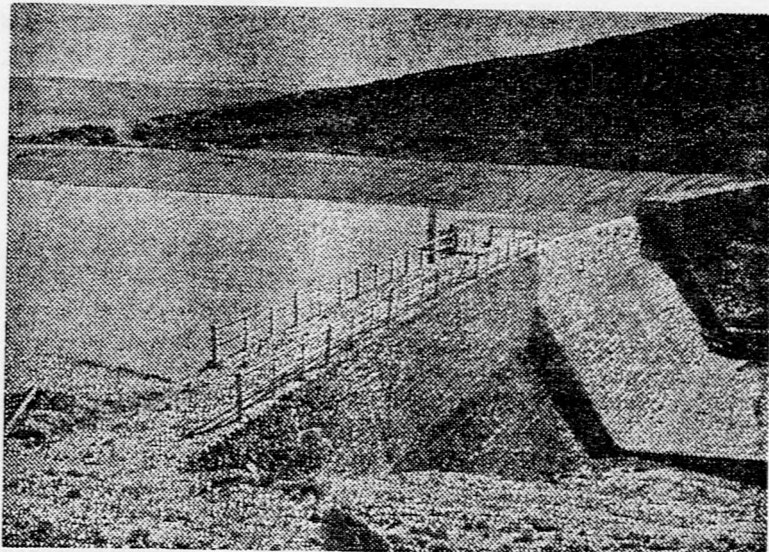

CSAPADÉKMERŐ KESZÜLEK A NEGEVBEN

hogy amikor végre leesik az eső, az a megduzzadt patakokban egyenesen a tengerbe ömlik anélkül, hogy az ember kihasználhatná a vizet a föld megtermékenyítésére.

A történelemkutatók megállapították, hogy nem mindig volt ez így a Negevben. A zsidó királyság idején és később a nevaeus, a római

fesztése eredményeképpen nagy vízigyűjtőmedencék épültek a Sikmá-patak mellett, Zikim kibuc közelében, valamint a Jeruchám-patak mellett. Előbbi a záporok után mintegy három millió köbméter vizet gyűjt össze, amely később szivattyúzás útján a föld alá kerül és megakadályozza a sósvíz felgyülemlését.

A TEL-JERUCHAMI DUZZASZTOGAT

és a bizánci korszakban több tízezer telepes élt meg a Negevben. Ők megtájtálták a módját, hogy gátak és teraszok építése által összegyűjték a vizet. Így több száz ezer dunám földet tettek megművelhetővé. Később azonban szétrombolták ezeket a vízigyűjtő gátakat és medencéket, így a sivatag ismét — sivatag lett.

A jeruchámi gátnál is nagy mennyiségű esővizet gyűlik össze, amelyet Szde Bokér és Másavé Száde termőföldjeinek, illetve gyümölcsösöknek öntözésére használnak fel. Szde Bokér és Dimona közelében nagyszabású gátépítési és csatornázási munkálatokat hajtottak végre a csapadéknak öntözésre való felhasználása érdekében.

A KFAR-JERUCHAMI GAT — ESŐ UTAN

Még ma is nagymennyiségű csapadék folyik a Negevből a tengerbe, kihasználatlanul, de már megkezdtek az első kísérleteket, illetve előkészületeket annak érdekében, hogy összegyűjtsék ezt a vizet. Az erőfeszítések eredményeseknek ígérkeznek.

A negevi felhőszakadások igen sok kárt okoztak, főleg

Ennek eredményeképpen csodás módon az alig 15—30 milliméternyi csapadék nagy árrban nyilvánul meg, amely több száz dunám eukaliptusz- és olajfa, valamint gyümölcsös és legelő öntözésére szolgál.

(Merón)

A NEFTES ZSIDÓ

A neftes zsidó neftet árul, naftát, vagy fotogént, ahogy nálunk mondták. Csak hogy felénk a neftet a boltban árulták, itt meg a neftes zsidó az utcán. A neftes zsidónak csengője van, azzal csábitja magához a kundschaftokat. A mi boltunknak is volt csengője, csak hogy az a csengő patent volt, rugóra járt és ha a vevő nyitotta ki a bolt ajtaját, a csengő magától megszólalt és tudtuk, hogy vevő érkezett a boltba.

A neftes zsidó csak neftet árul, a mi boltunkban cucitól koporsószegegig mindent lehetett kapni, még a naftában is kétféle, közönséges fotogént, meg szalonpetróleumot. A szalonpetróleumot csak a számtartó-úrék vásárolták és mi is azt használtuk, de csak a hátsó szobában, ahol a csillár lógott és amelyet csak vendégek tisztelésére gyújtottunk meg.

En nem tudom, miért neveztek a petróleumot kóolajnak is hiszen bugyog az nem csak a kő közül, hanem ha úgy tetszik neki, feltör a homokból is, de Weisz Jenő perbenyiki nagykereskedő, aki hordószámra szállította nekünk a petróleumot, mindig úgy számlázta, hogy kóolaj, ő meg csak tudta!

A neftes zsidó csengőjét rázni kell, csak úgy szólal meg. Megáll az utca elején, megrázza a csengőjét és az asszonyok fogják a pachokat és szaladnak ki a neftes kocsihoz.

Nem akármilyen ember a neftes zsidó. Jóképu ember. Az arcát szép, fekete szakáll köríti, a füle táján, a feje szélén vastagabb a haj-

zat, ahogy az egy becsületes zsidóhoz illik. Szombaton, vagy hétköznap is, olyankor, amideon már befejezte a neft árusítását, az ábrázata után ítélve, rabbinak is nézné az ember, rabbinak Marokkóban, vagy akár másutt is.

Engem meleg barátság fűz a neftes zsidóhoz, én vagyok a pedagógiai tanácsadója, velem tanácskozza meg nyaranta, hogy az alapiskola befejezése után a fiát, vagy a lányát milyen felső iskolába adja. Rengeteg fontos körülményt kell ilyenkor mérlegelni és ezek között a legfontosabb, hogy az ajánlandó iskola vallásos legyen és ami nem kevésbé fontos — ingyenes. Mert hála a Teremtőnek, minden nyáron újabb és újabb gyereknél jeletkezik a tanítatás súlyos gondja, tanulni meg kell a zsidó gyereknek, Szináj óta megszoktuk. Ezeket a gondokat én is megosztom a neftes zsidóval és innen van a barátság.

Más vevőnek csak kiosztja a porcióját, aztán sálom, sálom. Envelem hosszabban elbeszélget. Megkérde a világ folyását, Rodéziát is szóba hozza. Ő nem olvas ujságot, csak így szedegeti fel az utcán a szükséges tudnivalókat, a végén meg tán többet tud az ujságotvasónál is, mert ő több forrásból táplálkozik.

A lovacsakája is szívesen veszi a mi komázásunkat, mert a mi utcánkban bőven megterem a kerítések alján a jó kővér fű és addig, amíg a gazdája Nigéria felől tudakozódik, nagyokat harap a friss, zöld fűből a zabolán keresztül. Jó kis ló a neftes zsidó lóva. Mindig a Sálom Alóchem tejes emberének a

lova jut eszembe, ha látom. Lehet, hogy rekonszában is van vele. Mit lehet tudni?

A neftes zsidó szereti a foglalkozását, mert — amint mondja — a zsidó asszonyok a neft lángján főzik az ételt, amire aztán „bróchet” mondanak, amiben neki is része van. De a neft megelet is áraszt és ilyenkor az ember a Teremtőre gondol, aki a hideget küldi, a hűvös szeleket fuvatja, de ő fakasztja a földből a neftet is, amely fellelegíti meggyémberedett tagjait. Különösen pénteki napon szereti árulgatni a portékáját. Én egyszer megfigyeltem, ahogy önti a pachba a vevőknek a neftet, halkán mormolja: „Löchávod sábbát”, a szombat tiszteletére.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

A neftes zsidó, szegény, mostanában már még a méltóságán is csorbát ejt. Maga cipeli fel a petróleummal telt pachokat az emeletre, amit eddig a világért se tett. Szomorúan szól a neftes zsidó csengője, mintha, lehávdül, léleklarhang volna, a lovacsakája is elnyeríti magát, mintha értené a gazdája szavát.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

Az utóbbi időben tele van a neftes zsidó panasszal. Eddig, ha megállt az utca elején és megrázta a csengőjét, csapatostól jöttek az asszonyok és várakozni kellett nekik torban. Ma meg minden ház előtt megáll, csengőt és alig szállingózik ki egy-két asszony. Persze, minek ma már a neft, ha minden házban ott van a gáz tüzhely, meg a villanyboyler! Maholnap csukhatja be a boltját és nézhet öregedő fővel egyéb után.

A futball-világ bajnokságok kulisszatitkaiból

Irta: Heller Mose

(3.)

IV-ik világ bajnokság: 1950, Rio de Janeiro

Másodszor rendeznek világbajnokságot Délamerikában. A brazilok joggal kapták meg a rendezés jogát, hiszen minden VB-en résztvettek, három millió fontsterlinges költséggel megépítették a 200.000 néző befogadó csodálatosan szép Maracana-stadion. Harmincegyenéhány csapat iratkozott fel a negyedik VB-re, többben visszaléptek, a selejtezők után kialakult a 16-os mezőny, amelynek három nagy szennazója volt. Végre Anglia is jelentkezett, viszont nem mentek a magyarok, csehek, osztrákok, ami nagyon fájt a braziloknak, de a kétszeres világbajnok Olaszország részvétele mindenért kárpótolta a kávé hazáját, nem beszélve Angliáról, amelynek első részvétele a VB-én ünnepi szint, de az angolok számára a selejtezők után gyászt hozott.

Itt már új rendszerben benyolították le a VB-ét. Visszaállították a csoportbontást, azzal a különbséggel, hogy a négy csoportgyőztes aztán körmérkőzést vívott egymással, ami elég fásaszó volt, viszont sport-és anyagi szempontból jól sikerült.

A világbajnokság legnagyobb meglepetése az angol válogatott csúfos kudarca volt. Európából a mindennek kapható jugoszlávok, a „jómódu” svájciak, végre sikerre vágó spanyolok és a Párizsban jól szereplő svédok indultak a világbajnokságon olaszokon kívül. Ha alaposan megnézzük a dolgot, bizony ez a mezőny nem volt a legerősebb, hiszen sem a svájciak, sem pedig a jugoszlávok nem tartoztak akkor a kimondott első vonalba. A brazilok úgy indultak, hogy ezt a VB-t saját pályájukon, 200.000 néző lelkes buzditása mellett biztosan megnyerik. De nem így történt...

Sajnos ezt a VB-t nem láttuk, a rádiónál ültünk, olvastuk a szakcikkeket és a VB iradalmát. Brazília sima 4:0-as győzelemmel rajtolt. Mexico ellen, aztán 2:0-ra verte Jugoszláviát, Svájc nehezen 2:1-re Mexicot. Az angolok első mérkőzésüket még megnyerték Chile ellen, 2:0-ra.

Sir Stanley Matthews „Életem a labdarúgás” című könyvében leírja, hogyan kezdődött az angol labdarúgás hanyatlása éppen a rioi VB-én, mert a Chile feletti győzelem után jött a „fekete leves” és a híres angol válogatott 1:0-ra kikapott az USA-tól.

Akik távol álltak a labdarúgástól és nem ismerték a körülményeket, nem tudták elképzelni, hogy született meg minden világbajnokságok legnagyobb meglepetése. Északamerikában még ma is gyenge lábón áll a labdarúgás, pedig milliókat önként bele. Eláruljuk a kulisszatitkot. Akkor éppen számos skót „profi” rugta a labdát Newyorkban és Chicágóban. Nos ezek a profi verték meg az elbizakodott és a mérkőzést könnyen vevő angolokat, akiket a végén annyira letört ez a kellemetlen vereség, hogy a spanyoloktól is kikaptak 1:0-ra. Szedhették a sátorfájukat és repülhettek vissza Londonba, ahol néhány év múlva bekövetkezett a 3:6-os, majd a budapesti 1:7-es kettős vereség a magyar „arany-csapat” ellen. A skót profik csak az angolok ellen akartak győzni, Chile ellen már nem érdekelte ő-

racana-stadionban a világbajnokjelölt hazai csapatot. Készültek az oklevelek, a nagy jutalmak. Világbajnoki lóztan égett Rio.

A nagy ünnepi előkészület, a tervezett fáklásmenetet szinte nemzeti gyász váltotta fel. Az addig elég gyengén szereplő uruguayiak megtámasztották, minden sikerült, a braziloknak semmi. Végül Uruguay — Brazília 2:1. A Rioiban tervezett ünnepi díszmenetet Montevideóban rendezték meg...

Ez a futball. De nézzük néhány sorban a részleteket is. A négyes körmérkőzés után világbajnok Uruguay 5 p. 7:5 gólarány, 2. Brazília 4 p. 14:4 gólarány. 3. Svédország 2 p. 4. Spanyolország 1 p. Ezek az eredmények csak a négyes döntő körmérkőzéseiből születtek. „Az európai rangadón” a svédok 3:1-re verték a letró spanyolokat és így megszerezték a VB bronzérmét.

Ez a világbajnokság furcsa eredményeket hozott. Anglia teljesen elvérzett, letró a spanyol csapat, Uruguay másodszor is diadalmasodott, míg Braziliában mindent előről kezdtek. A gyászt tettek követték, de az elvetett gyümölcs csak 8 év múlva érte be, mert még közben 1954-ben Svájcban keserű pirulat kellett lenyelniük a braziloknak, de erről majd a következő fejezetben.

V-ik világ bajnokság: 1954, Svájc

Ahogy multak az évek, úgy nőtt az érdeklődés a labdarúgó világbajnokságok iránt. Délamerikából visszakérült a színhely Európába. Ujabb csúcs-részvétel. Közül negyven ország nevez, megkezdődnek a selejtezők és mint mindig a futballban, szennazós meglepetések. És új csillag tűnt fel az európai sport egén: Portugália, de még nem jut el a svájci 16-os mezőnyig. Még Spanyolország és Svédország, a rioi helyezettek is kiesnek. A sportvilág ámul-bámul a harmadik európai vonalban lévő törökök kiverik a spanyolokat!... Erre aztán tényleg nem volt magyarázat. A FIFA vezérkara hozzászas tanácskozás után módosította a szabályokat. Eltörölték a gólarányt. A 16 csapatot 4x4-es mezőnybe sorsolták. Egyenlő pontszám esetén újabb mérkőzést kellett vívni a nyolcas döntőbejutásért.

Kialakult a nagy magyar csapat. Évek óta veretlen és a világbajnoki cím egyik legjogosabb aspiránsa. A mezőny valóban erős, csak Koreának és Törökországnak nincs keresnivalója az élvonalban. A svájci stadionok szünek bizonyulnak, tízezres tömegekben érkeznek a turisták Svájcba.

Eljötték a délamerikai titánok: Uruguay, Brazília. Itt van Anglia is, szeretne javítani, viszont a skótok is nagyon készülnek. Az olaszok még nem találták meg azt a csapatukat, amellyel két világbajnokságot nyertek.

A magyarok lépésben nyerték a csoportbajnokságot. Dél-Koreát 9:0-ra, Nyugat-Németországot 8:3-ra győzték le, Törökország 7:0-ra veri Dél-Koreát, a németek 4:1-re Törökországot. Ujabb német-török mérkőzés. Uj német csapat, 7:2-ös győzelem. Mexico ismét eljön, szinte bérletet vált a VB-re. Csak hogy a brazilok nagyon jók, 5:0-ra verik őket, a jugoszlávok megszorítják a brazilokat, 1:1 az eredmény, a franciák nehezen verik a lclkes Mexicot 11-essel, 3:2-re. Jugoszlávia 1:0-ra legyőzi Franciaországot és így

Brazília mellett a nyolcas döntőbe jut. A harmadik csoportban az osztrákok nagy szerencséjével 1:0-ra győznek a skótok ellen, a rioi világbajnok Uruguay is nehezen veri Csehszlovákiát 2:0-ra.

Aztán újabb bomba robban. Ausztria—Csehszlovákia 5:0! Uruguay—Skócia 7:0! Szinte nem is tudtuk melyik állomást hallgassuk. A sportemberek éjjel-nappal tek és kalkuláltak. Ujabb a TV, képernyő mellett ülmeglepetés: Svájc—Olaszország 2:1. Ezuttal a bunker győzött a tamadó futball felett... Nagyon izgalmas volt az angol-belga mérkőzés. 120 perces küzdelem után is 4:4-es eredmény született, úgy hulltak a gólok, mint a svájci havasokban télvíz idején a hópelyhek. Aztán feltámadtak az angolok és 2:0-ra verték Svájcot. Volt tehát három pontjuk és ez elegendő a nyolcas döntőbehoz. Az olaszok 4:1-re verték a belgákat és így újabb mérkőzést vívtak a második helyért a svájciakkal. Mindenki az olasz csapatot várta győztesnek, de nem így történt. Ilyenkor szokták azt mondani, hogy a labda kerek. Szinte érthetetlen volt a svájciak 4:1-es győzelme. Az olaszok, a kétszeres világbajnok, az uruk kiestek, utazhattak haza...

A nyolcas mezőnybe hat európai és két délamerikai ország került. A legnehezebb sorsoltak a magyar együttes kapta, de ez akkor mitsem számított. Még az sem, hogy Puskást lerugták a 8:3-as németek elleni mérkőzésen és nem játszhatott. Ime, így alakult Svájcban a nyolcas mezőny párosítása:

Nyugat-Németország — Jugoszlávia, Magyarország — Brazília, Uruguay — Anglia, Ausztria — Svájc. Világszerte óriási izgalommal és érdeklődéssel várták az eredményeket. Az újságírók ezrei továbbították a színes és izgalmas híreket. Tizenkét gól egyetlen VB-mérkőzésen! Az osztrák-svájci találkozó születt az első világbajnoki eredmény. Kudarcot vallott a

svájci retesz. Ausztria — Svájc 7:5 (5:4)! Szinte nem is akartunk hinné a fülünknek, amikor a rádiónban hallgattuk az eredményt. Uruguay — Anglia 4:2! Ez is páratlanul izgalmas mérkőzés. Az angolok nagyszerűen játszottak, de nem bírtak a még jobban küzdő urukkal. A nyugatnémetek szerencséje nem mindennapi. A jugoszlávok sokkal jobbak, állandóan ostromolnak, semmi sem sikerül. Beára, a legjobb jugoszláv kapuvára is bevehetetlen mindaddig, amíg nem kap egy öngólt. A németek még jobban védelemben húzódnak, a jugoszlávok idegtépő ostromba kezdenek. Nem megy. Az utolsó percben egyetlen német támadás. Gól! 2:0.

A nyolcas döntő legizgalmasabb küzdelmét a Puskás nélkül kiálló magyar válogatott vívja a brazilok ellen. Ez már az új brazil csapat. Ülünk a rádió mellett. Hallgatjuk Szepesi Györgyöt, a híres zsidó szpikert. Mintha ott lennének a nézőtérben. Veremenő kemény mérkőzés, a brazilok szemképrázó trükkjei mitsem érnek az akkor magyar csapattal szemben, amikor látják, hogy nem megy, idegeskednek, verekednek, bofrányosan viselkednek. Széületes küzdelem, igazi világbajnoki labdarúgócsata... A magyarok Puskás nélkül is győznek 4:2-re. Világszennazó. Következik a középdöntő.

Magyarország — Uruguay. Nyugat - Németország — Ausztria.

Igy ír a külföldi sportsajtó: A magyar — brazil után, még egy világbajnoki döntő: Magyarország — Uruguay. Az NSZK-t nem veszik komolyan, még Ausztriát sem, pedig nagy kár, mert a németek, Sepp Herberger vezényletével 6:1-re verik az osztrákokat. Esőben felazott pályán 120 perces küzdelemben a magyarok 4:2-re győznek a világbajnok Uruguay fölött. Csodálatos mérkőzés volt.

A váradi futballistákkal együtt hallgattuk a mérkőzést a késő esti órákban és szinte a légy zugását is hallani lehetett, amikor 2:2-nél az uruguayi Schiaffino levése a kapufáról pattant vissza. Az ellenállhatatlan magyar csapat aztán gyorsan két gólt rugott, de a sáros pályán lejtáztott 120 perces heroikus küzdelem után a játékosok egymást támogatva bukdácsoltak le a pályáról, amely minden erejüket kivette. Az „uruk” letörték a harmadik helyért vívott harc már nem is érdekelte őket. Sportszerűen veszített Ausztria ellen 3:1-re. Európa teljes sikert aratott a délamerikaiak felett. Az első három hely Európáé lett, de ezzel aztán el is lőtték puskaporukat, mert azóta Brazília urálja a világbajnokságot. Néhány sort még a döntőről. Nem érezzük magunkat hivatottnak a magyar szakvezetőséget bírálni, de a világbajnokság a kezükben volt. A döntőben 2:0-ra vezettek a németek ellen, aztán 3:2-re kikaptak. Ez már a közelmúltban volt, hiszen mi az 10-12 év a labdarúgás történetében... Sokat írtak erről a mérkőzésről, könyvek özöne jelent meg, szakcikk százai, keresztülkasul megvitták, ez azonban nem változtat a tényen. A világbajnokságot Nyugat-Németország nyerte, a magyarok kénytelenek voltak megelégedni a második helyvel, mint 1938-ban Párizsban, csak hogy akkor más volt a helyzet. Most a kezükben volt a világbajnokság és könnyelműen elpredálták, de a világ sportközvéleménye azzal vigasztalta őket, hogy a brazilok és a kétszeres világbajnok Uru-

Különvélemény Diktátor nélküli diktatura

Irta: Kármel Jochánán

Képzeld el, hogy színházban ülünk. A vasfüggöny már felment, az előadás már régen folyik. A színpadon statiszták járkálnak fel-alá már vagy félóra. Időnként néhány szót váltanak, de a főszereplő nem jön. Nézzük, figyeljük a színpadot, de nem történik semmi.

Ez a különös érzésük van a nyugati megfigyelőknek Moszkvában, az utolsó hónapokban. Lenin október 6-án először fordul elő a Szovjetunió történetében, hogy az ország élén nem állnak közismert vezető személyiségek, és a kétszázmillió ország kül- és belpolitikáját, nagy egészében a passzívítás jellemzi.

Lenin vitathatatlanul korának egyik legnagyobb alakja volt. Halála után az egész világ lélegzetvisszafojtva figyelte Trockij és Sztálin drámai párharcát. Amikor az eldől Sztálin javára, mintegy huszonöt évig nem volt senkinek sem kétsége sem Oroszországban, sem a nagyvilágban, hogy egyetlen ember zsarnoki akarata szabályozza egy birodalom életét. Voltak, akik gyűlölték a diktátort, voltak, akik Istennek kijáró tisztelettel tekintettek fel rá, de sem barát, sem ellenség nem vonta kétségbe haláláig, hogy ő a hatalom kizárólagos birtokosa.

Sztálin halálával a régi gárda ismert alvezérei vették át a hatalmat. Malenkov és Cserusjev küzdelme csaknem nyilvános volt. A desztalinizáció Cserusjevet az egész világ érdeklődésének középpontjába helyezte. Cserusjev nem volt nagy államférfi, sem kiváló politikai teoretikus, de megvolt a különös tehetsége ahhoz, hogy személyiségével maradéktalanul betöltsen a színpadot. Robosztus paraszti figurája mindenütt látható volt. Cipőjével verte az asztalt az UNO-ban. Rakétákkal fenyegette meg az Egyesült Államokat, de visszavonta rakétáit, amikor Kuba körül a helyzet tényleg veszélyes kezdett lenni. Népeket új aranykor ígért. 1970-ig utól akarta érni az amerikaiakat és búzamezőket akart varázsolni a sziiberiai szteppékre.

Az okosabb emberek a Szovjetunióban is tudták és érezték, hogy mennyi rípaeszkódás van Cserusjev szereplésében. Hangos, fűlértő önelégültség ellenére, a legtöbb szőr mégis nehéz volt a világ közvéleményének kivonni magát a hatása alól.

Küribőlül tizenöt hónappal ezelőtt, amikor Cserusjev váratlanul elhagyta a színpadot, egyszerre mindez megváltozott. A főszereplő elment, de az ennek nyomán keletkezett ürt nem töltötte be senki.

Persze, a Szovjetunió Kommunista Pártjának van első titkára, a miniszterelnöki és az államfői szék sem üres, mégis mindent az ideiglenesség hangulata vesz körül. Sztálin isteni tiszteletet követelt meg. Cserusjevet rövid idő alatt megismerték a legkisebb orosz faluban is. Koszigin és Brezsnyev? Az orosz nép nagyobbik fele, különösen vidéken, azt sem tudja, hogy ki ma a miniszterelnök és ki a mindenhátó párt első embere.

Az utolsó, mindenki által ismert szereplő, Anasztasz Mikoján volt. Amikor néhány hónappal ezelőtt, egy reggel a Pravdában megjelent, hogy Mikoján lemondott és helyét Nikolaj Podgornij foglalta el, az első kérdése az embereknek külföldön is belföldön egyaránt az volt: „Ki ez és hogy került oda?”

A látható és közismert vezető hiányával egyidejűleg minden eddigiénél élesebben érezhető a demokrácia hiánya a Szovjetunióban. Ez talán paradoxonnak hangzik, de Sztálin és Cserusjev idejében még úgy, ahogy elfogadható volt az a megvárás, hogy a párt vezére az egész népet képviseli és az egész nép akaratából tölti be pozícióját. De hogyan képviselhet egy népet valaki, akinek jóformán még a nevét sem ismerik? A pártvezetői csoportképeihez magyarázó szöveget kell fűzni, valahogy ilyen formában: „Az X-el jelölt a miniszterelnök...”

Leninről, Sztálinról és Cserusjevről, esetleg hivatalos szövegekkel és javításokkal, de mégis mindenki tudta, hogy miként, milyen úton érkeztek el a csúcsra. Brezsnyevnél, Kosziginnél, Podgornijnál és társainál azonban még a legjobbjuk sem szól az ember is felteszi önmagának a kérdést, hogy milyen módon és milyen érdemek alapján jutottak ezek az emberek az első helyekre.

Nyílt, személyi diktatura esetében sincsen ilyen probléma. De kiknek a bizalmát élvezi Brezsnyev és Koszigin? A népet? Azokét, akik jóformán a nevüket sem ismerték, amikor hatalomra jutottak? A hét-nyolc milliónyi pártagnak a véleményét éppen úgy nem kérdezte meg senki, mint a lakosság többi rétegét. Még az sem igaz, hogy a Központi Bizottság bizalmából töltik be feladatukat, hiszen közismert tény, hogy ezt a néhány száz főnyi fórumot is minden alkalommal befűezett tények elé állítják. A hatalom egy tucatnyi pártfunkcionárius kezében van. De ők is teljesen ismeretlen nevek az orosz nép előtt. Malenkov, Molotov, Kaganovics neve még fogalom volt, de ki hallott Poljánovról, vagy Mazurovról? Ebből a tucatnyi funkcionáriusból hiányzik a természetes autoritás.

Cserusjev távozásával a különös helyzet állt elő, hogy a hatalmat a legszűkebb és legéghetőznapibb emberek gyakorolják, mégis a hatalmuk forrása sokkal misztikusabb, mint a római pápáé. Még mindig könnyebb megmagyarázni, hogy miért van joga az egész világról összeruggalt nyolevan bíborosnak pápát választani, mint hogy miért van joga egy tucat szürke „apakátesik”-nak — így nevezik a Szovjetunióban a pártfunkcionáriusokat — egymás között felosztani egy világbirodalmat?

Az egész állapot az ideiglenesség bélyegét viseli magán. Az emberek nemcsak hogy nem ismerik vezetőik nevét, de az az érzésük, hogy ezeket a neveket nem is érdemes megtanulni.

A „kollektív vezetés” jelenlegi állapota aligha lesz hosszútávú. Moszkvában. Vagy ismét jelentkezni fog egy kétségbevonhatatlan vezető személyiség, vagy eljön a nap, amikor, közel ötven esztendő után, jogot kell majd adni az orosz népnek, hogy maga válassza meg a vezetőit.

eredményes, máskor a véde- világbajnoki torna erkölcsi győztesei voltak. Ez azonban kevés vigasz. A világbajnokságon a magyar Kocsis rugta, illetve fejtette a legtöbb gólt, szám szerint 11-et. A világbajnokság egyébként felszínre hozta a különböző taktikai és stílusbeli elgondolásokat, olykor a támadó futball volt

eredményes, máskor a véde- világbajnoki torna erkölcsi győztesei voltak. Ez azonban kevés vigasz. A világbajnokságon a magyar Kocsis rugta, illetve fejtette a legtöbb gólt, szám szerint 11-et. A világbajnokság egyébként felszínre hozta a különböző taktikai és stílusbeli elgondolásokat, olykor a támadó futball volt

(Folytatása következik)

A tagadás komplexuma

Irta: JOTAM

„Tászbich hákír” (a tagadás komplexuma) a címe annak a feltűnő írásnak, amely a Hisztadru hivatásos lapja, a Dávár, múlt pénteki számában jelent meg. A cikk szerzőjeként Jótám szerepel, aki első változatában tudvalevőleg Juda király volt (Királyok második könyve, 15 fejezet), azon kevesek egyike, aki — az Írás tanúsága szerint — „azt tette, ami helyes az Örökkévaló előtt”.

Jótám lelki aberrációkat tulajdonítja a módot, ahogy Izraelben a vallási jelenségek ellen küzdenek. Az elvált emberek képzeletbeli fantomokkal harcolnak, s közben nem veszik észre, hogy gyűlöletet szítanak minden hagyományhű zsidó ellen. Nem látják, hogy sajátmaguk — nem, hogy mindannyiunk alatt vágják a fát...

Riadó ez az írás, amely örvényeket és veszélyeket tár fel: a munkasztrájk egy világosfejű fia kongatja meg benne a vészharangot.

Jótám cikkét az alábbiakban adjuk:

1.

Különös jelenségnek vagyunk tanúi: Izrael népét időnként elkapja az ateista nátha. Ez a nép szinte szabályosan visszatérő időközökben úgy ébred fel, mintha keze imaszíjjakkal volna meg kötözve, mintha testét tált szorongatná. Úgy tűnik neki, hogy etroggal tömik be orrkülsőit — s emiatt fuldoklik...

Ilyenkor fellázad és dühében addig tombol, amíg belefárad... A vallási kényszer ellen küzdő liga szabadtéri gyűléseket rendez, ahol a kápel uralma ellen tiltakoznak; liberális felfogású zsidók sóvárogva emlegetik VIII. Henrik nagy napját, amikor a monarchiát különválasztotta a vallástól; míg a közömböse és azok, akik hajlamok a letargiára, megadással vonulnak félre. Mit lehet tenni? Izrael állama a vallási fanatizmus lejtőjére került és nincs aki megállítsa.

Mint minden gyulladós folyamat, az ateista kór is különböző ingerektől függ. Ilyen például a zsidó hajóból áradó kóser ételek szaga, vagy a zsidó kikötő, amely pihenőit akar szombati napon. Egyszer az ok egy térség, amelyet az imádkozás idejére elzárnak a forgalom elől, máskor pedig — ó, minő borzalom! — a pokoli terv, amelyet, legalábbis így hírlík, beiktattak a jeruzsálemi városi koalíciós egyezménybe és amely egy központi nagytemplom felépítéséről szól. Zsinagóga, Dávid király városában! Se több, se kevesebb. Nem tekepálya, nem diszotché, csak zsinagóga. Még hozzá központi. És hol? Jeruzsálemben, „a sokféle részből egységességű egészített” városban.

Amióta ez a város létezik, ilyen gyalázat még nem esett rajta, — nem csoda hát, hogy derék zsidók tiltakozással lefeküsznek az úttétre. Mint minden periódikus jelenség, ez a roham is elmullik. Nem is foglalkoztunk volna vele. Volt, nincs, elmúlt. Mint a kanyaró, mint a báránymű, mint az egyszerű belső háborúskodás, mint a többi ideg-betegség. Csakhogy ez a stimulus, amelyet a zsidó Isten részéről fenyegető veszély éleszt, sosem válik közömbössé. Olyankor is, amikor látszólag megnyugszik, a gyűlöletet peteit rakja le. Zsidókat gyűlöltet meg — bizonyos zsidókat — saját és mások szemében.

Ezért kell foglalkoznunk vele.

2.

Mondjuk ki nyomban: Nem üditő látvány, amikor a vallást — az emberi hit gyönyörűségét — a politikai kirokodóváron áruba bocsátják. Tudjuk, hogy súlyos ez a kifejezés, de nem vonjuk vissza, mert nincs más neve annak a zsidóvárnak, ahol cseré alapon áll egymással szemben a másképp-állás — a katonai kormányzat támogatásával, vagy a felügyelői állás az egészségügyi hivatalban — a Németország iránti politikai vonal támogatásával. Igaz, a vallásos pártok prózailag eszközökkel küzdenek a hatalmi zsákmányban való részesedésükért, ez a körülmény azonban nem valkíthat el bennünket annyira, hogy

ne lássuk meg a nemzet alapvető értékeit, ezek között is első helyen a szombatot.

3.

Nem tudjuk, mi lesz a zsidó kikötő jövőbeli ismertetőjele. Egyet azonban biztosan tudunk: legyen annak felszerelése bármilyen tökéletes, még mindig lesznek a világban nálánál jelentősebb és fontosabb kikötők. Sőt valószínű, hogy rendezettebbek is lesznek. Cur és Cidon és Társis nagy teherdarúkat adtak a világnak, — ez a kis földarab viszont a lelki darúkat adta. Ez a lendülettel adó erkölcsi erő nemcsak Jesásás és Amosz és Hóseá társadalmi vizóiba, hanem a szombat fogalmába is bele van ágyazva. A szombatba, mint fogalomba. A szombatba, amely nemcsak fizikai pihenőnap, hanem a szellemi és lelki kifinomultság legnemesebb értelmében vett állapota.

A többi vallás pihenőnapja a zsidó szombat mintájára készült, de úgy hasonlítanak rá, mint a mókus az özikére. Ha pedig hajlandók vagyunk elhinni, hogy földi életünk szokványos és otromba szféráján kívül van még egy másik szféra, amelyben az emberi lélek magasztossága és emelkedettség válik a megtisztult kisse — még ha nem is hiszünk létezésükben, azon vesszük észre magunkat, hogy vágyódnak ezen szférák után — úgy kétségtelen, hogy a szombat ezek kapuja.

4.

Tekintve, hogy ösdik óta ez a mi ismertetőjelünk, ostobaság volna attól tartani, hogy csorba esik a becstelünkön, ha pihentetjük szombaton a kikötőnköt, vagy ha elzárunk a forgalom elől egy térséget az istentisztelet idejére.

Mi váltja ki a népek megvetését? A mohó beolvadási kísérlet. Azt a népet vetik meg, amely el akarja tüntetni saját jellemvonásait. Nem kell tehát restelkedni amiatt, hogy a kikötők világ-atlaszán Izrael neve mellett fel lesz tüntetve, hogy „szombaton zárva”. Ellenkezőleg — ez a büszkeség forrása, és azt bizonyítja, hogy népünk gyökerei évezredes mélységekig nyulnak.

Mint ahogy nem minden új találmány okvetlenül progresszív — csak azért, mert új — éppoly nem válik maradvány valami a kora miatt, csak azért, mert évezredekkel ezelőtt vezették be az utóbbiak közé tartozik a zsidó szombat szelleme.

5.

A legostobább az egészben a kalkuláció — az esetleges nyereség és veszteség mérlegelése. Nem azért, mert ennek a millió gondnal bajjal küzdő országnak a pénze Csáky-szalmája. Csúpn azért, mert az anyagi kockázatot, az esetleges hátrányt sosem domborítjuk úgy ki, mint abban az esetben, amikor vallásokról esik szó. Valahányszor hasonló kérdés kerül napirendre — és a szombat ezek egyike —, a könyvelő a veszélyes alternatívával fenye-

get: a kikötő szombati üzemeltetése, vagy csőd.

De hát a számok mumusa sem ijeszti meg bennünket. Éppen Asdoddal kapcsolatban és jóval a kikötő előtt, sokkal komolyabb okai voltak az államnak a csődre — és mégsem következett be. Ha pedig politikailag indokolt a befektetés, amikor egy luxuszállóról van szó és a presztizs szempontokkal indokolnak meg sok-sok milliós befektetést, amikor egy luxuszöveg építését határozzák el — háromszor év zsidó szombata is indokoltá teszi a befektetést, amit a kikötő egy napra való szüneteltetése igényel.

Pihenjen egy napig a kikötő — és pihenjenek a könyvelők, akik a kalkulációt csinálják...

6.

A kikötő körül alkudozásnál és a tüntetéseknel is furcsább, érthetlenebb az általános eretnekségi komplexum, amely tűzbe hoz bennünket, valahányszor a hívők egy-egy követeléssel találjuk szemben magunkat. Sehöl sem jut úgy kifejezésre kishitűségünk, bizalmatlanságunk, mindazon szellemi, társadalmi és erkölcsi értékekkel szemben, amelyeket a reneszánsz kezdete óta itt alkottunk, mint abban a páni félelemben, amely vallási relációkban hatalmasodik el fölöttünk.

A zsidó nép már rég ott fekszik kinyújtva és meggyalázva. Felperzselt templomainak már a romjait is eltakarították. A hívők, azok, akik imádkozni szoktak, tömegsirokban porladoznak. Már kitepték a zsidó szakált, a pájeszt. Már lábbal tapossák vallását és hitét nagy börtönében, a forradalom országában. A csizma alól jeltelen és arculat nélküli zsidók tizezerei bukkannak fel. Aki örvendeni tud ennek, okkal teszi: már a circumcisiót sem hajtják végre. A szabad világban a milliós zsidó tömegek hitből tartalma elpárolog, de mindenek tetejében: már létrejött a szuverén állam, amelynek alapja a profán szabadság, a profán élet. Már létezik Izraelben Tnách, amely Isten nevét meg sem említi — és mégis: hisztérikus rohamot kapunk a legszerényebb követeléstől, amely valamelyes vallási szimbólumra vonatkozik.

A vak is látja, hogy komplexummal állunk szemben. Az egykori rabbi-fiu és kántor-csemete a szuverén zsidó államban örökös bosszút áll apján, aki annak idején arra kényszerítette, hogy pájeszt hordjon, vagy kionti haragját nagyapján, aki megtiltotta neki, hogy tulépjen a szombaton megengedett kereten, a „tchum sábat”-on. Az apa már rég nem létezik, a nagyapának se híre, se hamva. De a fiuk még mindig lázadoznak ellenük... Olyan időben gyújtják meg a lázadás tüzet, amikor a tagadás diadálát üli — amikor nyugodtan megengedhetjük magunknak azt a fényűzést, hogy türeimet és megértést tanúsítsunk a hívők kis maradék-csoportjával szemben.

Végéreményben az ő ragaszkodásuk a hithez már háromszor éves, míg a mi ragaszkodásunk az eretnekséghez csak évtizedekre tekint vissza.

7.

E komplexum utóbbi megnyilvánulása mindennél veszélyesebb, mert a lelki sivárságot tárja fel. E ujkori zsidó eretnekség („apikorszut”) két hullámot ismert: az egyik a házkálá, a felvilágosodás mozgalma, a másik a profán jelegű cháluc-mozgalom. E két mozgalomnál az eretnekség nem volt öncél, in-

kább szerves része volt az általános zsidó felfrissülésnek, s mindenekelőtt kísérlet arra, hogy a zsidóság figyelmét más értékek felé irányuljon. A mozgalmak kovácsai nemcsak a különböző babonák fölösleges voltát hirdették, nemcsak a szemükben elavultnak tűnő parancsok jármától igyekeztek követőiket megszabadítani, — hanem az új járom fontosságát hangsúlyozták. Más szavakkal: a járom nem dobták el, csak kicserélték.

A házkálá a héber nyelv és irodalom ujjaéledését hirdette. Ennek nyomában született meg a cionizmus. A cháluc mozgalom a végéig realizálását hirdette. Még nem vetették papírra a kibuci mozgalom Sulchán Áruháját. Kétségtelen azonban, hogy azok a parancsok, amelyeket a mozgalom hártott tagjaira, nem voltak könnyebbek — az emberi természet individualista szempontjából talán

még nehezebbek voltak, mint a zsidó vallás szigorú előírásai. Sőt: miközben a profán cháluc mozgalom hatályon kívül helyezte az összes parancsokat, amelyek az Isten és az ember viszonyát szabályozták — fokozottan súlyt helyezett az ember és embertársa közötti parancsokra. Az egyenlőség alapuló társadalmi értékeket úgy állította be, mint az erkölcsi fókuszot, amely az emberi törekvések célpontja kell, hogy legyen. Ez nem volt a negativum lázadás, hanem vállalkozás a szocialista értelemben vett hegycsúcsok megmászására. Ezek az emberek kihangsúlyozták, hogy a hegymászás idején — mocsárláz és éhség közepette, küzdve a sivatár természetével és a még ennél is sivatárabb emberi természetével — nehéz cipelni a vallási parancsok nehéz málháját.

Népünk történelme alig ismer ennél magasabb és pozitívabb eretnekséget.

8.

Mindenek azonban nyoma sincs a Volkswagen-mozgalomban, amely karavánjával szombati napon Jeruzsá-

lem felé igyekezett és Asdod utcáin grasszált. Ez a „semmit sem vállalunk” mozgalma. Célja lerázni egy olyan igát, amely nem is létezik. Hogy mennyire nem létezik, bizonyítja az a tény, hogy karavánokba verődve lehet utazni szombaton és meg lehet próbálni az iga lerázását.

Az eretnekségek az a válfaja ez, amely a multban zsidók számára ismeretlen volt. Ez az eretnekség nem állít más értékeket a válfással szemben, csak azt az Izraelben napjainkban megszentelt tételt, amely azt mondja: nekem ez így kényelmesebb. Ez a mozgalom nem annyira a nemlétező bilincsektől akar megszabadítani bennünket, mint inkább a szellemi és erkölcsi sivárságot akarja takarni.

Ez a hullám nemcsak a vallás számára veszélyes. Minden érték számára veszélyes. Szembe kell helyezkednünk vele, nemcsak a szombat védelme miatt, hanem mindannyiunk érdekében. Ha élni akarunk, küzdenünk kell a zsidó durvaság, kíméletlenség és tudatlanság gépesített hadoszlopa ellen.

A JOG DIADALA

A német bíróságok felmentő, vagy feltűnően enyhe ítéletei a náci-bűnösök pereiben, kínos feltűnést keltenek nemcsak Izraelben, hanem az egész világon.

Hiába vonulnak fel a tanúk ezrei, hiába kiált milliók vére megtorlásért, a német bírák szigorúan ragaszkodnak a törvény iránti betűihez. Ha nem akad tanú, aki látta a gyanúsítottat gyilkolás közben, vagy nem hallotta saját fülével a halálító parancsot, — a vádlottat felmentik. Az érv: „in dubio reo”, ami azt jelenti, hogy kétség esetén a vádlott javára kell dönten.

Ezeket a törvényeket nagyrészt 1945 után hozták. Távol áll tőlünk, hogy a törvényhozókat előrelátással gyanúsítsuk, de...

A gyilkosok gondoskodtak róla, hogy ne maradjon szemtanú, aki vádolja őket, mint Ramón Maria Narváez spanyol generális, akinek gyóntató atyja a haláles ágyon azt mondta: „Bocsáss meg ellenségeidnek”, mire a haladó táborok ironikusan felelte: „Nincsenek ellenségeim, mindet agyonlövetttem...”

Németországban tavaly jogászkongresszust tartottak, ahol a német jog fogvatékosságairól értekeztek. Félix Rexhausen, az ismert jogász, merész példát hozott fel: Mi történne a mai Németországban, ha Adolf Hitler, a náci-rendszer első számú bűnözője, hirtelen felbukkanna?

Rexhausen drámáját sűrített formában adjuk az alábbiakban.

Alex May

Gert Riemer nyugdíjas, Vera nevű feleségével 1956 őszén Kelet-Németországból a Fedális Köztársaságba érkezett. Egy állítólagos örökségből kis házat vásárolt a Braunschweig melletti Wolfenbütter városkában. Ott élt az idős házaspár, csendben, visszavonultan, kerülve minden feltűnést. A szomszédok szerint „kedves, csendes, szerény, igen szimpatikus emberek voltak”.

Csak tíz évvel később, 1966 áprilisában derült ki — a szenzáció az egész világsajtót bejárta —, még na is kideríthetetlen körülmények között, hogy Gert Riemer nem más, mint Adolf Hitler, Vera Riemer pedig azonos Eva Braunnal. Azonnal le tartóztatták, a wolfenbütteri ügyészség pedig megteette az előkészületeket a nagy, történelmi jelentőségű per levezetésére, amelyet valaha is tartottak. Majdnem két évtelt el az előkészületekkel és 1968 január 18-án végre meg kezdődött a tárgyalás és az esküdtszék, Franz Mohr főbíró vezetésével 15 hónapon keresztül folytatta a kihallgatásokat a wolfenbütteri, csakis ünnepeles alkalmakkor használt, óriási méretű sportcsarnokban.

Közel 1000 újságíró és 100 filmtársaság fényképezése lete feszült figyelemmel az ajtót, ahol a vádlottak be kellett jönni a tárgyalóterembe. Végre bevezették a vádlottat, egy kissé hajlotthátú, idős férfi, — Hitler 79 éves volt akkor —, kopasz, simára borotvált arcú, a híres bajuszának nyoma sem látszott, sőt-táborna szemei mélyen ültek üregükben. A háború utolsó éveiben fellépett reszketés, amelyről annakidején annyit írtak, nem rosszabbodott, inkább javult, csak néha, a per

számítalan ismeretlen gyilkossággal vádolja. Ezenkívül a második világháború előkészítésével, szerződészegéssel, háborus bűnök elkövetésével, népgyilkossággal és így tovább. A kissé megtört öreg ember mozdulatlan arccal hallgatta a szörnyű vádakot (akárcsak annakidején Eichmann az izraeli bíróság előtt), mintha nem étené az egészet. De később kiderült, hogy nagyon is jól értette.

A vádlott — Hitler — az elnök kérdésére, a vád összes pontjában ártatlannak vallotta magát. A hallgatóság és az újságírók felhőrdültek ekkora szemtelenség hallatára. Ez az ember meri azt állítani magáról, hogy ártatlan? Ez az ember, a 20-ik század legvéresebb, legkegyetlenebb és legundorítóbb zsarnoka, aki nemcsak saját országát, hanem a fél világot szegénységbe és nyomorba döntötte. Aki a könny és vér tengeröbe fojtotta az emberek millióit. Az elnök nyugodtan, kifogástalanul viselkedik vele szemben és soha el nem mulasztja, hogy a vádlottat „Her Hitler”-nek szólítsa. Teljesen személytelenül vezeti a tárgyalást, mint ahogy azt sok száz más esetben tette.

Adolf Hitler elmondja, hogy 1934 óta csak jelképe és bábja volt a nemzeti szocialista pártnak, a tulajdonképpeni hatalmat nem ő, hanem Görbels és Himmler tartották a kezükben, kiterjedt szervezeteikkel. A vádban ellene felhozott „Röhm-ügy”-nél majdnem ő is áldozatul esett ennek a tisztogatási akciónak. Pont az ellenkezője igaz annak, amit itt felhozunk ellene. 1934-ben ő valójában Röhm mellé állt és ez hatalmának végét jelentette. Csak azért hagyták életben, mert mindenben alávetette magát a párt akaratának.

Ettől kezdve állandóan tíz ember őrizte, akiknek az volt a feladatuk, hogy ellenőrizzék, nehogy olyasmit mondjon, vagy tegyen, ami nem felel meg a párt előírásainak. Az öröknek az volt a feladatuk, hogy azonnal végezzenek vele, ha egyetlen egyszerű is eszébe jutna olyasmit tenni, ami nem a párt akaratát tükrözi vissza. Ezenkívül beosztottak mellé egy orvost, aki úgy szerepelt, mint az ő „személyi orvosa” és az volt a feladata, hogy akaratgátó jelképet adjon. Igazán nem csoda, hogy „nem normális” — mert a későbbi „hatalmának” stílusa egyáltalán nem illett hozzá.

(Folytatása következik)

ZENEÉLET

Míg a Filharmónikusok Rossini „Hamupökéje”-vel vonzzák a hallgatók ezreit, a kisebb hangversenytermek közönsége is változatos zenei produkciókban részesült. Az elmúlt héten gitár, cselló, zongora és énekek szerepeltek a változatos műsorban. Az időrendet átugorva, a fontossági sorrendet követem.

Zeneéletünk különlegességei közé tartozik, hogy a Filharmónia vendég-szolistáin kívül külföldi vendégek nagyrészt lépnek csak fel, részben impresszáriójuk túlzott óvatosságának következtében, részben pedig, mert a szűkös hírvérés túl nagy anyagi rizikóval jár, — és nem mindig válik be.

A CELLO NAGYMESTERE

A Múzeumban az elmúlt szombat este, a 15-ik hangverseny keretében Edmund Kurtz, híres orosz-zsidó csellista mutatkozott be, Frank Pelleg (ragyogó) zongora-kísérettel. Az 55 év körüli művész markáns arcvonásaival, átszellemült, vonzó művészcáccal és impozáns megjelenésével egy magában elurulta, hogy — egyéniséggel állunk szemben. S amint nagyszerű Stradivári-csellóján megszólal és Pergolese csellószonátáját játssza, gyönyörű törpessé, szívetmelegítő kantilénával nagyvonalú stílusban, ez a benyomás csak elmélyül a hallgatóban. A jelenleg Londonban élő művésznünk 1927-ben egy fél évig Weiner Leonál is tanult Budapesten kamarazenét — és ez jótékonyan érezeti hatását még ma is. Brahms e-moll szonátáját lendületesen, nagy pátcással, bár kisértősen és keményen játszotta.

Műsorának fénypontját Kodály Zoltán szőlőszonátája képezte, 1915-ből. A róla szóló, meglepően szegény magyar irodalom anynyit jegyez fel róla, hogy külön érdekességei közé tartozik, miszerint Bach óta ez az első magán-gordonkára írott mű. A szerzőnek aránylag kisszámú instrumentális művei között a gondonka előkelő helyet foglal el. Adagiojának átirata, egy szonáta zongorával (1910), duó hegedűvel előzi meg a most hallott, technikailag rendkívül kényes szőlőszonátát és ikertestvérét, egy capricciót, melyeket tíz évvel később három Bach korál-előjáték, majd 1951-ben egy — kiadatlan — újabb Bach-átirat követ. Azt láthatjuk, hogy a cselló különösen közel fekszik Kodály merengésre, elmélyedésre, töprengésre hajlamos kedélyéhez.

A háromtételű szőlőszonátának — a 18. század szokásainak megfelelően, áthangolva, jellemző sajátossá

gai közé tartozik a melodramatikus kifejezőmód, mellyel Kodály más hangszeres művéinél is találkozunk, — a népdal-anyag felszivódása egy rendkívül erőteljes deklamációba, valamint az utolsó tételnek szabadon csapongó, rapszódikus felépítése. Az érzelmi skálájában gazdag művet Edmund Kurtz fölényes tudással, ragyogó muzikalitással, mely megértéssel közvetítette és viharos sikert aratott vele.

Műsorát Ginastera spanyol folklorra épített „Pampeana”-jával fejezte be.

Milyen kár, hogy ez a kiváló művész zenekarral nem lép fel Tel-Avivban

SPANYOL GITAR

Századunkban Segovia nevéhez fűződik a sokszázéves multra visszatekintő gitár reneszánsza, hiszen Spanyolországból indult ki kultusza, mely ott a 16-17. században virágozott legjobban aztán a 19. század első felében a déli országokból Európa és Délamerika területére vonult. De legnagyobb költői spanyol földben gyökereznek, De Mudarra, Gaspar Sanz, Ferdinand Sor, kilét századunkban az argentin Villa-Lobos, majd De Falla követett, — számtalan más neves szerző mellett.

A ZOA termében a gitárnak egy előkelő izlésű művésze mutatkozott be Sebastian Maroto személynében. Granadában született 36 évvel ezelőtt. Legnagyobb érdeme, hogy hangszerét rendkívül deccens izléssel, szinte előkelő tartózkodással, de kiforrott tudással kezeli. Hátránya hogy előadása hamarosan válik egyhangúvá, s hogy rövidlegetű művekre szorítkozva nem volt képes az érdeklődést visszamoson ebrentartani. Elképzelhető, hogy kisebb keretben és más környezetben sokkal nagyobb hatást gyakorolhat a szórakozást kereső közönségre.

FIATAL ZONGORISTA

Szép szokás a Z. O. A. részéről, hogy fiatal muzikusoknak alkalmat ad az első fellépésre. A hangsulny itt inkább a debütáns szűrn próbálgatásain nyugszik, semmint a művészi produkció, melyet nem is követhetünk még meg tole.

Az elmúlt héten Benjamin Ravitz, Vincze Ilona zongorista-növendéke mutatkozott be a ZOA termében, s igen kedvező benyomást tett. Egy érzelmes zenei elképzeléssel és jó előadókészséggel megáldott fiatalember, aki Mozart (C-Dur, K. 330) szonátájának főképp zárótételében sok szép részlettel igazolta pályaválasztását. De még meglepőbb volt színes fantáziája és széles dinamikus skálája Debussy

„Images” — (képek) — szvitjében, amiből arra következtettünk, hogy Frank Martinél modernebb szerzőkhöz is nyitva áll számára az út. Benjamin Ravitznak van mondanivalója, s érdeklődéssel várjuk, mit mond majd el nekünk a jövőben.

VINAVER ÉS A JERUZSALEMI ÉNEKAR

Egy híres lengyelországi rabbi leszarmazottja a most kb. 80 éves Chemjo Vinaver, a Jeruzsálemi Énekkar nagy multu vezetője, aki együttesével a Bét Hechájában adott hangversenyt. Vinaver Berlinben századunk legnagyobb (zsidó) oratórium-dirigensének, Siegfried Ochsnak volt tanítványa. Mint régi cionista, már 1934-ben elátogatott és fellépett az egykori Palesztinában, a „Hanigun” énekkarral. A náciuralom alatt egy ideig a Kulturbundban szerepel, többek között Jakob Weinberg „Chalucim” című operájának bemutatásával. — 1938-ban az Egyesült Államokban telepedik le, új kórust alapít, melynek műsorán számos liturgikus zsidó művön — köztük saját szerzeményein és átiratain kívül, a régi kórusirodalom nagymesterei is szerepeltek.

Három évvel ezelőtt Des-sau oratóriumával mutatkozott be, mint újonnan bevándorolt izraeli lakos. Jeruzsálemben, hol a jelenleg nálunk is szereplő énekkarnak vezetője. Műsorán, régi hagyományainak megfelelően vegyesen szerepeltek preklasszikus mesterek (Palestrina, Hassler, Schein, Ruffo) és liturgikus művek mellett korszerű kórusok, így Bartók ragyogóan friss „Öt szlovák népdala” — a férfikarra (1917) melyeket Vinaver még a szerző engedélyével irt át Amerikában vegyes karra. Remekül hangzott és a jól betanított énekkar nagyon precíznek követte a szokatlan hangsúlyokat, ritmusokat.

Chemjo Vinaver, aki meglepően rugalmasan, fiatalos hévvel vezényelte széphanu együttesét, a szívet saját zsidó szerzeményeiben öntötte aztán ki: az askenázi kantillációkban, és egy jiddis népdal-átrításban, melyben a rebe elmondja gyülekezetének, mi mindent várhatnak a Messiás eljövételtől. A műsor 2-ik felét liturgikus művek töltötték ki.

Az agg mestert és kitünő eredeti egyenruhába öltözött együttest, a Katonahon nem tulnagyszámú közönsége melegen ünnepepte.

Pataki László

ÉBRESZTŐÓRA ÉS SZIVVERÉS

A seewieseni Max Planck intézetben megállapították, hogy annak a szivverésnek, aki alaposan figyeli az ébresztőóra hangos ketyegését, a percenkénti normális 70-ről 100-ra is emelkedhet. Egy lassan ketyegő ébresztőóra hallgatása viszont esetleg percenként 55-re is lelassíthatja az emberi érverést. — Hasonlóképpen módosul a kutya szivverésének ritmusa is, ha hangosan ketyegő órát helyeznek el mellette. A kutya szivverése normális körülmények között percenként 100-120. Egy kutya mellett lévő ébresztőóra ketyegésének meggyorsításával a kutya szivverése is gyorsul — elérheti a 300-at percenként!

E kísérletek célja az volt, hogy megfigyeljük a zene ritmusának az emberi szervezetre gyakorolt hatását.

Két magyar-zsidó fró ünnepele ötvenedik születésnapját Budapest: Benjámin László és Gyárfás Miklós.

A mesebeli vadászok . HETI FILMLEVEL

Ösbemutató a Bátseva táncszínházban

A Bátseva táncsoport egyike azon kevés izraeli művészegyütteseknek, amelyek beváltják ígéreteiket. Ezáltal arra gondolunk, hogy hiúk maradnak a magas, nemzetközi nivóhoz és következetesen helyt adnak izraeli szerzők műveinek. A Martha Graham művészi irányítása alatt álló Bátseva táncsoport, mely a multban több táncmű ösbemutatóját tartotta Izraelben, eddig két helyi koreografus táncjátékát is színrehozta. Rina Scheinfeld és Osra Elkájám tánckompozícióira gondolunk, amelyek az izraeli közönség lelkesen fogadták.

Az együttes most további, bennünket, magyar származásúakat külön is érintő lépést tett, amikor első ízben izraeli zeneszerző: Pártos Ödön zenéje nyomán készült táncművet mutatott be.

A napokban volt „A mesebeli vadászok” című tánckompozíció ösbemutatója a a tel-avivi Bét Hechájában. Pártos Ödön 1957-ben irt szerzeményéhez Glen Tetley készítette a káprázatos koreográfiát. A táncjáték a képzelet hazájában játszódik le, ahol elmosódik a határvonal az ember és a természet, az élő és a holt, a tegnap, a holnap és a jelen között, és a vadász nem egyszer azonos a szákmánnyal. A táncjáték szölistái Rina Scheinfeld, Rina Glück és Rut Lermann. Az együttes férfitancaosai ismételen bebizonyították, hogy az izraeli táncvilágban nincsenek versenytársaik.

A nagyszerű „Mesebeli vadászok” mellett ismét élmény volt látnunk (ebben a programban) a „Sargasso”-t, Tetley másik táncművét, amelynek kísérezeneje Ernst Krenekől származik. Ez a tánckompozíció egy középkori asszony lelkiállagát vázolja fel.

A megnyitó táncjáték „A háborúban álló kert” volt, melynek koreográfiáját Martha Graham készítette Carlos Surinach kísérezenejére. Ez a táncjáték elmeséli, hogy a szerelem nem mindig engedelmeskedik a konvencionális szerelmi törvényeknek, mert igen gyakran meghajol sokkal szigorúbb, ősi törvény előtt. A Paradisom-kertben lezajló táncjáték kihangsúlyozza, hogy Éva jelenléte nem törölheti el Ádám szívből első asszonya, Lilit emléket, és hogy a kivülről jobban ismeri a helyzetet, mint azok, akik a maguk kis zárt világában élnek. f. á.

PÁRIZS TITKAI

A francia filmgyártás irakétát lött fel, mely sokáig kering majd, bámulatbaejtve az embereket.

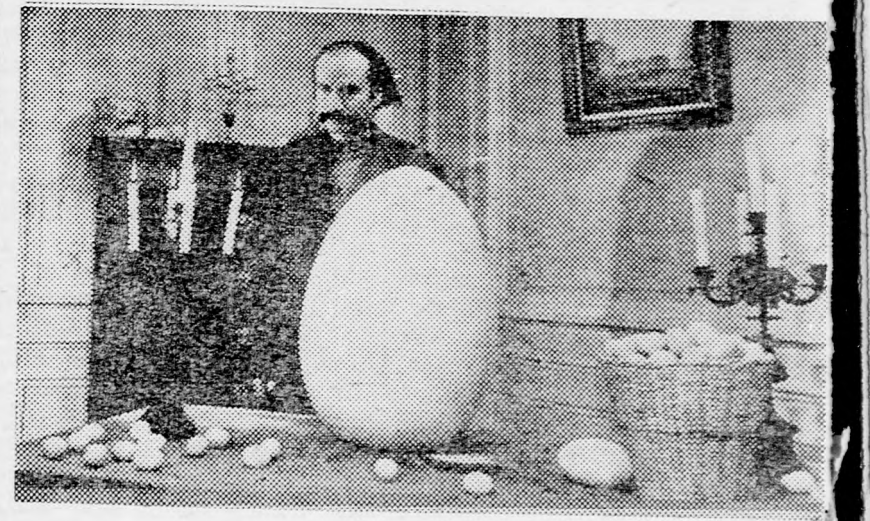
E film nem a mai élet rejtejele üzeneteit tolmácsolja, nem is biztonsági ügynökök ádáz harcát mutatja be, sem a háboru iszonyát, nem hatol le a lélek fortyogó látatengerébe, hanem rejtett kamerájával készült felvételeket, riportokat ad a fény városának árnyairól.

Nagyszerű gondolat Párizsnak nem a fényeit, nem az építkezési remekeit, monden éjszakai életét megmutatni, hanem az ötmillió világváros árnyképeit, csodabogarait, szenvedő, eltorzult arcát kibontani a világ felé. Párizs kirbírja, ha a csatornáin vezető végig az idegen, ha patkányait mutatja be, ha clochar-

re, női ruhába bujik és szórakoztatja a vendégeket.

A Szajna partjának órjárta az öngyilkosokat kutató Kimentenek egy fiatal lány, aki szerelmi bánatában vette magát a szürke folyóba. Megindul a küzdelem az élebe visszahozásáért, Masszirozák, mesterséges légzést adnak neki, egy órán át folyót és megmentéséért. Sikert! Megmozdul a megkéült arfelnyilik a szem. Az életmentők arcán a győzelem sugáza. Felejthetetlen.

Évente átlagosan egy tucsmegrendelést kap a viaszbu készítő mester, aki dobnetes pontossággal, megvesztő hatású ábút készfénykép után. A fényképet özvegyek adják, akik szereiteket rendelik meg nál

dok rongyos hadát, a csepűrágók szárnalmas seregét, ha a tébolyult szekták borzolt lelki résztvevőit állítja a kamera elé.

A film Párizs árnyképeit adja, olyan Baedeker ez, mely meg a párizsiaikat is meglepi. Ki sejtethi mi történik szeretett városának falai között, hogyan szórakozik a nép, mely agressziós ösztöneit a szabaddirkozó versenyeken csillapítja, ahol százkilós férfiak rontanak kegyetlenül egymásra, tépik, zuzzák, kivetik a ringből egymást és vadul futtatnak, mint felbőszített bikák a spanyolok városainak arénáiban. Judóbajnokok halálos-kegyetlen összecsapásait ványadt, vézna, szemüveges fiatal emberek nézik lélegzetviasszafajtva és kielégülten mered tekintetük a ringre, amikor vér csurog a feltépett szemhéjakból. Szerencsétlen világ! Mi mind den kell szórakoztatásodra. Ti szegény férfiak, ott cselegetek szük sikátorok között, ahol olesó szerelem vár rátok. Méregetitek az utca lányait és eltemetitek igazi álmaitokat. De, ime nemcsak a szegénylegények utcája létezik már, hanem a mai élet korszerűsített prostitúciója, a jobbmóduak részére. Autórajult utcaányok az utstetét foglalták el, lementek a járdáról. Hívják kocsijaikba a gyanultan férfiakat. Sokan beszállnak melléjük. Nagyteretel. Természetesen ipari eszközökkel, gépesítéssel dolgozik már a párizsi prostitúció.

Párizs a szabadság városa, ahol szelid szenvedélyek, rögeszmék akadálytalanul érvényesülhetnek. Lám, az idős férfi élete munkájának minden gyümölcsét egy vízjárnübe fektette, kicsiny, muzeális értékű, tengeraltattjárón uszik a Szajna és periszkopján a partokat kénylő, ölelkező szerelmepárok, alvó clocharok titkait fűrkészli.

A derék családapa lefekteti gyermekeit, csökk búcsuzik feleségétől és megy el dolgozni. Egy éjszakai klubban foglalkoztatják, mnt nőimitártort. Hosszu szempillákat ragaszt magára, kifesti száját, parókát tesz kopaszodó fejé-

gogy otthonukba visszavihesék.

Aki azt hiszi, hogy a fel-tizezer ugyanugy szórakozomint a szegény emberek, vag a poigárok, az nagy tévedésben van. Párizs előkelő fiaiajai most különös játékot t látkai ki. A házimulatságr felkelnek és elindulnak az erdőbe. Előbb az asszonyok és csak később a férfiak. A nők átöltöznek az erdő széléstilizált állatöltözékbe bu-nak és álarcot tesznek arcu-ra. Megjűnnek a férfiak. Egy inas a kúrtjébe fűj, kezdődik a vadászat. A férfilesben állnak és mikor me látnak megrebberő bokrot kezdődik a vadászat. A vszáguld a vadász elöl, men külni akar. Talán nem oly nagyon, csak annyira, hogy minél jobban felhevüljön a vadász, minél nagyobb legyen a vágyakozása. Amikor a vadász utoléri az ilyen „öziket”, akkor leteperi és megkapja jutalmát.

Aki meg arról akar riport kapni, hogy hányfaj örület létezik ma a fény városban, hány fajta szék az valóságos kollekciót kezebből. A filmet a „ciner verité” elvei szerint készítették. A riportok javarészu egy vették fel, hogy az illtők nem is tudták róla. Kilték az eseteket, teleobjekvekkel lopták el a titkok. Fantasztikusan érdekes. Utérhetetlen. Természetesen ipari eszközökkel, gépesítéssel dolgozik már a párizsi prostitúció.

Aki szereti a valóság nem fél a tényektől és ör ha ismereteit szélesítheti, a szivesen veszi, ha a szoknyostól eltérő kap, az bürik önmaga ellen, ha nem rzi meg ezt a filmet. Aki a valóság borzolásától és jobban szereti a festett díszletvilágát, aki gyengének é magát az olykor megrend és sokszor borzoló látvány viseléséhez, az jobban tesha elkerülni a mozi táját, a rendkívüli, a filmművészben fordulatot jelentő film vetitük. Zoltán De-

AZ ÚJ KELET NEW-YORKBAN

Minden nap repülőgéppel, frissen érkezik lapunk New-Yorkba. Helyi megbízottunknál, aki előfizetéseket is felvesz, példányonként vásárolhatja a lapot. „Minden új előfizetőnek — a postadíj megtérítésével — ingyen küldünk egy hanglmezt.”

Magbízottunk címe:

M. GOLDSTEIN 285 Albany 3/c Brooklyn 11213 N.Y. Telefon: 771-8443.

Ugyanott kapható Schön Dezső (Az örökség, A jeruzsálemi per, Istenkeresők a Kárpátok alatt), Ealla Erzsébet (József körut 79), Fűrth Margit (Maris! Maris!), és a magyar-zsidó könyvpiac különböző ujdonságai. Mr. Goldstein hirdetésli ügyekben is készséggel ad szaksterü felvilágosítást.

írta: Barnilay István

Allami és hiszladruli összefüggések

Az új adóemelési küszöb... problémák-komplexumának a kormányban, a Kneszetben és a gazdasági intézményekben folyó megoldási kísérletek közepette is jelentős esemény az ország életében a Hiszladrut irányítói fórumainak összeállítása. Ezáltal is koalíciós vezetőség alakulásáról volt szó, ami nálunk mindig „nehéz szülés” — és ma még nem jósolható meg, hogy a hegyek vajudása nem szült-e ezuttal is egeret.

A központi végrehajtóbizottság összetétele nem egyezik a Hiszladrut választásainak kialakult új erőviszonyokkal. A Mápáj csak az Achdut Háavodával kapott alig 50 százaléknál nagyobb többséget; a Máarách után következő legnagyobb párt pedig az úgynevezett „kék-fehér” csoport lett, a Gáchál hiszladruli rohamcsapata. Sem a Mápáj kisebb-ségi helyzete, sem a Gáchál jelenléte nem tükröződik vissza az új központi végrehajtóbizottságban, amely a Hiszladrut legmagasabb fóruma. A Mápájnak sikerült a 18 tagú bizottságban 9 helyet kialakítania, sőt azt is, hogy szavazati jog nélkül még egy tagot kooptálhasson: lényegileg tehát többséget kapott és csak kevés aritmetikai korrigálásra lesz szüksége ahhoz, hogy akaratát mindig keresztülvigye. A fennmaradó kilenc tagból ugyanis három az Achdut Háavodához, három a Mápárhoz, kettő a Ráfihoz és egy a Független Liberálisok munkáscsoportjához tartozik. Ha tehát a tökéletes lesz hajlandó engedelmeyeket tenni, mindig megkapja ehhez a liberálisok tizedik voksát, ha pedig a baloldali követeléseket akarja teljesíteni, a Mápám bizonyára támogatni fogja ebben.

Nyilvánvalóan antide-mokratikusnak tűnik az a machináció, amely a Gáchált kizárták a központi bizottságból. Természetesen ez nem azért történt, mert a Gáchál emberei „rosszul viselkedtek” a Hiszladrut tizedik kongresszusán. Smuel Támir ügyvéd, a Gáchál szóokoka ugyan kijelentette, hogy „nem hiszek az osztály-harcban”, de ugyanezen a kongresszuson Simon Perez, a Ráfi egyik vezére is azt mondta, „hogy a szocializmus kifejezés nem jelent számomra semmit”. Ez a két megállapítás csaknem ugyanazt jelenti, de a Gáchál nem került be a központi végrehajtóbizottságba, a Ráfi pedig benne van.

A Gáchálnak a Hiszladrutban való jelenlétét az tette lehetővé, hogy mint minden más téren, a szakszervezet feladatai és hivatása tekintetében is, olyan fogalmak uralodnak nálunk, amelyek régen kivestek más országok szindikalista szervezeteinek életéből. Hogyan képzelhető el például Olaszországban, hogy a kommunista irányzatú szakszervezetben keresztényszocialista csoport alakuljon, vagy hogy a szociáldemokrata szakszervezetnek kommunista frakciója legyen? A szak-szervezetek alapszabályai világosan megkövetelik, hogy tagjaik szigorúan alkalmazkodjanak a szakszervezet politikai felfogásához vagy bérpolitikaihoz. Nálunk a Hiszladrut mindig kizárólagossági joggal követelte a munkások megszervezésének és képviselésének a jogát és ezért engedte meg világnézetét a Hiszladrutot. A deflációs politikát a keretében a pénzügyi

portok létre is jöttek, anélkül azonban, hogy ezzel megakadályozták volna más szakszervezetek alakulását. Amellett, hogy a Hiszladrutnak a baloldali cionista pártokon kívül mindig tagja volt az anticionista Kommunista Párt és a kapitalista réteget képviselő Ovéd Hácioni, — működik a Nemzeti Szakszervezet, amely a Chérut alapította és fennáll a Poalé Mizráchi, amelynek megállapodásai vannak ugyan a Hiszladruttal bérkérdésekben és a Kupát Cholim szolgáltatásai tekintetében, de mind a mai napig nem hagyta fel szervezeti önállóságát.

Felémás volt tehát kezdettől fogva a Hiszladrut politikája. Ez volt a chaluci idők öröksége, amelynek aztán súlyt adott Dávid Ben Gurion személyisége, aki évtizedeken keresztül nemcsak az állam létrejöttének dinamója, hanem a munkástársadalmi szervezeti életmódjának meghatározója is volt. Ben Gurion mindig egyfajta reform-szocializmust hirdetett és ezzel együtt járt a reform-szindikálizmus is; a Hiszladrut tagja volt ugyan a második szocialista internacionálnak és most is a nyugati szakszervezeti hálózatokhoz tartozik, de ennek a reform-politikának nagyon is megfelelt, hogy a brüsszeli nemzetközi szakszervezeti központ szükségesnek látta törölni címéből és nevéből a „szocialista” szót.

Amolyan be nem vallott szocializmus ez, amely munkásérdekek képviselését hirdette ugyan, de ugyanakkor állami feladatokat akart teljesíteni; gazdasági intézményei révén döntő szerepet kapott az ország iparának valamint mezőgazdaságának fejlesztésében és kizárólagos magának a belemegelőzését. Sok energia ment rá arra, hogy megtalálja a kompromisszumot a gyakran divergáló erők és célok között. S ilyen helyzetben nem is volt elkerülhető, hogy egyszerűen betörjön ebbe a fellegvárba a Gáchál, amely megtalálta a rést a be nem vallott szocializmus és az állami feladatok komplexuma között.

Nem is lehetett komoly az a kísérlet, hogy megakadályozzák a Gáchál részvételét, önálló politikai csoportként a Hiszladrut keretében. Egyetlen bírói határozat elegendő volt ahhoz, hogy a Mápáj retiráljon. Be kellett engedni a Gáchált, ami az adott körülmények között, demokratikus lépés volt. Ha a Hiszladrut nem követelte meg eleve tagjaitól, hogy bizonyos — mondjuk úgy, hogy szocialista — elveket valljanak vagy ne szegüljenek ellenük, nem tilthatta meg nekik a politikai szervezkedést. Így aztán a Mápáj és a többi baloldali pártok is kényszerültek beletörönni a Gáchál jelenlétebe.

A nyira azonban nem fogadták el, hogy bevezessék a központi végrehajtó bizottságba is, amelyben legalább négy taghoz volt joga, egy taggal többre, mint a Mápámnak. Vajon helyes-e ez a politika? Következetes-e a Hiszladrut évtizedes tradícióit is figyelembevéve? Vajon hasznos-e az elkövetkező évek szempontjából?

Súlyos gazdasági problémák megoldása vár a kormányra és ezekből a feladatokból nem kapcsolhatja ki a Hiszladrutot. A deflációs politika, amelyet a pénzügyi

kormányzatnak most követnie kell, nem valószínű, hogy megakadályozták volna más szakszervezetek alakulását. Amellett, hogy a Hiszladrutnak a baloldali cionista pártokon kívül mindig tagja volt az anticionista Kommunista Párt és a kapitalista réteget képviselő Ovéd Hácioni, — működik a Nemzeti Szakszervezet, amely a Chérut alapította és fennáll a Poalé Mizráchi, amelynek megállapodásai vannak ugyan a Hiszladruttal bérkérdésekben és a Kupát Cholim szolgáltatásai tekintetében, de mind a mai napig nem hagyta fel szervezeti önállóságát.

Kérdés azonban, hogy elég erős lesz-e ez a végrehajtóbizottság, ha a legharcosabb ellenzékét, a Gáchált kizárták belőle? A bér- és árrögzítésnek egyik záloga a vadsztrájkok megfékezése. Ki

A taskenti szellem?

A szovjet miniszterelnök sikere, hogy összehozta India és Pakisztán vezetőit Taskentben és segítségükre volt egy előkészítő meggyezés elérésében, új irányzatot képvisel a szovjet külpolitikában. Aba Even, az új izraeli külügyminiszter, múlt heti beszédében arra utalt, hogy Koszigin jól tenné, ha közbenjárna egy hasonló találkozás érdekében Izrael és arab szomszédai között.

A Szovjetunió érdekeit jobban szolgálná a közelkeleti konfliktus lehetőségének kiküszöbölése, mint a zavarosban való haladás. Mert a háború kitörése esetén, semmi garancia nincs arra, hogy az nem fog tovább terjedni és hogy a nagyhatalmak nem sodródhatnak bele. A feltevések, melyek a nukleáris fegyvereknek a térségbe való esetleges bevezetéséről beszélnek — bármily primitív formában is —, csak kivélik ezt a veszélyt. Minél távolabba jut a fegyverkezési verseny és a nukleáris potenciál fejlődése, annál nehezebb lesz a processzus leállítás.

Ezen külügyminiszter nyilván a szovjet vezetők címére intézte megjegyzéseit. Ok

biztosíthatja a kormányt és a Hiszladrutot arról, hogy a Gáchál, amely itt is — ott is a legnagyobb és legharcosabb ellenzéki csoport hajlandó lesz együttműködni a vadsztrájkok letörésében?

Bármennyire is furcsa feltételezni, hogy a Gáchál, amelynek egyik felét az izraeli nagykapitalizmus adja a várható deflációs politika akadályozója lehet, de amikor az állami és hiszladruli összefüggésekben olyan szituáció alakult ki, hogy a bér és árrögzítést a baloldal akarja végrehajtani, nyilvánvaló, hogy az ellenzéki jobboldal ennek pontosan a fordítottját akarja majd elérni.

Bármennyire is igyekezett tehát a kormánykötő olyan központi végrehajtóbizottságot rakni a Hiszladrut élére, amely hajlandó lesz a kormánypolitikát támogatni, súlyos kételemek támadhatnak afelől, hogy sikerül-e majd ezt az együttműködést maradéktalanul tenni.

Végezni kell vörös Kínával — ajánlja a New York Daily News

Vörös Kína, mint nukleáris nagyhatalom, kialakulófélben van. Hong Kongból érkező jelentések szerint egész Kína visszhangzik az Egyesült Államokkal rövidesen esedékes háború csatakiáltásaitól.

Lehetséges, hogy Peking csak azért kiabál, hogy elterelje rabszolgáinak figyelmét igazi bajjaikról. De biztosra vehető, hogy a pekingi fanatikusok, vagy utódaik meg fognak támadni bennünket, vagy ivadékaikat, amint nukleárisan elég erősnek érzik magukat, hogy lerombolják Amerikát.

Letűnőfélben Nasser csillaga?

Tunisz (Reuter). — Nagy felfordulások várhatók az arab Közelkeleten, — írja az „Action”, a szocialista Des-tour párt francia nyelvű napilapja.

Az „Action” vezércikke szerint, „Minden jel arra mutat, hogy az arab Közelkelet most nagy megrázkódtatások előtt áll, amelyek radikális változásokat idézhetnek elő a térségben. Számolt olyan tünet nyilvánult már meg, amely változásokat jelez a hatalmi egyensúlyban. Fejszál, Szaudi Arabia királya egyre inkább, mint Nasser elnök méltó ellenfele jelentkezik. Közben

zikk magukat, hogy lerombolják Amerikát. Ha így áll a helyzet, miért ne javíthatná ki vezérkarunk ha már úgy is hadat visel a Távolkeleten, Truman hibáját és miért nem vezénylő bombázóinkat, vagy rakétáinkat vörös Kína atomberendezései ellen? És miért ne adhatná meg egyidejűleg Csang Káj-seknek a zöld fényt az ellenforradalom megindítására és a kínai szárazföld régóta tervezett visszahódítására?

Nasser, mintha mi sem történt volna, folytatja beavatkozó, összeesküvő és megfélemlítő politikáját az arab országokban. Amde, egyik arab állam a másik után eszmél rá most arra, mennyi hitelt adhat Nasser ígéreteinek és aláírásának. „Ezért van az — folytatja a „L’Action”, — hogy az arab Közelkelet országai — történelmükben most először — egy olyan új együttműködési keretet keresnek, amely nem foglalja magában szűkszerűen Kairót. Ezt annál is inkább megtehetik, mert manapság Nasser sebezhetőbbnek tűnik, mint va-

RASUMON MEG VAN OLDVA

írta: Kishont Ferenc

„Az igazságnak sok arca van, de milyen a pofája?” Erre a kérdésre igyekszik választ adni, mint emlékeztetés, a nagyszerű japán film, a „Rasumon”, amely rendkívüli érdeklődést váltott ki a sajtóban és a közvéleményben. A mai napig sem szüntek meg a viták és a boncolgatások a kérdéssel kapcsolatban, hogy kinek is van igaza a film rémtörténetének hősei közül: vajon a bestiális tett áldozata, az asszony mondja-e az igazat, vagy a vérszomjas rabló?

Hogyan is tudhatjuk, amikor mindketten olyan megyőzően adják elő teljesen ellentétes vallomásukat?

Az asszony, akit megerősökoltak, azt állította, hogy férjével utazott a városban kívülre, amikor a rabló megtámadta őket. Férjét egy falhoz kötötte, így meséli az asszony, míg őmagát arra akarta rábírní, hogy heveny erköletelenséget kövessen el vele. Miután erre nem volt az asszony hajlandó, a rabló hidegvérrel meggyilkolta férjét, majd végrehajtotta rajta förtelmes tettet.

Ezzel szemben a rabló azt vallotta a bíró előtt, hogy az asszony kezdett ki vele és emiatt gyilkos párójába keveredett a férjével. Amaz holtát lelta a nemes összecsapásban, minekutána ő, a rabló beadta a derekát az asszony csábításának és alkalmasint eljászogatott vele.

Hol az igazság mostanában?

Örömmel közöljük hát újságunk magyarajku olvasóival, hogy ezekben a történelmi napokban végre megoldódott a Rasumon rejtélye. Vakító fény derült a szörnyű esetre és az emberiség végre fellélegezhet: az asszony és a rabló jogtanácsosai ugyanis közös megállapodásra jutottak, amelynek értelmében az asszony lemond a vádirat erőszakosság elkövetésére vonatkozó cikkelyéről, míg a rabló visszavonja a csábításról szóló vádpontot és a férj semmisenek tekintí meggyilkolását. Ezzel szemben az asszony bünyösnek találtaik járművének tilos helyen való parkolása vétségében és a bíróság 15 font bírság kiszabásától nem tudott eltekinteni. Rendnek muszáj lenni, kezesökölöm.

SZINES KOCKÁK

EGYESÜLT ÁLLAMOK

A felsőmi (USA, Kalifornia állam) fegyintézet újságja kérdést intézett a fegyverekhez, hogyan kívánnak élni majd szabadulásuk után. Az egyik fegyenc ezt válaszolta: — Szeretnék úgy élni, mint a régi jó időkben. akkor az ember egészséges volt, elhízott, felnevelt egy csomó gyereket, mindenkinél tartozott és soha senkinek se fizett...

Jack Larsen La Junta-i (USA, Colorado állam) pékmester felháborodott azon, hogy egyes amerikai katonaköteles ifjak megsemmisítették katonai behívójukat. Most minden olyan férfinek, aki felmutatja katonai behívó céduláját, ingyen szolgál fel meleg kávé és péksüteményt.

FORMOZA

A nemzeti Kína parlamentje törvényt hozott, melynek értelmében mindazok, akiknek neve kétértelmű, közzönséges, vagy gúnyolódásra ad okot, rövidített eljárással kérhetik nevük megváltoztatását. „A „ratio legist” egy a 19 éves leány, Lin Suri-pan neve képezte, mely sok trágár tréfiára adott okot. Ez a név ugyanis ezt jelenti: „Aki veled alszik”.

NYUGAT-NEM. FORRSZAG

E napokban Münchenbe érkezett egy amerikai lap-konzsner Moszkvából kiutasított munkatársát. A repülőtéren egy kollégája várta, akit egy évvel előbb utasítottak ki a Szovjetunióból. Ennek kérdésére elmondotta, hogy berendelték őt a Kremlbe, ahol a sajtófőnök közölte vele, hogy már nem „persona grata” és felszólitotta, hogy 24 órán belül hagyja el a Szovjetuniót.

— Állnia kellett a kiutasítási végzés közlésekor, vagy üve hallgathatta azt végig? — kérdezte az interjúvöl újságíró. — Ülve maradhattam — válaszolta az amerikai. — Na látja, a helyzet mégis lényegesen megjavult — mondta a helyi újságíró. — Amikor engem utasítottak ki egy évvel ezelőtt, nekem még állnom kellett.

FINNORSZAG

A tammisaari-i adóhivatal 750 izraeli fontnak megfelelő büntetéssel sújtotta Jan-Erik Lindstroemet, mert nem fizette ki idejében jövedelmi adóját. A végzés ellen Jan-Erik Lindstroem ügyvédje útján fellebbezést nyújtott be és az adóhivatal közölte, hogy eltekint a büntetés megfizetésétől. Az ügyvédnek sikerült bebizonyítania, hogy ügyfele még nem töltötte be második életévét.

laha, tekintve a végnélküli gazdasági nehézségeket, amelyek szemben találja ma-

Szukárno sejt valamit

„En vagyok Szukárno, a forradalom nagy vezére, a hadsereg legfelsőbb parancsnoka” — kiáltotta egy dzsakartai tömeg felé a múlt héten a forradalom nagy vezére. „Elegem van az ellenem szított titkos hadjáratból. Ha nem szerettek, le fogok mondani, de ne csarokdjatok ellenem titokban. Ki van ellenem? Az lépjen elő és mondja meg most,

gát és a fokozódó számú összeesküvéseket, amelyek rezsimjét fenyegetik.”

nyíltan. Azok, akik egyetértenek velem és támogatnak, álljanak mellém. Védjétek meg, készüljétek fel a harcra, mert ellenségeim vesztetre törnek.” Egy hét leforgása alatt, Szukárno két ízben is megismételte felhívását. Talán sejt valamit? (Time)

A szent kecske az istállóban

Távollétemben ajánlott küldeményt hozott a postás. Elhozta és el is vitte nyomban a hivatalba, ahova el kellett mennem érte. A hivatali sorbanállást sohasem kedveltem, bokros teendőim közt pedig idegesítő időfecsérlést jelent. Legtöbbnyire a küldemény átvétele után kezdődik a valódi bosszúság: a levél csak annak fontos, aki küldte. Titkos drámaírók bízták erre a postának nevezett nemzetközi hálózatra halhatatlan remekművet, vagy délamerikai textilfestő bízt meg azzal, hogy „haladéktalanul nyomozzam ki”, milyen anyagokkal színesítik Belgiumban a szövegeket; esetleg a Közöspiac brüsszeli központjában tudakoljam meg... mégpedig azonnal.

Ezúttal azonban meglepetés ért: nagyformátumú hanglemezt kaptam egy „Pallette Records” nevű, számomra a mai napig ismeretlen cégtől, amely ebben a városban, a rue de la Madeleine 13 szám alatt székel. Az is csodálatos, hogy Brüsszelben akadt vállalkozó gramofonlemez kiadására, — eddig úgy tudtam, hogy a valóban óriási francia szórakoztatási ipar ezt a piacot teljesen ellátja. De ami valóban szenzációként hatott rám, az az, hogy a cég „Yiddish love songs” címen egy Anne-line nevű énekesnő jidisz nyelvű dalaival jelentkezett. Vakmerő vállalkozás, gondoltam, jidisz dalokat kiadni egy olyan országban, ahol alig van erre közönség. Vakmerő és hősiesség.

★

Néhány nap óta, amióta a lemezt megkaptam, Anne-line dalainak búvóletében élek. Tegnap este találkoztam az énekesnővel. Aprótermetű, élénk, okos szemű, finom, harminckörülű asszony. Foglalkozása: tanárnő. Kiderült, hogy a felfedezésével elkéstem, azt elvégeztek már mások és első jidisz lemezét a világon mindenfelé árulják. Főként az angol nyelvterületen: Nagy-Britanniában és az Egyesült Államokban. Ezért is angol nyelvű a boríték és a szöveg, amelyet minden egyes dal megértésére rányomtattak.

— Kítől tanulta a jidisz dalokat? — kérdem.
— Apámtól, aki szabó — feleli. — Varrás közben énekel és már kora gyermekkoromban szívenig hatoltak ezek a nagybárára melábová melódiák... Szüleim Varsóból emigráltak a belga fővárosba, és hoztak engem magukkal, a három esztendősi kislányt. Ma férjrel vagyok, élettársam festő és diszlettervező, van egy tizen-négy hónapos kislányunk...

— Mikor gondolt először arra, hogy a közönség előtt produkálja magát?
A fiatalasszony mosolyog.
— Ennek különös története van, — mondja, aztán hörgint a paradicsomléből és elmondja. — Voltaképpen nem is én gondoltam rá, hanem mások.

— Kik?
— A gyerekek... Hogy megértse, el kell mondanom, hogy a zsidó iskolában tanított. Voltaképpen hivatalosan nincsen ilyen iskola Brüsszelben, a hitközség minden szerda délutánra kibérelte a Square de Héros-n levő gimnázium egyik termét. Szerda délutánonként a rendes iskolákban tanítási szünet van és ekkor tanítjuk a fiúkat, lányokat héber nyelvre, olvasni, írni. Az én tantárgyam a jidisz. A hitközség vezetői azt akarják, hogy a gyerekek megtanulják az ezeréves nyelvet, amelyen őseink beszéltek. En nem elégedtem meg a prózával, megismerttem a fiatalokkal a népdalokat is. Ehhez persze az kellett, hogy többször is elnékeljem őket tanítványaimnak. A gyerekek otthon elmesélték a szülőknek, hogy tanárnőjük milyen szépen énekel és a szülők engedélyt kértek arra, hogy óránom csendes hallgatókként résztvegyenek. Így alakult ki az első, felnőtt publikumom. Hallgatóságom egy ideig csendes volt, aztán nem tudott ellenállni a kísértésnek és velünk énekel. Régi, gyerekkori dalokat, vagy olyanokat, amelyeket az iskola hátsó padjaiban tanult most meg, tanítványaimmal egyidejűleg... Az utána következő lépés az volt, hogy felkérték egy ünnepségen való szereplésre... Ez persze, már a szó szoros értelmében nyilvános produkció volt. Zongorakísérettel volt szükségem és erre egy barátom: Willy Albimoor vállalkozott.

Hadd szakítsam meg Anne-line elbeszélését azzal a megjegyzéssel, hogy a most megjelent hanglemezen levő dalokat ugyanaz az Albimoor orkesztrálta. Modernül, briliánsan.

— Kotta híján — folytatja — barátomnak kellett azt megalkotnia és, mondhatom, kitűnően látta el ezt a feladatot... Ugy látszik, sikerem lehetett az első fel-

lépéssel, mert azt sok más követte. Az egyik koncertemre eljött a „Coup de lune” című irodalmi kabaré igazgatója, aki, anélkül, hogy a szövegeket értette volna, leszerződött. Utána a „Le Grénier des Chansons” nevű hasonló intézményben működtem, majd meghívott a belga televízió.

— Sajnálom, hogy nem láttam a televízió — mondom. — Gondolom, minden egyes dal előtt elmondta a közönségnek, hogy miről is van szó...

— Igen. A jidisz dalok nagybárára olyan szépek, líraiak és egyszerűek, hogy nem nehéz megmagyarázni tartalmukat...

— Ezt kétkeltem... Hogyan érteti meg a be nem avatottakkal, hogy mit jelent „a kályhán ülni”? A nyugati publikum sohasem látott cserépkályhát és nem is tudja elképzelni, hogy fűtőtestre rá lehet telepedni...

Jókedvűen nevet.
— Igaza van. Azzal kell kezdenem, hogy megmagyarázom, mi a cserépkályha.

A színházi programokat lapozgatom és látom, hogy Anne-line, a jidisz program után franciául is énekel. Sajátszerzeményű dalait, amelyek szövegét és zenéjét is ő írja. Dehát erről nem akar beszélni. Azért jött hozzám, hogy a jidisz dalokról beszéljen. Fanatikus szerelmesük. Nemcsak szereti őket, hanem ismeri is eredetüket. Valóságos kutatómunkát véget és csak azokat veszi figyelembe és programjára, amelyekből valódi poézis sugárzik. Eleve elveti a szentimentalizmustól csöpögő, kétesnívójú színházi előadásra készült, „brettli” irodalmat, ha ugyan ezzel kapcsolatban „irodalomról” lehet beszélni. Munkatársával, Roland Klinggerrel, folklórisztikus kereső munkát végez, ahhoz hasonló, amit Bartók és Kodály végeztek a magyar népdalok felszínrehozása érdekében.

Az igazi jidisz népdal a zsidó nép mélyéből kerül elő — mondja —, és örök tanúsága az európai, főleg kelet-európai zsidóság évezredek viszonyosságok teli életének. Mint a más népdalok is, a jidisz forrásai különböző eredetűek. Talál köztük az ember olyanokat, amelyek a XIV. és XV. századbeli Spanyolországból érkeztek el hozzánk, megtalálja benne a kutató a XVIII. és XIX. századbeli chászdizmus nyomait, sőt a német, lengyel, orosz parasztság befolyását. Számos olyan népdal van, amely a „Nigunokból”, a szöveg nélküli zümmögésből nőtt ki, s amelyekhez később születtek valamely szöveg. A XIX. században számos olyan dal járt szájról-szájra, amelyet minden bizonylan asszonyok találtak ki. Ekkor kaptuk ajánlókba a megindítóan szép bölcsődalokat és azokat, amelyekben a menyasszonyok és feleségek énekeltek meg reményüket és várakozásukat. A völégényt két-három esztendőre behívták katonának, a férj elvándorolt szerencsét próbálni a messzi Amerikába...

— Maga, úgy látom, hisz a jidisz népdal halhatatlanságában. Nem gondolja, hogy az új írvit dalok nyomán kihálnak a jidisz nóták?

— A jidisz dal halhatatlan. Ma divatosabb, mint valaha. Láthatja abból is, hogy a francia és amerikai énekesek egész sora vette programjára őket, ha francia, vagy angol szöveggel és új hangszerelekben is... Az új zsidó nemzedék a dalokon keresztül ismeri meg legnagyobbreszt magát a nyelvet, amelyet már a szülők is ritkán beszélnek.

A „Yiddish love songs” című lemez egyik legmegindítóbb darabja a „Rivkele die Shabesdike”. Erről megtudom, hogy 1942-ben született Bialisztokban, a gettóban. Szerzője ismeretlen. Azt mondja el benne egy leány, hogy jegyesét elvitték a koncentrációs táborba. Érte aggódik, őt siratja.

Ha az ember a kelet-európai zsidóság életét akarja szociológiai tanulmány témájává tenni, a népdalok a legjobb forrásul szolgálhatnak. A bialisztoki gettóban költött dal nem arról szól, hogy a szerelmeket a társadalmi (értésd: anyagi) különbözőségek választják el egymástól, nem is a hozomány hiánya, hanem a brutális külső erő: a deportáló gyilkosoké. Szívfacsarón szép.

De nemcsak szomorú dalokat énekel Anne-line. Szerelmi nótáiban vidámságot, humort is talál az ember. Ilyen az, amelyben az egyik kislányt szerelmeskedés közben tanítja meg völégénye, igen gyorsan, a héber nyelvre. Vagy az, amelyik a rabbi-val tréfálkozik. A nagymama a Fekete-tengert átrepülte és szerelmi üzenetet hozott a jámbor rabbinak. Írója a szerelme-től epedő török királynő. A vallomás hal-latára a közönség szellemi feje szakállát

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16					17			
18			19	20				21				
	22		23	24				25		26		
27			28					29		30	31	32
		33			34		35			36		
37	38				39				40		41	
42			43	44				45		46		
47			48	49					50			
51			52		53				54			
		55						56				
57	58				59		60		61		62	
63					64			65				66
67		68		69					70		71	
72			73				74			75		
			76					77				

Vízszintes: 1. A Biztonsági Tanács öt állandó tagjának, az Egyesült Nemzetek Szervezete alapokmányában biztosított joga. 5. Vissza: szovjet-zsidó író volt. 10. A közmondás szerint nem esik messze a fájától. 14. Világhírű portugál népdalénekesnő, februárban Izraelben fogvadászerepelt, teljes név. 15. Kicsiny. 16. Az üveg, ha leejtik. 17. Lira betűi keverve. 18. Mészből, homokból és márgából álló közet. 20. Független. 21. Nagy küzdelem. 22. Magánhangzókat katonai egység. 23. Originális. 26. Vasúti kocsis eleje. 27. I.E. 28. ...lisis, elemzés. 29. Lát anagrammát. 31. Nátrium vegyjele. 33. Simon Peresz helyét foglalta el a hadügyminiszteriumban, teljes név, hatodik betű duplázva. 37. Gustave, svájci zeneszerző, 1866—1943, több operát és népszerű dalt írt. 39. Betűvel a végén, kalászos növény. 40. Nagy francia jellemzész volt. 42. Eisenhower beceneve. 43. Haig mondai hős által alapított első örmény uralkodóház, a rendes időszámítás előtt 2200—351-ig. 46. G.O.I. 47. Az örök város. 49. Kemény és külső behatásoknak elléggé erősen ellenálló szövet. 50. A házastárs egyike. 51. Kellemes illattal párosult

jó íz. 53. Muri, jasszosan. 54. Világhírű olasz operaszerző. 55. Gyermekgondozónő, angol eredetű szóval, utolsó zárt kockában duplahangzó. 56. Magára vonja a figyelmet valami által. 57. Ekezetlen minden eredmény nélkül. 59. A. A. K. 61. Vissza: alarm. 63. Német R. T. 64. Ekezetlen, Dávid király egyik fia. 66. Mogorva eleje. 67. Francia tagadás. 69. Francia-zsidó kapitány, 1859—1935, kém kedési pere annakidején az egész világ közvéleményét felkavarta. 71. Az uralkodói méltóság jele, magánhangzólanul. 72. Angol költő, 1563—1631, az Erzsébet kori harcias hazafiság megtestesítője. 74. A héberrel rokon nyelv. 76. Birodalom Kis-Azsia északkeleti részében. Pompeius bekebelezte a római birodalomba. 77. Vissza: izraeli-etiópiai húsfeldolgozó vállalat.

1. orosz falu Moszkvától nyugatra. Itt győzte le 1812-ben I. Napoleon az oroszokat; 2. a felelős miniszterek összessége. 8. Folyó Olaszországban. 9. Noé idejébéli vízjármű, magánhangzólanul. 10. Bogas ikerszava. 11. Ekezetlen, zöld ág, szukot ünnepkor használatos. 12. Ekezetlen, a matematikának sík és térbeli alakzatokkal foglalkozó fejezete. 13. Kontinens (z=zs). 19. Csúcspon, tetőpont. 21. Trapéz alakú, főből készült népi hangszér. 24. Föld. 25. Széjat nyit. 27. Ázsiai ország miniszterelnöke, teljes név. 28. Klasszikus köszöntés. 30. Idegen női név. 32. Az afrikai Nigéria állam erős embere. 33. A stradivári hegedűkészítő család szűkebb patriája. 34. Szivárvány. 35. Magyar novellairó, 1876—1932. 36. Afrika legnagyobb népességű országa. 38. Az emberiség történetének az a része, amely az első írásos emlékektől a nyugat-római birodalom felbomlásáig tart. 41. Morozus. 44. Oldószér eleje. 45. D. T. 48. A legegyszerűbb mikroszkópikus nagyságú, egysejtű élő szervezet. 50. Sré. 52. Menyasszony. 54. ...la, illatos kerti virág. 58. Borodin-opera hercege. 59. Névelős étlap. 60. Piaci árus (nő). 62. Vissza: finn csodafutó. 64. Vissza: tan. 65. Héber villanykörte. 68. Egitest. 69. Héber számértékben a. m.: 4—400—50. 70. Vissza: német névelő. 71. Ekezetlen, szín. 73. Y. O. 75. Szórakozó hely fele.

Függőleges: 1. Folyó Dél-Afrikában. 2. Művészeti stílus, amely Franciaországban, I. Napoleon császársága idején keletkezett és egész Európában elterjedt. 3. A kakas fejét díszíti. 4. Vissza: magánhangszerele írt zenemű, latin fonetikával. 5. Ekezetlen, szemmel érzékel. 6. Vissza: csatakiáltás. 7. Két szó:

IDEGENFORGALMI SAROK

Nagy bajban van Egyiptom idegenforgalma. A Nilus deltájában nagy veszély fenyegeti a turistákat. Elszaporodtak az u. n. kék rákok, s ez nagy baj, mert ezek a kiéhezett állatok ol-lójukkal lecsipik az ember ujját. És ezenkívül a halakat is elpusztítják, szétszagadják a halászhálókat, sőt megtámadják a fürdőzőket is. A tervek szerint a Szezi-csatorna bejáratánál elektromos hálókat állítanak fel.

Egyelőre a turisták ezen a részen lemondtak a fürdőzéstől.

Statisztikát készítettek, hogy a nők, vagy a férfiak, valamint milyen korosztályok és milyen foglalkozású emberek fogyasztják a legtöbb kávét? Kiderült, hogy az újságírók isszák a legtöbb kávét.

★
Nyereménykönyv:
STEFAN ZWEIF
RETTEGES

REJTVÉNYPÁLYAZAT
SZELVÉNY 1563

UJ KELET

Név:

Cím:

AZ 1560 SZAMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:
VÍZSZINTES: 6. Musztafa Amin, 22. Termeszek, 44. Ruskin 65. Tilol, 67. Ostor, 79. Szimulálás, 87. Ananász, 89. Mangán, Batáta.
FÜGGŐLEGES: 1. Hattyúk tava, 9. Zseton, 13. Metro, 15. Narodnyik, Rabin, 43. Acetilén, 50. Agamemnon, 65. Tunika, 66. Lugáno.

vakarja zavarában és hümmög, a kecske, „a szent kecske az istállóban” (a szent ember kecskéje is szent!) hozzámegek, míg a feleség téstagyúróval dünyögözi az ártatlan papot, azzal vádolva, hogy „Jányo-

kon jár az esze”. Búbajos, mosolyogtató dal, melódiája fülbemászó.

Anne-line, a jidisz népdal papnője, most európai turnéra indul. Talán egy napon Izraelbe is ellátogat.

Bolondok hajója

R e g é n y

Irta: KATHERINE ANNE PORTER

31.

A két asszony figyelte, hogyan tálalja ki az érzelmeit. Részvétlenül néztek rá, sőt egy árnyalatnyi elégedettséggel is. Az asszonynak sírni kell, mindegyiknek megvan a maga bánata, s a könnye hozzá. Minthogy nekik e pillanatban nem volt könnyük, arcukon némi megütközés is kiütközött. Frau Schmitt mintha tetszelegne a gyászában, és elítélően állapították meg, hogy bár hordja az özvegyi fátyolt, súlyos aranylánc van a nyakában, nagy arany lakattal. A kettő, enyhén szólva, nem fér össze. Frau Schmitt észrevette, hogy tekintetük visszatér a nyakára, s nő lévén, nyomban eltálatla gondolatukat. Megérintette az arany lakatot.

— Férjem arcképét hordom benne — mondta. — Oly rég van a nyakamban, nem bírok megenni nélküle.

Meglehetősen hosszú, s nem valami jóindulatú csend után Frau Schmitt felállt; piciny orra és szemhéja kivörösödött. — Bocsánat — mondta, aztán lapos sarkú papucscipőjében imbolygva megkerülte őket, és megindult az ajtó felé. Ott megállt, s elhúzódtott a beteg öregember kerekese széké elöl. A pergamensárga, kiszáradt öreg koponya fölött a fiú üde, durcás arca magasodott; átlökte a kocsit embereken és ajtón, még mielőtt Frau Schmitt elhúzódtott az útból.

— Állj — mondta a beteg tompa hangon. Felemelte kezét, és hüvelyk- meg mutatóujjával belekapaszkodott Frau Schmitt ruhájába. Az asszony reszketett, mozdulni sem mert, mintha kísértet ragadta volna meg. — Szenved, gyermekem? — kérdezte az öreg. — Engedje, hogy segítsék. Jöjjön, sétáljon mellettem, és mondja el, mi bántja.

— Ó, nem, nem — suttogott kapkodva Frau Schmitt. — Semmi... Köszönöm, nagyon köszönöm. Igazán nagyon kedves.

— Isten kegyes általam, aki az ő eszköze és szolgálója vagyok — mondta a beteg. — En, Wilibald Graf, megenyhitem bánatát az Ó kegyelme által, csak hinnie kell...

— Bácsi — szólt közbe a fiú dühtől rekedten — elálljuk az ajtót. — Azzal indulatosan továbblépte a kocsit, és Frau Schmitt ruhájára kicsúszott Herr Graf kezéből.

— Ó, nem — mondta az asszony, és esetlenül kerülgette őket. — Köszönöm szépen! — Az istenkáromló ajánlat felszárította könnyeit: egészséges megbotráncolás győzte le bánatát, s egypár perc múlva már Baumgartnerékkal beszélgetett, akik komor családi félrevonultságban üldögéltek a nagyszalonban. Herr Baumgartner mindennapos kétségbeesett harcát vívta az ebéd előtti konyak és szoda ellen, felesége pedig megkövülve várta azt a pillanatot, mikor férje beismeri, hogy elvesztette a csatát. Hans az ablak előtt térdepelt a széken, és a tengert bámulta. Várta, mikor kapja meg a málnaszörpjét. Anyja akkor közepén fog ülni, apja s közötté, fejét kezébe támasztja, és egy pillanatra sem veszi le szemét egyikükről sem. Hans feszkelődött és sóhajtozott, mert odakint Ric és Rac felmászott a korlát tetjére, mélyen kihajoltak a víz fölé, vadul és szabadon ordítottak egymással. Azok is meglátták őt, s nyelvet öltöttek rá. Rac hátat fordított neki, felkapta a szoknyáját, és kitolta feléje bugyija ülepét. Hans magába roskadt, lekuporodott a párnázott szék mögé, meglepetten, de nem kellemetlenül. Soha életében nem látta, hogy egy lány ilyesmit tegyen.

Frau Schmitt elmondta történetét Frau Baumgartnernek: — Képzeld csak, egy ember, méghozzá a sír szélén... — mire Frau Baumgartner szinte félénken megemléltette, hogy maga is találkozott már emberekkel, nem is éppen makkegészségesekkel, akiknek gyógyító erejük volt. Sőt, éppen úgy látszott, hogy a maguk egészségét adják át másoknak, s végül nekik nem marad.

Frau Schmitt a fejét rázta. — Nem jó arcú ember. Megrémített a szeme.

Herr Baumgartner fájdalmasan összevonta a szemöldökét, halkan nyöszörgött, aztán megszólalt: — A régi időkben voltak szentek, akik testet-lelket egyaránt gyógyítottak.

— De ez lutheránus — felelte indulatosan Frau Schmitt —, hogy lehetne szent?

Frau Baumgartner megdermedt, hangja és modora egyszerre fagyos lett. — Mi is lutheránusok vagyunk — mondta. — Nekünk is megvannak a szentjeink.

— Uramisten... — szabadkozott Frau Schmitt. — Higye el, ha mondom, hogy soha eszembe se jutna szándékosan megbántani bárki vallásos érzését, ó, soha! Szerintem az ilyesmi megbocsáthatatlan! Biztosan nem jól fejeztem ki magam...

— Sőt, sajnos, nagyon is világosan fejezte ki magát — felelt Frau Baumgartner, s nem engedett egy tapodtat sem. — Minden vallásnak vannak szentjei. Csakhogy, úgy látszik, maguk katolikusok azt képzelik, hogy Isten szemében senki más nem számít, csak maguk... Azt hiszem, sohasem ismerné el, hogy én épp-úgy Isten gyermeke vagyok, akárcsak maga...

— Drága Frau Baumgartner, nagyon szépen kérem — siránkozott a kis Frau Schmitt az ájulás ha-

tárán. — Természetesen valamennyien egyformán kedves gyermekei vagyunk az Istennek, soha még álmomban sem képzeltem mást. Csak tudatlanságomban állítottam, hogy az önök vallásában nincsenek szentek... Nem tudtam, hogy vannak, nekem ezt soha senki nem mondta! Igazán azt hittem, hogy csak a katolikus egyháznak vannak szentjei, bocsásson meg! — És kinyújtotta görcsösen összekulcsolt kezét. — Kik azok?

— Kicsodák? Kik? — kérdezte Frau Baumgartner, akinek figyelmét férje arckifejezése kötötte le, mely azt jelezte, hogy megy, s megrendeli a konyakot szódával.

— Az önök szentjei — firtatta Frau Schmitt tudni-vágyón.

— Ó, mennyei Atyám, ez meg miféle kérdés! — mondta Frau Baumgartner azzal a szilárd elhatározással, hogy véget vet a jelenetnek. — Nem szoktam valásról vitatkozni senkivel. Gyere, Hans — hívta a fiát, — rendelünk egy málnaszörpöt. — Azzal elfordult, és faképnél hagyta Frau Schmittet, az pedig úgy érezte, hogy igazságtalanul, mélységesen megsértették. A legjobb akarattal, ha az ember szívében egyéb sincs, csak jószág, immár ezredszor kellett megállapítania, milyen nehéz dolog jónak, ártatlannak, barátságosnak, egyszerűnek lenni olyan világban, ahol, úgy látszik, senki nem akarja megérteni a másikat. Annyiszor kiderült már — senki meg sem akarja próbálni, hogy egy kicsit könyörületes legyen.

*

Thiele kapitány beszélgetés közben megemléltette Herr Professor Huttennek és dr. Schumann-nak a fedélközön történt reggeli rendzavarást. Könnyed hangon, mint akinek tekintélyéhez nem fér kétség, kijelentette, ha bármi okból még egyszer zavargást észlel a söpredék között, az út hátralevő részére megvasaltatja a bajkeverőket. Ugyis szívesen látta valakit a kedélyes kis fogdában. Dr. Schumann megjegyezte, hogy a jelentés szerint az egyik embernek betört az orra, a másiknak meg felrepedt az álla. Mikor lement megnézni, mi történt, mind a ketőt nagyon jó állapotban találta; az egyiknek csak tapasz kellett az orrára, a másiknak pedig két öltéssel bevarrta az állát. Herr Professor Hutten fájdalommal vette tudomásul, hogy a verekedés vallási ügyben támadt.

— Vallás? — méltatlankodott a kapitány. — Van is ezeknek fogalmuk ilyesmiről! — Ezzel lezárta a kérdést.

Professor Hutten azonban még folytatta felesége és Frau Rittersdorf előtt. Frau Rittersdorf pedig séta közben szembetalálkozott a fedélzeten Arne Hansennel, s nyomban megkérdezte tőle, hallott-e újabb részleteket a fedélközi lázadásról. Hansen még alig ébredt fel, nem is hallott semmit, de megkérdezte egy arra haladó matróztól, aki azt felelte, hogy jó kis verekedés volt, sajna, nem tartott soká. Ő ugyan nem látta, csak hallotta, hogy kést is rántottak.

Frau Hutten Bébét levegőztette, s a Lutz családdal találkozott. Meglehetősen izgatottan adta elő, amit a férjétől hallott s amit még hozzáképzelt. Lutzéknak már olyan képük alakult ki, hogy az odalent megbúvó veszedelmes gonosztevők között kitört a véres tömegverekedés.

Herr Lutz megszólította Herr Glockent, aki hosszú karjait lóbálva sétálgatott, és hamisan füttyörészett hozzá. Megkérdezte, mit hallott a fedélközi csatáról, s hozzátette, remélhetőleg mindenki megelégedésére zárult a dolog. — Mert különben egyszer még feljönnek ide, és átvágják a torkunkat — mondta félig-meddig komolyan.

Frau Lutzot annyira bántotta ez a humorizálás, hogy belesápadt, s annak a személyes véleményének adott hangot, hogy a lázadás az étel miatt törhetett ki: — A miénk sem nagyon javult, ön is észrevehette — tette hozzá.

Herr Glocken később örömmel hallotta, hogy Wilhelm Freytag mit sem tud a zavargásról.

— Különös — mondta Freytag —, alig néhány perccel ezelőtt találkoztam dr. Schumann-nal, de egy szót sem szolt az egész dologról. — Szóval már verekszenek odalent? Nagyon helyes — mondta, s nem zökkent ki nyugalmából. — Helyes. Mi miatt?

Herr Glocken nem tudta. Megoszlottak a vélemények. Az utasok a bár felé tolongtak. Mindent túlharsogott Arne Hansen türelmetlen hangja, mint keserűen magyarázta a magas székeken helyet foglaló társaságnak:

— Ha egyszer mind éheznek, rongyosak, behajtják őket, akár a marhákat, csak nem olyan gondosan, nem nehéz kitalálni, mi okuk a verekedésre. A vallás. Istenem. Betörnek egymás orrát azért, mert az egyik letérdepel, a másik meg nem.

— Lehet, hogy egyes-egyedül a vallás kérdésében van véleményük — jegyezte meg Mrs. Treadwell, és sörsorsóját rázogatta, hogy újra felkeverje benne a habot.

— Ach — szólt meg mellette lehagoltan a hajópénztáros. — Ne kavargassa a sörét, azzal elrontja.

— Bocsánat — fordult feléje mosolygva Mrs. Treadwell, s letette a korsót maga elé.

Hansen előrehajolt, világoskék szeme szikrázott bozontos szemöldöke alatt. — Véleményük? Miféle vélemény? Mit tudnak ezek, hogy véleményük legyen? Véleménye csak annak a dagadtnak van, s a kapitány azt mondja, vasra vereti... Ennyit ér az ilyenek szabad véleménynyilvánítási joga.

— Bocsánat, uram — szólt közbe a pénztáros —, a kapitány csak azt mondta, ha a kövér megint rendzavarást követ el, akkor...

— És ki állapítja meg, mi a rendzavarás? — üvöltött Hansen.

— A kapitány, természetesen — felelt készségesen, de kissé kelletlenül a pénztáros, mintha örülttel állna szemben.

Hansen bólintott. — Erről van szó — ismerte el savanyúan.

— Hogy lehet bárkinek becsületes véleménye a valásról? — szólt közbe David, és Jenny észrevette, hogy enyhén spanyol kiejtéssel beszél. Ez is bosszantó szokása: szenvelgés, szokta mondani, David pedig elszántan tagadta, azzal, hogy mi sem természetesebb, ha egyszer nyolc éve úgyszólván állandóan spanyolul beszél. — Minden állítás előítélettel szemben; vak érzelmek harca a felülkerekedésért... Az emberek szeretik, ha erkölcsi szentesítéssel gyűlölködnek egymást. A vallási kérdés alapja politikai...

— Erről van szó — harsogta Hansen. — Minden politikai, ki merné tagadni? Ki törődne azzal, ki milyen vallású, ha a vallás nem fonódna össze a politikával? És most ki kerül lakat alá? Az, aki szemben áll a vallással. Miért? Nem azért, mert nem szereti az egyházat, hanem mert ténykedésével zavarja a kormányzatot. Mert ilyen az egyház és a kormány, így van egymással — Azzal összekapcsolta s felemelte a két mutatóujját. — Akár egész nap oltárokat rombolhatna, ki törődne vele? Senki, ha ez csak vallási kérdés lenne. — És összehúzott szemöldökkel fordult Freytag felé, mint akik már rég egyetértenek. — Nincs igazam?

Freytag elgondolkozva, nyugodtan válaszolt: — Lehetséges, hogy akinek az oltárát lerombolják, tisztán vallási indítékból is harcra szállna. Az is lehet, hogy ténykedése valamelyik politikai párt malmára hajtaná a vizet, noha érzelmeinek semmiféle politikai színezete nincs... Nem hinném, hogy a kettő közül bármelyik elfogadható magyarázatát adhatná, miért mentek egymásnak, de én azt remélem, legalább az egyik mellett különb ok szól, mint a politika.

(„Látod, most tetszel nekem!” — mondta magában Jenny és örvendező arcát megbillentett korsója mögé rejtette.)

— Különb? — kérdezte Hansen, és hangjában megrovás és bosszúság ütközött ki. — Azt gondolja, különb dolog, ha a vallás elbújtja ezeket a szerencsétlen embereket, s egymással verekszenek, nemhogy a közös ellenségeikkel verekednének?

Bosszúsága és felháborodása őszinte volt, de indítékait senki nem értette hallgatói közül, így aztán válaszolni sem tudott senki. Csupán a pénztáros csettintett néhányszor, aztán megfenyegette az ujjával, s atyai komolysággal csóválta nagy fejét. Hansen nem vett róla tudomást.

Herr Baumgartner mélységesen felindult hangon szólt át az asztaltól: — Lehetséges, hogy elveszett lélek vagyok, de sohasem jutna eszembe tagadni az igaz vallás hatalmát. A vallás a civilizáció lelki forrása, reményünk az örökkévalóságra. Így is milyen nyomorultak vagyunk, mivé lennénk nélküle?

Hansen hátrafordult, és dühösen nézett Herr Baumgartnerre fakó szemöldöke alól. — És melyik az igaz vallás?

— Valamennyi vallás igaz — vágta rá keményen Herr Baumgartner.

— Ó — szólt meg mély sóhajjal a felesége — ó, hogy állíthatasz ilyet?!

Herr Hansen figyelemre sem méltatta Frau Baumgartnert. — Civilizáció — mondta tompa megvetéssel. — Majd én megmondom magának, hogy az micsoda. Először jön a katona, aztán a kereskedő, utána a pap meg az ügyvéd. A kereskedő felbérli a katonát meg a papot: hódítsa meg számára az országot. Első a katona, az gyilkos; aztán jön a pap, az hazug; a kereskedő, az meg tolvaj; és valamennyi előhossa a jogászt, hogy készítsen számukra törvényeket, és védelmezze meg a gaztetteiket. Tessék, ez a maga civilizációja!

Herr Baumgartner tágra nyitotta, aztán lehunyta szemét, és válaszolni készült; felesége szorosan összezárta a száját, és meglökte a lábával; erre inkább nem szólt.

— Hát a művészek? — kérdezte Jenny, tovább ingerelve. — A művészekről mi a véleménye?

— Az a sor végén áll. Olyasmit állít, ami nincs. A művész csaló — felelt egyszerűen Hansen, és rá sem nézett.

Denny Löwenthal mellett ült, aki folyton ezt morogta az orra alatt: — Bolsevik, bolsevik. — Denny borogósan hallgatta Hansen nézeteit, de most hangos nevetésben tört ki. Senki nem nevetett vele. Elvörösödött és zavartan ismételte: — Haha! Csaló, ez jó — mondta tévován —, csaló!

— Kíváncsi vagyok, mi történt valójában — mondta Jenny Freytaghoz fordulva, aki a lány arcát figyelte. — Azt hiszem, ha a kövér a fogdába került, sztrájk-őrséget kell állnunk a kapitány körül, s felvonulni zászlókkal, nagy csinadrattával...

(Folytatása következik!)

Az ásdodi kikötő válságok között kezdte meg működését

A kibuc a statisztika tükrében

Kutatók vizsgálatain alapuló elmélet szerint, a tenger vizében megalakulnak az óceánok vizének minden alkotóelemét. Ehhez hasonlóan tülz és nélkül mondhatjuk, hogy egy-egy izraeli mezőgazdasági település lakói származásáról készült statisztika fényt derít az összlakosság származására, egyben tükröket adja a „kibuc galujot”-nak, „a szörványok egybegyűjtésének”.

Szemléltető példaként hivatkozunk közepes nagyságú (ötszáz lélek) kibucunk felnőtt tagjairól — 120 nő, 147 férfi, — készült statisztika adataira, melyből mindenek előtt azt látjuk, hogy a tagság sorában képviselve van mind az öt világ-rész.

Az elsőseg az öreg Európáé, ahonnan 186 tag származik, majd saját földrésznünk Azsia következők 70 fővel, de ebben a létszámban szerepel már, — katonai szolgálatát letöltött 43 kibuci szábre gyermek is. Amerikát heten, Afrikát ketten, Ausztráliát mindössze egyetlen tag képviseli.

Az európaiak zömét a magyar nyelvterületről származók alkotják: Szlovákia 76, Magyarország 37, Erdély 10, de szerepelnek a tagok sorában osztrák, német, lengyel, belga, bolgár, olasz, svájci, jugoszláv stb. származásúak is.

Azsiát: Irák, Szíria, Törökország, Perzsa, Afganisztán, Afrikát: Marokkó és Egyiptom, Délamerikát: Argentína és Chile képviselik.

A „gárin”, azaz a kibuc magja, mintegy 35 évvel ezelőtt alakult Szlovákia magyar nyelvterületén, ahonnan kiindulva, 1939-42 években, elsők között 51 chavérnak sikerült megvalósítani alijjázási terveit és megvetni lábukat az Ujshveta földjén.

1944-47 években az alapítók közül további 40 chavér ért partot és csatlakozott társaihoz, de sajnos nagy a száma azoknak is, akik nem valósíthatták meg álmaikat, áldozatai lettek a náciizmus szörnyű pusztításának.

1941-44 évek során Hitler elől menekülő német, osztrák, olasz fiatalok kérték felvételüket és léptek a tagok sorába, míg a chavérok többi része, az évek során fokozatosan csatlakozott az alapítókhoz.

Külön kell kiemelni az 1947-48 években érkezett 13-16 éves, — jórészt szüleiket elvesztett, vagy tőlük elszakadt — gyermekekből álló magyarországi csoportokat, melyek tagjai a kibucban nevelkedtek és ma már, — valamennyien családostan, — a kibuc tagság igen értékes részét alkotják.

A chavérok közötti házasságokkével kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy ezek alakulása felborít minden származási elméletet, mert a szerelem nem ismer országhatárokat, sem világrészeket. Példa erre: belgának chileivel, szlováknak bolgárral, romának törökkel, pestinek egyiptomival, olaszoknak szíriával, marokkóinak szábreval, magyarnak irákkal kötött, — és igen jól sikerült, — házassága.

A kibuc ime, nemcsak a szörványok egybegyűjtése, de törzsek egybeolvasztása terén is példát mutat, és a 250 ragyogó szábre gyermek, nemcsak letagadhatatlan bizonyítéka ennek az egybefonódásnak, hanem biztos záloga a megújuló Izrael szépen ivelő fejlődésének.

(Sugár)

Zsidó kezelőszemélyzetrel működik, zsidó munkások dolgoznak benne, akik időnként — „horribile dictu!” — még sztrájkolnak is... De erről — legközelebb.

Irta: Boros György

1965 november 24, Ásdod számára emlékezetes dátum: ezen a napon futott be kikötőjébe az első, áruval megrakott hajó, a „Vingaland”. Gyakorlatilag ezen a napon kezdte meg működését. Balszerencsés „startal” indult: első napján, az első hajó kirakásakor, kitért az első sztrájk, a szállítótársaság egymással való versengése nyomán.

Azóta a kikötőben egymást követik a hajók, amelyek elsőszámú exportcikkünket, a narancsot viszik távoli piacokra. És azóta, szünet nélkül követik egymást a negatív jelenségek, sztrájkok, tüntetések és ellentüntetések, a „de jure” még befejezetlen, azonban „de facto” már megnyílt kikötőben.

Az első földközi-tengeri zsidó kikötőnk (Haifát az angolok építették) „ballábbal” indult el útjára... Vihar kíséri működését: állandóan a közérdeklődés reflektorfényében áll.

Ásdodról, a kikötővárosról, sokarcú, szétágazó, bonyolult problémáiról szóló cikksorozatunkban igyekszünk bemutatni az olvasónak — az érem mindkét oldalát...

Aki azt gondolja, hogy csak „ügy”, szabadon ki- és besétálhat a kikötőbe — téved. Elmultak azok az idők, amikor minden formáság, hivatalos ellenőrzés nélkül bárki, ha kedve kerekedett rá, beléphetett az épülő kikötő területére. A kapunál a vám és a kikötőrendőrség emberei szigorúan veszik az utasításokat: belépési engedély nélkül „kívül tágasabb”...

E sorok írója sem volt kivétel: miután felmutatta újságírói igazolványát és közölte, hogy riport céljából

raktárak, épületek sorakoznak egymás mellett. Alványok, vastraverzek, betonkonstrukciók, épületanyagok halomba rakva, vagy szét-szórva. És gépek: traktorok, bulldozerek, emelők, betonkeverők — munkáscapatokkal körülvéve.

Aztán beljebb, kibontakozik a kikötő arculata. A tenger kék csikjánál, a két hullámzó keskeny nyelve hatja a fehértarajos vizet. Kis vontatóhajó siklik az öböl nyugodt vizein. A raktárházak mögött, daruemelők

— A kikötő nem közterület és nem nyilvános park, ahol sétálhatnak az emberek kedvük szerint. Itt munka folyik mindenütt, méghozzá veszélyes munka! Nem lehet járkalni a daruk alatt, a rakparton! Kötelességünk gondoskodni a látogató biztonságáról és elkerülni a baleseteket. Elsősorban ezért kell adni kísértő a látogató mellé. De azonkívül feladatunk megakadályozni az esetleges kiszökéseket is az ország területéről és elejét venni a csempészeknek is. Ezt csak fokozott éberséggel lehet elérni: szemmel kell tartanunk minden idegent. Ezért van szükség belépési engedélyre is és ez egyformán kötelező vallásos, vagy vallástalan számára...

A biztonsági tiszt igen elfoglalt ember: két rendőrtiszt és egy „civil” várakozik ajtaja előtt, bejutásra várva. Így csodálkozva veszszük, amikor nem ad kísértőt mellénk, hanem ő maga kísért el bennünket kikötőnézésre. Bizonyára kitalálja gondolatunkat „rejtélyes” viselkedésével kapcsolatban — egy újságíró kísérgetését (vagy őriztetését?) átruházhatna volna bármelyik alantására — mert a séta elején megszólalt — magyarul: — Hová valósi?...

Dov Ofer (Jellinek) a kikötő biztonsági tisztje (46) Ujpestről alijjázott 1939-ben. 18 évig szolgált a tel-avivi rendőrségen. Az utóbbi években a különleges ügyek nyomozásával bízták meg: az ő vezetése alatt göngyöltették fel a Jiszráél Beér és a Sammy Baruch „párásakat” is. Félévvel ezelőtt kivált a rendőrség kötelékéből és belépett a kikötőhatóság szolgálatába.

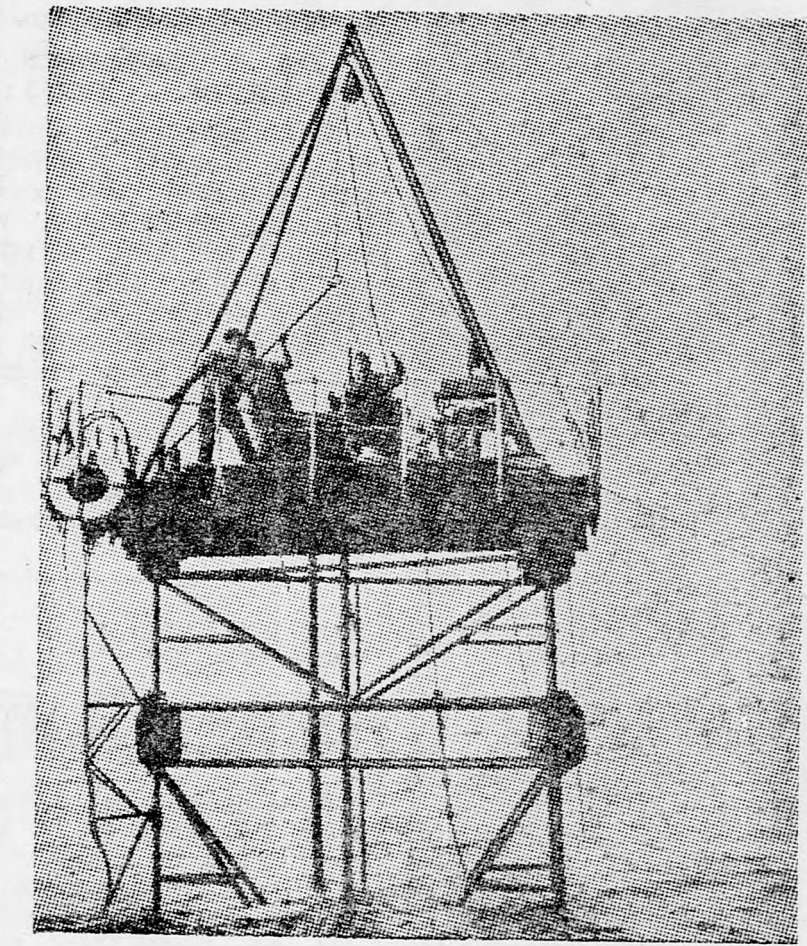
— Mi a véleménye a lefolyt tüntetésről? A vallásos körök nyomásáról a kikötői munka szombati szüneteltetésére? — Nem tartozik a hatáskörömbé! Különbben sem voltam aznap szolgálatban és csak másnap értesültem a történetekről — mondja „begombolkozva”. Majd megnyílván folytatja: — Az én egyéni véleményem az, hogy nem látok abban semmi bűnt, ha két rabbi, 4-500 főnyi jámbor, vallásos emberrel tiltakozni mert a szombat megszenteltségének ellen. Miért, mit várnak a rabbitól? Tapsoljanak örömmel, mert szombaton hajót raktak a munkások?

— Természetesen eltélenedő az erőszak: mind a két részről. Semmilyen problémát nem lehet megoldani erőszakkal, fenyegetésekkel, kődobással. Csak kompromisszumokkal, kölcsönös engedelmekkel, tárgyalásokkal. Én sokkal jobban elitélem azokat az „antiszemitá” fiatalokat, akik kigúnyolják a vallásosokat! Nem, nem vagyok vallásos!... De higgye el, minden jóérezsű embert felháborított az ellentétben (Uri Avnéri vezetésével, a Vallási Kényszer Ellen Küzdő Liga autós felvonulására céloz — a szerk.) az autókra kirakott uszító jelszavú feliratok: „Ráv-ohovel kén — Ráv, ló!” (Hajóskapitányt igen — Rabbit nem!)

— Az egész baj oka a nagyfokú türelmetlenségben keresendő. Mindent egy-kettőre, azonnal el akarunk érni! Egy ilyen gigantikus mű felépítésénél, üzemeltetésénél, persze előfordulnak előre nem látott akadályok, problémák! Nézzé: 1961-ben kezdtek el építeni a kikötőt, pontosabban a hullámtörőket. A sík tengerparton, amelynek minden tulajdonsága megvan ahhoz — hogy ne épüljön itt kikötő. Itt nincs öböl, mint Haifán, itt mesterséges öbölt kellett építeni, a tengerből kihalítani...

— Öt év alatt elkészült a terv legelső — és legfontosabb — része: a „citrus-kikötő”. A hajók beállnak a rakpart mellé, viszik az izraeli narancsot a piacokra. A kikötő működik! Sokan bírálják a lassú építkezési folyamatot, a késéseket: „Nem készült el határidőre ez, határidőre az.” Mi nem készült el? Hiányzik egy központi nagy raktáregyület? Éppül, ott szemben az északi rakparton. Egy pár hónap múlva kész. Hiányát még jóformán nem is érezték. Mert mit hoztak eddig a hajók Ásdodba? Főként épületanya-

hídjáról nemcsak mély gyomrába látunk bele, hanem kibontakozik előttünk a magából az egész kikötő látképe. A nyitott csipőfogó két ágára emlékeztető hullámtörő gátak: a hosszabb nyugati szár, félkörben öleli át az öblöt; az északi, a rövidebb ág, egyenes vonalban nyúlik a partról a vízbe. A „fogó” nyitott szája között, a bejárat az egy négyzetkilométer területű öbölbe: ez ma Ásdod kikötője.

Mélytengeri mesék: A TALAJ ALKALMAS KIKÖTŐ ÉPÍTÉSÉRE

got! Mint ott, a „Pláták” például, amely fát hozott az építkezésekhez Jugoszláviából...

Hajók rakodás alatt...

A „citrus-rakparton” állunk. Dov Ofer újjával szembe, az öböl északi rakpartjára mutat, ahol egy jugoszláv felségjelű, kék hajó áll lehorgonyozva. A daruk szünet nélkül forognak: a hajó gyomrából kiemelik a rakományt a rakpartra.

Itt már a hamisítatlan kikötői kép: két hajó áll szorosán a „citrus-rakpart” mellett, mindkettő rakodás alatt: a 8000 tonnás svéd „Australic” és előtte az apró, miniatűr „kolléganője”, a „Mirjam”. Ma — a jelek szerint — nincs „olasz sztrájk”: lázas ütemben folyik a hajók berakása. A nagy, ötezer négyzetméter területű raktárból szűhet nélkül érkeznek a motoros „platformok”. A kartondoboz-kötegekért a hajódaruk óriáskarjai lenyúlnak a rakpartra. Aztán fel a magasba: a rakomány eltűnik a hajó belsejében.

Az „Australic” kifejezetten citrusgyümölcs szállításra épült: hűtőberendezése állandó, egyenletes, plusz négy fokos hőmérsékleten tartja a narancsszállítványt, amelyet az Egyesült Államokba visz... A hajó parancsnoki

jelenleg 2200 méter hosszú, további 700 méterrel hosszabbított meg. A rövidebb ágat pedig 600 méterrel északra „tolják”. — Ezáltal mástól négyzetkilométer nagyságú öböl képződik, amelybe hét rakpart nyúlik majd be a szárazföld felől.

Jelenleg „másfél” rakpart van készen: a „citrus”-rakpart és az északi rámpa fele. A kikötő már mostani állapotában, egyszerre hét hajó berakodását, vagy kirakását teszi lehetővé. Két év múlva 18—20 hajó horgonyozhat le rakpartjai mentén és végső nagyságában — negyven...

Kint a hullámtörőkön túl viharos a tenger: a hullámok tajtékot hányva csapódnak a gát oldalához. A hullámtörőket sokezernyi „tetrapod” védi a romboló erőktől: a négy lábú, húsztonnás „betonszörnyeken” megtörik a hullámok ereje. Távolabb a kikötőtől, a „Névé Jonas” homokdombon, befejezés előtt áll a 70 méter magas világítótorony építése. De már működik: este minden húsz másodpercenként három rövid fénycsóvát bocsát ki a tengerre. Ez Ásdod kikötőjének nemzetközi fényjele: 35 kilométer távolságra a parttól ellátásig a világítótorony fénye...

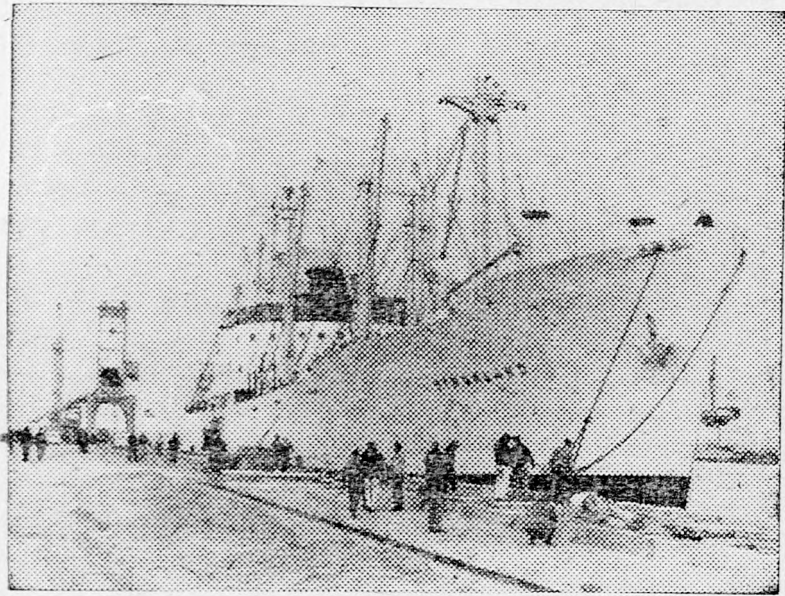
Egy különös alkotmány: a „műhajó”...

Dov Ofer egy különös fel-szerelésre hívja fel a figyelmünket: a parton egy derékban „kettéhasított” hajótest áll. Szabályos árbócokkal hajórudakkal, kezelőszemélyzettel. Az emelődaruk dolgoznak: a munkások citrusládákat „raknak” be a „fantom-hajó” gyomrába. — Aztán ugyanazt a rakományt vissza a földre. Ez a rakodó munkások iskolája: itt tanítják meg a rakodás, kirakás minden csinjárát az új munkásokat és képezik át a régiéket.

— A kikötőt francia társaság mélytengeri kutatásai alapján, amerikai tervek szerint, a Világbank 27 millió

kölcsönével építette fel a Szolél Boné — mondja Ofer. — Eddig 50 millió fontot fektettek bele, de teljes felépítéséhez még 70 millió font szükséges. Ebben az összegben már szerepel a raktárházak, a vámhivatal, foszfát- és kálisó-ömlésztő torony, egy száraz dokk, két hajójavító műhely és a vasútvonal bevezetése a rakpartokhoz.

A séta végén így búcsúzik: — Az ördög nem olyan sötét, mint amilyennek látszik! A lényeg az, hogy az ókori filiszteus kikötőváros helyén — a sok nehézség ellenére — felépült Izrael első földközi-tengeri kikötője. —

A VINGALAND ÁSDODBAN

szeretné megtekinteni a kikötőt, az ügyeletes rendőrtiszt a „felettes hatósághoz” fordult utasításért — rádiótelefonon. Majd a válasz után kiállította az engedélyt — az Uj Keletet „Wu Klet”-nek írva — és azt átnyújtva, ennyit fűzött hozzá:

— Innen kétszáz méternyi-re, a kikötőhatóság épületében megtalálja Gránót sajtófőnököt. Addig, míg vele nem találkozott, nem nézheti meg a kikötőt. Nála lepecsételteti a belépési igazolványt, mert anélkül nem engedik ki! Fényképezni tilos!...

Az első benyomás? Az élénk társulat inkább egy épületben lévő óriási nagy területen elszórt gyártelepre hasonlít és nem egy kikötőre. A sárga, símára egyengetett homokú telepen, épülő

Kikötőnézés — a biztonsági tiszt kíséretében...

A kikötőparancsnokság frissen vakolt épületében, Gránót sajtófőnök titkárnője, többirányú telefonálás után közli az eredményt:

— Sajnos, Gránót új csak két óra múlva fogadhatja! Jelenleg a kikötőmunkások tanfolyama keretében tart előadást...

Előadjuk kérésünket: — Amíg a sajtófőnök „felszabadul”, szeretnénk megtekinteni a kikötőt.

Ujabb telefonhívások. Végül a válasz:

— Egyedül nincs mód erre! Fáradjon le a kikötőrendőrség épületébe, Dov Ofer biztonsági tiszthez...

A bürokratikus procedura kellemetlen százjével, benyo-

tornyai, hajók árbócai, kéményei nyúlnak az ég felé. Lárma, gépzakolatás hangfoszlányait repíti a szél. Tengerautók, kartondobozokba csomagolt narancsal megrakottan, fordulnak be a rakpartra vezető útra. Sárga testű villás emelők, traktorvontatók, fémkerekű „platformok” rakományokkal tértünek-fordulnak a raktár és a rakpart mellett álló szürke kis hajó között. A távolból kibetűzzük nevét: „Mirjam” — Haifa-Israél.

Az új zsidó kikötő valóssággá vált: megkezdte működését. A nemzetközi hajózási térképen egy új kikötő született: Ásdod, 40 kilométerre délre Tel Avivtól, 65 tengeri mérföldre Haifától, a szélességi kör 34°39' és a hosszúsági kör 31°49' fokán...

másával, felkészültünk egy rideg, barátságtalan, hivatalos hangú „hatósági közeg”-re. Kellemes családias: barátságos, mosolygó, fiatalos megjelenésű — civilruhás férfi fogad.

— Mi az oka a rendkívüli szigorúságnak a látogatóval szemben? Csak a sajtó emberét kezelik ilyen „megkülönböztetett figyelemmel”, — vagy minden más kíváncsi vendéget is? A szigorú intézkedések összefüggésben állnak a bizonyos szombati vallásos tüntetéssel? Az engedély nélküli behatolással a kikötő területére? — kérdezzük.

Nem válaszol nyíltan a kérdésre:

Egy különleges sportpálya

Három katonai gépkocsi gördül a sporttelepre. Stella Lévi, a hadsereg női alakulatának parancsnokával az élén katonaoorvos- és tisztnök szállnak ki. A magasrangú vendégek látogatásának célja: megismerni, megtekinteni és a helyszínen megsejteni az „ILAN” rokkant gyermekeket otalmazó intézményeit.

Első állomásuk az a Rámát-Gánban létesített sportpálya, amely a maga nemé-

Irta: Leitner Mirjam

Az alumíniumból épült korszerű úszómedence tavaszra készül el. Oldalfalán, a víz szintje alatt két nagy ablak van. Az úszómester ezeken keresztül tökéletes pontossággal figyeli a kéz és láb vízalatti mozgatait, így jobban tanítja, irányítja a tempók helyességét.

Stella Lévi a rokkantak munkáját figyeli

ben egyedülálló a világon. Ez nem jelenti azt, mintha másutt a földkerekségen nem fektetnének kellő suyt a testi fogyatékosok ifjak sportolására. De mindenütt nem speciálisan épített külön helyen, hanem a rendes sportpályákat bizonyos napokon és időpontokban bocsátják a bének és rokkantak rendelkezésére.

Az „ILAN” a Spiwak házaspár adományából építette a róluk elnevezett versenyfutópályát, hatalmas tornatermet, asztali-tenisz szobát és a befejezés előtt álló fürdőmedencét.

A versenypálya sávokra osztott beton-futtatója a „start” elhangzása után nem izmos lábak dobbanásától visszhangzik. Ványadt karok, elsatnyult lábszárak lendítik mozgásba a tolszékerek kerekét s a győzelmet nem a fizikai erő, hanem a lelki energia és vasakarát hozza meg.

USZÁS — FELSZABADULTSÁG!

Felmérhetetlen ennek a sportarénának lélektani értéke a sors mostohagyermek számára. Az iskolában, a chevrában a magával-tehetetlen gyermek sarokba húzóda, bus tekintettel követi épkezláb pajtfásai szaladását, hancurozását, játékát. De itt, ezen a telepen ő maga is kiveszi részét a versenyzés és a győzelem örömeiből.

Az úszás a rokkant fiatalok kedvenc sportja, mert csak itt szabadithatják meg testüket a béklyóban tartó szerkezetektől, készülékektől. A felszabadultság boldogító érzését így ismerik meg.

A tavalyi kinereti úszóversenyen 44 gyermek vett részt, az idén legalább hatvanan indulnak.

A PÉNZ ÉRTEKE ISMERETLEN FOGALOM

A katonai küldöttség innen a Dán sikun „ON” intézményét tekinti meg. Rut Kassel igazgató ismerteti az iskola, a fizio- és beszédterápia tevékenységét.

Olyan gyermekek is kerülnek hozzánk — mondja — akik tíz-tizenkét éves korukig még sohasem voltak üzletben, nem ismerték sem a pénzt, sem annak vásárló erejét. Ezért vezettük be, hogy hetenként egyszer, a fennálló három osztályból a soros gyermekek pénzt kapnak kézbe. Feladatuk, hogy saját izlésük szerint állítsák össze az asznapi uzsonnát, kiszámítva, hogy a rendelkezésre álló összegből kiteljen. Persze ők maguk eszleközik az üzletben a vásárlást is. Nagy élmény ez számukra s egyben önállóságot, önbizalmat kölcsönöz nekik.

A „GATENIO”-RENDSZER

Az „ILAN” givátájmli ipar telepen 28 testi fogyatékos-ságu munkás dolgozik. Bér-

munkákból tartják fenn magukat. Itt állítják össze például a népiszolgák első osztályaiban bevezetett olasz „Gatenio”-rendszer számtan kazettáit. Tíz rekeszben, tízféle színű és nagyságu fapálcika az 1-10-ig terjedő számjegyeket helyettesíti. Ezzel a módszerrel avatják be a gyermekeket a számok tudományába. A „Gatenio”-módszer egyre nagyobb tért hódít, mert segítségével a gyermeki agy lényegesen gyorsabban fogja fel a számjegyek értékét és a különböző műveletek gyakorlatát. A textilosztályt elhalmozták rendeléssel. Többméter hosszú nylonhálóból fürdőszobába, konyhába és előszobába illő kis szőnyeget gyártanak tetszetős szín-és minta összeállításban.

HA A TÖKELETES MUNKAERŐ — BÉNA...

A körséta végén Sosáná Ron, a tel-avivi ILAN-csoport elnökjé szól a női hadsereg képviselőihez. Vácolja a feladatot, a munkát, a célt. Megállapítja, hogy a társadalomban még számosan idegenkednek a rokkantaktól s elzárkóznak felkarolásuktól.

Fiatallányt akartunk elhelyezni — mondja Ron asszony. — Atlagon feüli intelligenciával rendelkezik,

ART BUCHWALD:

James Bond Vietnámban

Washington. — Ezekkel a kémfilmekkel az a baj, hogy hamis biztonságérzetet keltenek a nagyközönségben. Sokan azt képzelik, hogy egy James Bond, vagy egy „Batman” megmenhethének bennünket Vietnámban.

Avagy nem lenne nagyszerű, ha James Bondot berendelné főnöke, „M” és ekkorpen szólna hozzá:

„James, most vettük az értesülést, hogy az észak-vietnámiakkal és azt tervezik, hogy átveszik az uralmat Délvietnámban.”

„Korántsem csodálkoznék rajta”, mondja Bond.

„Hacsak elejét nem veszszük a dolognak, az Egyesült Államok belegabalyodik egy szárazföldi háborúba Délkeletáziában, amelyből könnyűszerrel kirobbanhat egy harmadik világháború.”

„A dolog komolyanak látszik”, válaszolja Bond.

„Adatom önnek az ügyet. Itt a felszerelés”.

„M” átad neki egy elsősegély bandázst és megadja a használati utasítást.

„Ha hüvelykujját megdörzsölsz a gőzzel, akkor ez a bandázs átalakul dzsungelirtó géppé. Ez az. Várják magát Szaigonban.”

Bond Szaigonba repül. Eppen letussol a hotelszobájában egy légikisasszony társaságában, akitől a repülőgépen ismerkedett meg, amikor Lodge nagykövet, Westmoreland generális és Ky tábornok belépnek.

„Nem várhattuk meg, amíg bejön a városba”, kezdi Lodge nagykövet. „Ugy véljük, legjobb ha azonnali megismertetjük a helyzettel.”

„A lényeg és a baj ott van”, mondja Ky tábornok, „hogy kifogytunk az ötletekből. A Vietkong erősebb, mint valaha, egyre nagyobb számu haderővel rendelkezik és EszakiVietnám egyre vakmerőbbé válik.”

Westmoreland generális közbeszól: „Ki a Nagyfiu ebben a hadműveletben?” kérdi.

Lodge nagykövet válaszol: „Egy Ho Csi Minh névű fickó, aki feltevés szerint Hanoiban lakik”.

Bond Westmoreland tábornokhoz fordul: „Le tud ejteni engem Hanoiba?”

több idegen nyelven beszél és ír. Héber és latinbetűs írógépen egyaránt kitűnően dolgozik. Egyetlen hibája, hogy két lába béna. Nyolc vállalatnál mutattuk be a fiatal lányt, mindenütt szükség volt munkafőre, képességei mindenütt meg is feleltek. Mégsem alkalmazták, testi fogyatékoságára hivatkozva.

Sosáná Ron így folytatja: — Kérdem, hová jut végül az ilyen és hozzá hasonló teremtés, ha nincs aki törődjön vele? Ha mindenki becsukja előtte az ajtót, mi a kiút? Talán az Allenbyn koldulva keresse meg a betevő falatot?

Stella Lévi, a „vezérkari főnök” emelkedik szólásra.

A katonai rend, az uniformis szabja meg kereteinket. Ez nem jelenti azt, hogy ne ismerjük, ne tudjuk és ne törődjünk az ország különböző problémáival. Ide is azért jöttünk, hogy ebbe a munkába bekapcsolódjunk. Célunk mindenütt segíteni, ahol szükség mutatkozik. A látottak és hallottak mély benyomást keltettek mindnyájunkban. Jelen pillanatban még nem tudom konkrétan hogyan és miként fogunk ezen a téren segíteni.

Szavaimat azzal zárom, legyenek meggyőződve, hogy dolgozni akarunk s lehetőségünk keretében mindent elkövetünk a hathatós segítségnyújtására.

KÖSSÜNK...

10. sz.

Női koszlüm horgolt disziléssel

Modell M. Ch. 20 — 40-es méret

Utastás és mérték az „ART 8” kötőgéphez, „SUNSET” gyapjuval, Lewit's gyártmány.

Hozzávaló: 625 g „SUNSET” gyapju, Lewit's gyártmány, 3,5 horgolótu.

Feszítés száma: 7.2.

Méret: 28 szem = 10 cm.

40 sor — 10 cm.

A helyes mérték ellenőrzésére 60 szemet felvenni és 60 sort lekötni. 10 cm. darabot lemérni és a fenti mérettel összehasonlítani.

Elkészítés:

A szoknya:

A háta: (Fentről, az övnel kezdjük). 118 tüt kivenni a „B” helyzetből és „A” helyzetbe minden második tüt visszaállítani. 3.2 feszítéssel 26 sor patentet kötünk, az övrészt behajtani és a sorszámlát 0-ra, a feszítést 7.2-re beállítani. Rendes kötéssel a 118 szemlet folytatjuk a munkát. Mindkét oldalon 7 x egy-egy szemet szaporítunk min-

ig a baloldali a fogyasztást és a szaporítást pontosan úgy kötjük, mint a hátrésznel. (74 szemet). 142 sor magasságban a baloldalon a kariyuknak fogyasztunk: 4 szemet, 2x3 szemet, 2x2 szemet és 2 x egy-egy szemet minden második sorban és 2 x egy-egy szemet minden negyedik sorban. Egyenesen tovább kötni 196 sorig. 196 sor magasságban a jobboldalon a kivágás részére fogyasztunk 2x4 szemet, 6x2 szemet és 8 x egy-egy szemet minden második sorban. 218 sor magasságban a baloldalon a váll részére fogyasztunk 3x6 szemet és 2x5 szemet.

Az előrész baloldalát fordított utastással pontosan úgy kötjük, mint a jobboldalát.

Az ujjak: Az ujjakat a horgolótuvel horgoljuk rövid pálcikák mintájában. Az ujjak horgolásához elő-

den hatodik sornál (132 szem). Egyenesen kötünk tovább 256 sor magasságig. Néhány sort idegen fonállal kötni és levenni a gépről.

Az eleje: 128 szemet a „B” helyzetből kivenni és „A” helyzetbe visszaállítani, minden második tüt. Pontosán úgy végezzük el a kötést, mint a hátsó résznel.

A felsőrész:

A háta: 132 szemet zárt kezdettel felvenni. 16 sor után mindkét oldalon egy-egy szemet fogyasztunk és folytatólagosan még 3 x egy-egy szemet fogyasztunk minden tizedik sorba (124 szem). Egyenesen kötünk 62 sorig, ezután mindkét oldalon 8 x egy-egy szemet szaporítunk minden tizedik sorban (140 szem).

142 sor magasságban mindkét oldalon a kariyuknak fogyasztunk: 4 szemet, 2x3 szemet, 2 szemet és 2 x egy-egy szemet szaporítunk minden második sorban és még 2 x egy-egy szemet minden negyedik sorban — 118 sor magasságban mindkét oldalon fogyasztunk a vállnak: 3x6 szemet és 2x5 szemet, egyszerre lefogyasztjuk a fennmaradó 52 szemet.

Az eleje: (jobb oldal). 70 szemet felvenni. A jobboldalát egyenesen kötjük,

zetesen megfelelő szabásmintát kell készíttetni a rajz szerint és a horgolást a szabásminta szerint végezniük.

A gallér: A rajz és a szabásminta szerint rövid pálcikákkal horgoljuk.

Az elejére beillesztett csik: 12 szemből álló láncszemsort horgolunk és rövid pálcikákkal folytatni 50 cm. magasságig (a nyak-kivágásig terjedő hossza).

Befejezés: Az összes részeket nedves ruhával és langyos vasalóval átvasalni. A szoknyának a varrásait összeállítani. Az övrészbe gumiszalagot befűzni és lent megfelelő felhajást felvarrni. A felsőrész darbjait összeállítani. A kész csikot a nyakkivágás mindkét oldalának mentén beilleszteni. A gallárt összeállítani. A gallér, a csipő, az ujjak és a ráillesztendő csik körül mindkét varrás mindkét oldalán, a következőképpen horgolunk:

Első sor: rövid pálcikák, második sor = / 5 láncszem, rövid pálcika, az előző sor minden 4-ik pálcikájában, ismételni = / -jelölt. Harmadik sor: 5 rövid pálcika az előző sor minden hurokjába. (A horgolótu nem szurjuk be a lácszembe, hanem a hurok alatt szabadon húzzuk át.)

A Lewit's gyapjú értékes állandó kötőrovatot ad hetenként, útmutatással a divat legjobb útjait szerinti kötésre. Reméljük, hogy ez a rovat sok segítséget fog önnek nyújtani.

KRIKA

Az ideges hölgy szemrehányóan mondja könyvkereskedőjének:
— Nagyon gyenge volt az a könyv, amit tegnap vettem itt.
— Az pedig jó könyv — öröködik a kereskedő.
— Ha mondom, hogy gyenge, akkor gyenge. Egyszer vágtam a férjemhez és máris szétszakadt.

BIRÓSÁGON

Bíró: Ez már a tizedik lopási ügye.
Vádlott: A kilencedik.
Bíró: A tizedik.
Vádlott: Na mibe fogadjunk?

JÓ ÖTLET

Az idősebb hölgy felháborodással mondja a moziban az előtte ülő csokolózó párnak:
— Miféle dolog, itt a moziban csokolózni. Nincs elég szálloda a városban?
A fiatal ember hálásan fordul hátra:
— Beszélje rá.

MAGYARAZAT

Professzor úr, tessék nekem elmagyarázni, hogy mi a különbség az idő és az örökkévalóság között — oszcsergi a szép diáklány a folyosón. A professzor ránéz és így felel:
— Ha volna időm elmagyarázni magának a kettő közötti különbséget, akkor egy örökkévalóságig tartana, amíg megérténé.

VESEKEDÉS

— Szoktatok veszekedni a feleségeddel?
— Soha!
— Soha sincs köztetek nézeteltérés?
— Dehogynincs. De olyankor azt mondom az asszonynak, hogy most pedig csend legyen.
— És?
— Mi az, hogy és? És hallgatok.

TUDJA, MIT BESZEL

— Hányszor buktál el eddig az autövetetői vizsgán?
— Holnap lesz a hetedik.

RÉGI TÖRTÉNET

A szultán jóvendómondója küzli az uralkodóval, hogy kedvenc felesége egy héten belül meghal. Az esemény megtörténik, a szultán nagyon szomorú és minden fájdalma haraggá változik s a jóvendómondó felé száll. Megparancsolja, hogy ácsoljanak akasztófát és végezzék ki a jóst.

Megtörténnek az előkészületek. A jós ott áll a vesztőhelyen, a szultán is részt vesz az akasztásnál. Megkérdezi a jóst.
— Ha olyan nagy jóstehetség vagy, jóvendöld meg, hogy mikor fogsz meghalni.
A jós töpreng, majd ezt a választ adja:
— Két órával felséged halála előtt.
Az akasztófát lebontják.

INDISZKRÉCIO

— Hallottam, hogy hozzám mentél Jenőhöz.
— Igen.
— Boldogok vagytok?
— Nagyon.
— És még mindig olyan erősen horkolsz?

KINOS ÜGYEK

A házimulatságon ödön megszólít egy lányt:
— Hü, micsoda kellemetlen szituációba kerültem. Látja ott hátul, a zongoránál azt a hülye pasast? Képzeld el, azt mondom neki, hogy milyen ronda a háziaszony, mire kiderül, hogy a felesége.
— És mit felelt erre az apám?

EMLEKEZÉS

A futballistát megfeddi a felesége:
— Csak a futballon jár az eszed. Semmi más nem érdekel. Fogadni mernék, hogy még arra sem emlékszel, mikor volt az esküvőnk?
A futballista sértődötten felel:
— Hogy beszélhetsz így! En nem emlékszem! Hát lehet egy ilyen napot elfelejteni! Ez akkor volt, amikor a Makkábi Natanja legyőzte a Hápoél Tel-Avivot!

ÓVATOSSÁG

A NAGY TITOK

A szórakozott professzor a nemzetközi atom-tárgyalásokra utazik. Egyszer élesen kiált fel, rémült tekintettel:
— Elvesztett az aktatászkám!
A kalauzok igyekeznek a segítségére lenni és nagy izgalom támad az egész vonaton, hamarosan elterjed, hogy a híres atomtudóstól ellopták idegen ügynökök az aktatászkáját.
Az egyik kalauz végül felfedezi az aktatászkát a professzor fülkéje melletti folyosón a földön, becsúsza a radiátor mellett. Felkapja és rohan be a tudóshoz:
— A veszély megszűnt, itt a táská.
— Hála a Teremtőnek. Benne van az uzsonnám. Már majdnem meghaltam éhen.

SZOMORUSÁG

— Miért vagy olyan letört?
— Összeesztam a feleséggel és kijelentettem, hogy egy hétig nem szólok hozzá.
— És ezért vagy olyan szomorú?
— Na hallod! Ma lejárt a hét.

BIZTATÁS

Az új titkárnő ezt mondja a tolokodó főnöknek:
— En nem szoktam meg ezt a viselkedést.
— Rendben van — feleli a főnök, — ha majd megszokja, akkor kérhet fizetésemelést.

ALAIPOS KEZELÉS

— De mit csinál, doktor úr — kiált fel indignálódva a csinos páciens, akinek a pszichiáter váratlanul el kezd gombolni a ruháját.
A pszichiáter így felel az asszonynak:
— Mondtam magának, hogy semmit sem szabad elrejtene előttem.

EGY=EGY

A nagyságos asszony megütözéssel néz végig a szobalányán:
— De hiszen maga állapotos! Nem szőgyelli magát.
— A nagyságos asszony is állapotos.
— Igen ám, de én a férjem től.
— En is töle.

Nagy emberek mondták:

FRIEDRICH DUERENMATT: „Minden embernek szüksége van valamiféle öngigazolásra; ha történetesen nem koldus, akkor azért, hogy miért nem az.”
JOHN D. PRIESTLEY: „Az egyenlőség eszméjét azért olyan nehéz megvalósítani, mert az emberek csak azokkal akarnak egyenlők lenni, akik fölöttük vannak.”
BLAISE PASCAL: „Valamely mű megírásakor csak a legvégén jövünk rá, hogy mit kell a lelegejére tennünk.”
JOHN STEINBECK, Nobel díjas amerikai író: „Ha megdöbbenünk, hogy már eddig is mennyi könyv van és szinte naponta mennyi jön még hozzá, akkor valószínűleg tűnik, hogy az Isten, a legközelebbi vízőzön alkalmával nem vizes, hanem papírt fog alkalmazni.”
MONTAIGNE: „Furcsa egy hívó az, aki csak azért hiszi, amit hisz, mert nincs merésze ahhoz, hogy ne higgye!”
ANDRÉ MAUROIS, francia-izsidó író: „A szerénység nagyravágás, eiosztva az önismerettel.”
LA BRUYERE: „Ha általános jelenség az, hogy a ritkaságok élénk érdeklődést keltenek bennünk, vajon miért kélt bennünk olyan kevés érdeklődést az erény?”
LICHTENBERG: „Ha egy könyv egy fejjel összeütődik és üres hangot ad, úgy a hiába nincs mindig a könyvben.”
RENARD: „Mennyire nem ismeri soha a kéz, amely ír, a szemet, amely olvas.”

Vépelelaj

Párizsban egy női zsűri, Michél Morgan elnöklété mellett, megállapította a „legjóhódabb férfiak” jegyzékét. Eszerint Párizs legjóhódabb férfi Jacques Chaban-Delmas, a francia nemzetgyűlés elnöke.
A nagyon megtisztelt második helyre Agostino Soldati, a svájci nagykövet került, míg Kárim Agá kán a harmadik helyvel kénytelen megelégedni. Utána következnek Herbert von Karajan karmester, valamint Paul Meurise és Alain Delon színészek. (Paris Match)

A bukaresti egyetem nemzetközi jogi tanára megállapította, hogy a polgári időszámítás előtti 1500-ik évtől a p. i. u. 1850-ig keletkezett 1500 olyan nemzetközi szerződést kötöttek, melyeknek örök időkre kellett volna érvényben maradniuk, de átlagosan csak két évet át léteztek. (Schweizer Illustrierte)

Egy magasrangú bécsi állami tisztviselő felesége kéven át zsarolóleveleket kapott. A névtelen levélíró „borzalmas teleplezésekkel” fenyegette, ha az általa kért pénzeszeget a megjelölt módon nem juttatják hozzá.
A megfenyegetett feleség megmutatja a névtelen levelet férjének és síró jeketek közepette fogadkozott és annak alaptalanságát hangoztatta. Férje hitt neki, ennek ellenére kérte őt, hogy a kívánt pénzt juttassák el a zsarolónak, hogy a megaláztatástól és kellemetlenségektől megszabaduljon.
Végül a férj, mikor már 35 ezer schillinget fizetett ki a névtelen levelek írójának, megelégedte a dolgal és a rendőrséghez fordult. A nyomozás szenzációs eredményt végződött.
Kitalált, hogy a zsarolólevelet maga a felesége írta, mert így akarta pótolni szűkös háztartási pénzét. (Wiener Wochenausgabe)

Eugen P. Foley, washingtoni kereskedelmi szervező megállapította, hogyha az amerikai telefonszolgálatok vissza akarnának térni az emberi erővel végrehajtott telefon-kapcsolásokra, úgy az Egyesült Államok összes 21 éven felüli nőnek ilyen állást kellene vállalniuk. (Time, Chicago)

Francois Sagan elégedetlen az újságírókkal és kritikusokkal. Legutóbb ezzel kapcsolatban ezt mondta:
— Örülök, ha többet fráznak a könyveimről és kevesebbet a csekk-könyveimről. (Literary Digest, Boston)

AZ SEMMI...

Ismerik az „az semmit”? Az a típus a társaságból, aki, ha valaki elmond egy történetet, rögtön rávágja, hogy „az semmi, idefigyelj...” Mindenre azonnal tud válaszolni, ha viccről van szó, akkor lehetőleg elmondja ugyan azt, de szerinte jobb tálalásban, ha borzalmas történet, ő még egy borzalmasabbat tud: az semmi...

Az, az semmi — tipikus, éljen bárhol, bármerre e nagy világban, az az semmi, mindig volt és mindig lesz.

Most például arról van szó, hogy nálunk a gyerekek, az ifjúság. Nem is mondom tovább, mindenki tudja. Erről, ha szó esik lehorgasztjuk a fejünket, szégyenkezünk. A legtöbb mentés, ha azt mondjuk, kis ország vagyunk, még nem tudtunk mindent elrendezni. Sajnos, az ifjúság kérdése, nagy problémánk, de majd csak egyszerre jön a dolog, hiszen állandóan foglalkoztat bennünket. Ezzel azután tulajdonképpen mindenben is van, eltelik néhány év, az ifjúság is megöregszik, de úgy kell nekik, mert akkor majd ők csóválhatják a fejüket az akkori ifjúság miatt. Ők tárják majd szét karjukat és mondják: „Mit tehetünk, fiatalok!”

Az semmi... Svédországban... a százhatvanéves béke irigyelt honában, ahol mintaiskolák, mint diákok, mint városok, mint élet van, kipattant a szenzáció, mely szerint az ifjúság éveletlen. Vagyis Svédországban is neveletlen. Csinyjeik némely esetben még el is homályosítják az itteni tapasztalatokat... Egy de rék tanárt, Uppsalában, úgy megverték a diákok, hogy kórházi kezelésre szorult. Egy iskolai igazgatót egy kisebb városban, baltával odaszegeztek egy fához, a kabátjánál fogva, míg ígéretet nem tett arra, hogy a bizonyítványokban kisebb módosításokat eszközöl. Ezek az állapotok 1958 óta tartanak — írják a lapok — amikor betiltották a diákok testi fenytését. Azóta csak a diákoknak szabad a tanerőket testileg fenytetni.

Az semmi... Méteres cikkek számolnak be az egyik népi demokráciáról, hogy a fiatalság nem áll fel a trólin, a buszon és a föld alatt, hogy átadja helyét az öregeknek. (Milyen ismerős tünet). Sőt szemtelenség is. A demokráciák bevezetése idején a tanárokkal megtárgyalták, hogy milyen jegyet érdemelnek a feleleteikért. A tárgyalás nem volt egészen parlamentáris jellegű. Sok kellemetlen esetet jegyeztek fel, végül is „eltétekintettek” tőle és visszatértek a bevált szigorhoz...

fel, végül is „eltétekintettek” tőle és visszatértek a bevált szigorhoz...

A szovjetben színházi előadások után, a közönség lehetőleg tömegben távozik, mert a fiatalság a párokba beleköt, molesztálja az egyedülállókat és sok esetben a sürgősen kihívott biztonsági szervek vetnek véget az egyenlőtlen küzdelmeknek. Hol vannak már a Makarenkó-elvek? Bár az „új ember kovácsa” — ahogyan Makarenkot neveztek a rábeszélés elvét a meggyőzőbb, bittal és revolverrel alkalmazta.

Egy festő barátom a képzőművészek tapasztalatcseréje során Moszkvában járt. Kévs pénzüik lévén, apróbb kis tárgyak, ruhanemük eladásából kívánták zsebpénzüiket pótolni. Egy „suk”-ra kerültek, ahol fiatalok vették körül őket, rendben megalkudtak a holmikra, csak az volt a furcsa a vendégművészek részére, hogy kézzől-kézre jártak a dolgok. Az egész hihetetlen gyorsasággal történt, mire észbekaphattak volna, a fiatalok a szélrózsa minden irányába elfutottak a portékával... A rendőrségben közölték velük, hogy ezek fiatal bűnözők, majd megkeresik őket...

Az semmi... Londonban vannak utcák, ahol a fiatalok miatt még a rendőrök is meggondolják magukat, hogy az esti órákban végezzék-e el megszokott sértájukat.

Ha „az semmivel” végig mehetnének a világon, nem maradhatna ki sem Tokió, sem New York.

Mentő körülmény ez? Nem mentő körülmény a Hatikva negyedbeli ifjak, vagy a bné-bráki fiatal bűnözők esetében, de mindenesetre világjelenség, aminek semmi köze sincs ahhoz, hogy kis ország, vagy nagy ország, fiatal állam-e, vagy évszázadok óta megalapozott kormányzást folytat.

Meggyőződésem szerint a Kirját-Smonában leleleplezett fiatalok betörőbanda nincs semmiféle összeköttetésben sem a moszkvaival, sem a londonival. Az uppsalai tanárok sem cseréltek módszereket a mi verekedőkkel, minthogy az sem tételezhető fel, hogy levelezés útján a mi fiataljaink megállapodtak volna a budapestiekkel, hogy a felnőtteknek nem adják át a helyeiket az autobuszokon.

Mi tehát a megoldás? Nyugodjunk bele, hogy a fiatalság — bolondság? Vagy legegyszerűbb, ha megvárjuk, míg megöregsznek?

Igaz, hogy briliánsgyűrűt ígért, de a virág jobban kifejezi az érzelmeiket.

DEFINICIÓK

SZOMSZÉDOK: Hasonlók az újságokban közölt regényekhez. Folytatásokban veszekednek.
SZERELEM: A szerelem vak. Minél többet látunk, annál kevésbé szeretünk.
FELOSZTAS: Két részre oszlik a világ. Autósokra és olyanokra, akiket azok elgázolnak.